

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.

Telefon 21-13

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrtletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste.

Cene inseratov: Cela stran
din 2000 —, pol strani din 1000 —,
četrt strani din 500 —, 1/8 strani
din 250 —, 1/16 strani din 125 —
Mali oglasi vsaka beseda din 1 —

Mir na zemlji!

Bilo je pred 1939 leti. V mogočni, svet obsegajoči rimski državi je utihnil vsak vojni hrup in prenehal sleherni bojni vrvež. Zavladal je popolni mir v vsej državi, kakršnega že dolgo ni bilo. Tišina je nastopila, kakor da se pričakuje izreden dogodek. Duhovno ozračje je bilo polno nad, slutenj in pričakovanj. Usoda sveta je bila v rokah velikega cesarja Oktavijana Avgusta. Njegova volja je ukazovala, tako se je zdelo, od sončnega vzhoda do zahoda. V 42. letu njegovega vladanja pa se je zgodilo nekaj čudovitega: poleg zatega cesarskega prestola v Rimu se pojavijo na pozorišču zgodovine jaslice v Betlehemu. Mogočna roka rimskega cesarja usmerja in določuje usodo milijonov ljudi: v Betlehemu pa leži slabotno Dete v naročju siromašne Matere. In vendar je roka tega na videz slabotnega Deteta močnejša kot roka naj-silnejšega rimskega cesarja: pred svojim prihodom na svet je Sin božji umiril duhove ljudi in narodov, da je vladal, kakor pravi rimski martirologij (seznam praznikov in godov svetnikov) o božičnem prazniku, »na vesoljnem svetu mir«. Ob samem prihodu Sina božjega na svet pa so iz neba poslani angeli zapeli veličastni spev: »Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji!«

Sin božji je prišel na svet kot Kralj miru. Bog se je v obče svetu razodel kot »Bog miru«. Sv. apostol Pavel piše: »Bog ni Bog nereda, ampak (Bog) miru« (I Kor 14, 33). Tesaloničanom pa sporoča koncem 2. pisma to željo: »Sam Gospod miru pa nam daj mir vedno in povsod« (II Tes 3, 16). Mir vedno in povsod: to je želja Zveličarjeva, ki mu je bil najljubši pozdrav apostolom in učencem: »Mir z vami!« Mir vedno in povsod: to je želja in pozdrav sv. Pavla in drugih apostolov. Mir je v resnici ena največjih zemeljskih dobrin. Mir v srcu! Kaj je srce brez notranjega miru? Sv. Bernard odgovarja: »Z mirom je srce človeka raj, brez miru pa je pekel.« Mir v družini! Hiša, v kateri ne vlada mir med zakonci ali med otroki in starši ali med samimi otroki, ni dom sreče, marveč največje nesreče. In če ni miru med sosedmi, marveč so med njimi spori in prepiri na dnevnem redu, se odnosi med sosednjimi hišami ali posestniki čestokrat stopnjujejo do

sovraštva, kar pomenja neznosno sožitje in veliko medsebojno škodo. Če pa tako razmerje zavlada med sosednjimi državami in narodi, se napetost in sovražnost mnogokrat razvname v krvavo vojno, ki je največja nesreča za vsakogar.

Sveta božična noč s svojim božanstvenim čarom miru in sreče, ki izvira iz ljubezni in dobrotljivosti betlehemskega Deteta! Letos prireja Evropa angelskemu spevu o miru na zemlji na mnogih krajih težke motnje. Med akorde nebeških krilatcev udarja grmenje topov, brnenj, letočih bombnikov in sikanje padajočih granat. Nebesom skuša prirejati motnje zemlja, in sicer tista, ki je v oblasti novodobnega poganstva in brezboštva. Moderni pogani in brezbožniki se protivijo Kristusovemu kraljevanju nad ljudmi in narodi. Obožujejo silo in nasilje, ne priznavajo splošnih moralnih načel in vse ljudi in vse narode obvezujočega naravnega zakona, ki izhaja iz Boga. Kjer se zanika Bog, se morajo zamajati vsi temelji narodnega in mednarodnega življenja. Rešitev je po besedah papeža Pija XII. v vrnitvi pod zakon Kristusove ljubezni in resnice. Betlehemske Dete je učlovečeni pojav božje ljubezni in resnice. Poklekimo pred njegove jaslice in molimo po opominu sv. očeta predvsem za mir na svetu! Moderni pogani in brezbožniki odklanjajo molitev za mir. Jaroslavskij, voditelj ruskih boljševiških brezbožnikov, je nedavno priobčil v listu »Brezbožnik« izjavo, v kateri se roga papeževemu pozivu k molitvi za mir ter tako-le opredeljuje stališče boljševiških brezbožnikov: »Hinavci vseh vrst naj prosijo Boga, da daruje svetu mir. Mi pa zasiguravamo svojemu narodu mir s svojo oboroženo silo in s pravilno narodno in mednarodno politiko.« Bodočnost bo pokazala, kdo je boljši jamčevalec miru: ali Bog ali pa topovi, bombniki, mine in granate. Mi pa poklekimo pred betlehemske jaslice ter molimo iskreno in goreče: Božje Dete, podeli nam mir! Mir vedno in povsod! Mir v srca posameznikov, mir v družine, mir med vsemi sloji in stanovi naroda, mir med narodi in državami! Naj bi čimprej vsi narodi s svojimi poglavarji in voditelji povzeli betlehemske spev nebeških krilatcev: »Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so Bogu po volji!«

Vojna

Zapadno bojišče

Napoved in ponovni znaki nemške ofenzive

Kakor smo poročali, je obiskal angleški kralj Jurij VI. zapadno bojišče. Po odhodu angleškega vladarja je poslal vrhovni poveljnik zavezniških vojaških sil na zapadu, francoski general Gamelin, poveljniku angleških čet v Franciji, generalu Gorthu, pismo. Pismo, ki je bilo prečitano angleškim vojakom, ugotavlja, da je nemška ofenziva, katera se pripravlja že od

oktobra, pred durmi, ker so nemške priprave za napad končane.

Nemci so zbrali v svojih pristaniščih Hamburg in Bremen sredi minulega tedna vse razpoložljive parnike za prevoz čet. Prevladuje mnenje, da so te čete določene za zasedbo švedske in norveške obale za primer, da bi Rusiji uspelo podjarmljenje Finske in bi si Nemčija na ta način morala osigurati vsaj nekaj vpliva na Balтику.

Dogodki na morju

Dosedaj največja letalska bitka ob nemški obali

Dne 14. decembra je prišlo ob nemški obali do doslej največje zračne bitke med angleškim in nemškim letalstvom. Pet nemških letal je bilo zbitih. Nekaj časa so gorela v zraku, tako da so plameni gorečih letal zgedali kot ogromne bakle. Nemci so sestrelili s streli z obale, z ladij in iz letal tri angleška letala. Med angleškimi letalci, ki so se udeležili te bitke, so bili trije kanadski, dva južnoafriška, štirje novozeleandski in en avstralski pilot.

Druga pomorska bitka

Od izbruha vojne križarijo po Atlantskem oceanu, med južno Afriko in južno Ameriko ter po Severnem morju tri nemške hitre križarke, ki so povzročile zaveznikom s potopitvami trgovskih ladij zelo občutno škodo. Angleška vojna mornarica je že dalje časa z vso vmeno na delu, da te križarke izsledijo ter potopi. Sredi minulega tedna ob šestih zjutraj je končno le uspelo trem angleškim križarkam, da so prisilile nemško križarko »Admiral Graf von Spee«, da je morala sprejeti pomorsko bitko, ki je druga v tej vojni. Do bitke je prišlo na tale način: angleška 7000-tonska križarka »Ajax« je bila napadena od nemške oklopnjače »Admiral Spee« v južnoameriškem morju, ko je spremljala francoski preoceanjski veleparnik »Formosa«. Napadeni angleški ladji sta pripluli na pomoč 8390 tonska križarka »Exeter« in 7000 tonski »Achilles«. V srđiti topniški bitki, ki je trajala 17 ur, je bila angleška oklopnjača »Exeter« tako poškodovana, da se je morala radi zmanjšane brzine umakniti iz boja. Tudi križarka »Achilles« je nekaj trpela. V nočni temi se je večkrat hudo zadeta nemška oklopnica zatekla v nevtralno luko Montevideo v južnoameriški državi Urugvaj. Križarka, kateri sta sledili do pristanišča angleški križarki »Ajax« in »Achilles«, je izkrcala v Montevideo 36 mrtvih in 53 ranjenih.

Nemški križarki je uspel začasni pobeg, ker je hitrejša od angleških. Oborožena je z najtežjimi ter najmodernejšimi topovi, ima 10.000 ton in je bila spuščena v morje leta 1936.

Urugvajska vlada je odločila za odhod nemške križarke rok 72 ur. V tem času je bilo Nemcem dovoljeno, da so pokopali na

pokopališču v Montevideo z vojaškimi častmi padle mornarje in izvedli popravila na poškodovani ladji, da se je usposobila zopet za plovbo po morju.

V času, ko so Nemci z vso naglico popravljali in usposabljali ladjo »Admiral von Spee« za borbo, so hitele angleške ladje proti Urugvaju, da bi pomnožile angleško vojno brodovje. Čuli so se tudi glasovi, da hitita svoji tovarišici na pomoč nemški veliki križarki »Deutschland« in »Admiral Scheer«. Toda čas je mineval in nemška ladja je morala po brezuspešnih prošnjah

v nedeljo zvečer na morje. Prej so izkrcali iz ladje še 24 ranjencev. Ob petih popoldne je »Admiral von Spee« počasi izplula iz pristanišča, spremljana od neštevilnih gledalcev. Nemška vojna ladja se ni nič žurila in je hotela pridobiti na temi, preden pride na odprto morje in iz nevtralnih voda, kjer so jo čakale angleške vojne ladje. Njeno počasno gibanje pa so že spremljali in opazovala angleška vojna letala. Nemce je spremljala tudi neka trgovska ladja. Vse je nestrpno pričakovalo, kdaj bo prišlo do boja in streljanja. Toda — izostalo je. Na odprtem morju je nemška vojna ladja izkrcala na spremljajočo trgovsko ladjo okrog 700 nemških mornarjev, ob pol desetih ponoči pa je ladja eksplodirala. Vojno ladjo »Admiral Graf von Spee« so Nemci sami pogнали v zrak, ker se niso upali spustiti v borbo z Angleži.

Angleški kralj je odlikoval kapetane ladij, ki so se uspešno udeležili borbe z nemško križarko, z visokimi redi, vrhovni poveljnik pa je dobil plemstvo.

Ladja se je potopila po več zaporednih eksplozijah v nedeljo okrog pol enajstih zvečer po našem, srednjeevropskem času

*

Finsko bojišče

Sovjetske čete skušajo presekat Finsko

Sredi minulega tedna je pričela srđita ruska ofenziva proti sredini Finske s ciljem: presekat Finsko do mesta Uleaborg ob Botniškem zalivu ter razdeliti junaško se braneče Fince na sever ter jug. Da razpolovijo Finsko, so Rusi usmerili glavni napad v treh smereh: proti finskemu mestu Kuusamo (bolj na severu), Suomusalmi (na sredini) in Sotkamo (bolj južno). Za primer, da bi jim uspel vdor iz treh označenih smeri, bi se združile te tri sovjetske kolone v klin, kateri bo skušal prodreti do mesta Uleaborg. Če bi padlo to mesto v ruske roke, si bodo prizadevale sovjetske čete, da prodrejo do izhodišča železnice, ki vodi iz skrajnega severa v jugozapadni smeri proti mestu Tornei ob finko-švedski meji.

Na srednji fronti so dosegli Finci lep uspeh pri Suomusalmi, kjer so sovjetske čete obkolili ter jih uničili. Napadli so Ru-se z obeh bokov ter jim preprečili umik. Finsko topništvo je z zapornim ognjem onemogočilo sovražniku zvezo z zaledjem.

Finci se umaknili na severu — a dosegli uspehe na jugu

Kakor znano, Rusi z desetkratno premočjo nastopajo čisto na severu, da bi se polastili finskega pristanišča Petsamo in rudnikov nikla južno od imenovane luke. Na severnem bojišču so se Finci morali kljub odločnemu odporu nekoliko umakniti, a so porušili za seboj vsa pota, mostove ter zgradbe, ki bi zamogle služiti sovjetskim četam in pospešiti njih prodiranje. Občudovanja vredne uspehe so izbo-

jevali Finci v minulem tednu na jugu. Tridnevna ogorčena borba pri Tolmajärviju severno od Ladoškega jezera se je končala s popolno zmago Fincev. Posrečilo se jim je, da so prišli docela neopaženo sovražniku v bok in celo za hrbet. Ko so na ta način zavzeli svoje postojanke, so začeli sovražnika strahovito obstreljevati s strojnimi, ki so jih poskrili na drevju, v sneženih zakopih in na strehah hiš. Nenadni napad z vseh strani je sovjetske čete tako zmedel, da so jih Finci skoraj popolnoma uničili. Oni, ki se jim je posrečil beg v gozdove, bodo postali žrtve mraza in snega.

Slika sovjetskih napadalnih sil

Zgoraj opisana ruska ofenziva bi šla gladko izpod rok kljub mrazu nad 20 stopinj, ako bi Finci držali roke križem in bi ne bile v javnosti že potrjene vesti o splošnem neredu, ki gospodari v tolikanj v zvezde kovani rdeči armadi.

Finci so zajeli že mnogo sovjetskih vojakov, o katerih smo pisali, da so slabo oblečeni ter brez spodnjega perila, obutev je zanič in vsak ujetnik toži, da je lačen. Nedavno ujeti ruski vojaki pri jezeru Ladoža pripovedujejo, da spremljajo rdeče čete komisarji, ki imajo govore in jih navdušujejo za boj. Preskrba ruskih vojakov je naravnost strašna, tako da je po izjavah ujetnikov trikrat toliko vojakov zmrz-njenih, kakor pa jih je bilo ujetih. GPU (sovjetska tajna policija) je zelo delavna v ozadju bojišča, kjer nadzira prevoz. Včasih izvaja prevoz GPU sama. Med ujetniki so pripadniki raznih narodov, od katerih so prišli nekateri iz zelo oddaljenih pokra-

jin. Večina jih je bilo poklicanih pod zastavo v začetku septembra.

Dalje so ugotovili Finci, da se poslužuje proti njim poslana sovjetska armada pet vrst različnih pušk.

Sovjetsko topništvo je slabo izvežbano, po nepotrebnem trati strelivo in strelja velikokrat na lastne ljudi.

Sovjetske čete napadajo v množinah in so izpostavljene neusmiljenemu ognju finskih strojníc, povrh jih pa še v primeru pobega uničujejo lastne strojne puške in jih zmečkajo lastni tanki, ki se valijo takoj za napadajočimi oddelki.

Nepriistranski poročevalci cenijo, da so napadajoče sovjetske čete zgubile do deset vojakov na vsakega padlega Finca.

Radi neznosnega mraza napadajoči Rusi niti ognjev ne smejo kuriti, ker jih finski letalci takoj napadejo z bombami.

Motorizirane ruske čete v visokem snegu sploh ne prihajajo v poštev, a so pred nastopom hude zime skoraj največ trpele, saj so jih Finci uničevali iz letal in z drznimi napadi pehote.

Rusko letalstvo je doseglo nekaj uspehov z brezobzirnim bombardiranjem. Med sovjetskimi letalci so neuki ter nepismeni ljudje, katerim gre samo za uničevanje. Težavno je stališče ruskega letalstva na severni Finski. Tam so mu uničili finski letalci v sovjetskem pristanišču Murmansk glavno oporišče.

Ker Rusom, kateri so bili prepričani, da se bodo polastili vse Finske v šestih tednih, tako slaba prede, nosi odgovornost za neuspeh sovjetski generalni štab, kateri skraja sploh ni vedel, kaj je delal in kaj je hotel doseči.

Po poročilih nevtrálnih opazovalcev štejejo sovjetske čete, ki so zbrane na finski meji, poldrug milijon vojakov. Poleg tega se v bližini meje nahaja tisoč sovjetskih letal.

Vsi občudujejo Fince in jim hočejo pomagati

Finski armadi je doslej uspelo, da se je izborno obnesla. Uspehe ji je prinesla dobra izvežbanost, izborna oborožitev, moderna oprema, preskrba za najhujši severni mraz in še hitro kretanje na ogroženih krajih s pomočjo smučk. Zaradi izredno dobrega vodstva so bile dosedanje finske izgube na mrtvih ter ranjenih malenkostne. — Izredno junaški ter spretni finski obrambni nastop je zadel po vsem svetu na zaslužen občudovanje. Iz raznih držav hitijo Fincem na pomoč prostovoljci, velesile zbirajo znatno denarno pomoč in pošiljajo Finski letala, orožje in zdravila za ranjence.

Komu gre zahvala za obrambo Finske?

Mož, kateri je oskrbel Fincem obrambo in predvsem dobro armado, je maršal Gustav Mannerheim, kojega sliko smo objavili v zadnji številki »Slov. gospodarja«. Maršal je star 62 let in je iz švedske plemenitaške rodbine. Ko je spadala Finska pred vojno pod carsko Rusijo, je bil carski častnik, ki se je udeležil rusko-japonske vojne. Med vojno je postal carski general. Po izbruhu boljševiške revolucije je odbrazil na Finsko, kjer si je hotela Nemčija zagotoviti nekatere vojaško važne postojanke, da bi gospodarila nad baltičskimi državami.

General Mannerheim je kmalu izprevi-del, kaj bi radi Nemci, in je izvojeval s

Plačajte čimprej celoletno naročnino! - Zakaj?

1. Samo celoletni naročniki bodo deležni zavarovanja po pravilniku, ki ga danes objavljamo.
 2. Samo celoletni naročniki bodo deležni žrebanja nagrad, ki se vrši v februarju za lepe dobí'kel Med temi je prva nagrada 5000 din v gotovini, potem pa še druge, kakor: moško kolo, blago za obleke za moške in ženske, čevlji itd. itd.
 3. Samo celoletni naročniki bodo imeli celoletno prilogo Kmečko delo skupaj, ker za poznejše žal ne bomo mogli imeti iste več na razpolago!
- Naročajte zato »Slov. gospodarja« celoletno, plačajte samo 32 din za celo leto!

pomočjo dobrovoljcev ter Anglije in Francije Fincem neodvisnost, katera je bila proglašena 4. decembra 1917. Po tem proglasu so napadli Fince ruski boljševiki pod poveljstvom že davno iz Rusije pregnanega Trockega. Mannerheim je porazil boljševike, kateri so bili že v finski prestolnici Helsinki, v večdnevni bitki pri Tampéri v spomladi leta 1918.

Po tej zmagi je prevzel Mannerheim vodstvo države. Ko je prevzemal oblast, je rekel: »Jaz bom vladar, a nikoli diktator.«

Kakor hitro sta zavladala na Finskem zopet red in mir, je Mannerheim sam odstopil kot državni krmilar in je prejel naslov maršal, ki je bil in ostane za Fince oče domovine.

Maršal Mannerheim ima v sedanji vojni svoj glavni stan v mestecu Kajana, ki je glavno mesto Laponije in ga veže ozkotirna železnica z južno Finsko. Kajana leži v sredini Finske in si prizadevajo ruski sovjeti, da bi z veliko ofenzivo ravno pri tem mestu razpolovili Finsko na dva dela.

Iz raznih držav

Novi predsednik Švice za leto 1940. Za predsednika Švice za leto 1940 je bil dne 13. decembra izvoljen s 142 glasovi od 158 dosedanjih podpredsednik Marcel Pilot, ki je star 51 let in je že bil predsednik države leta 1934. Podpredsednik je postal Herman Obrecht. Zvezna skupščina je potrdila istočasno vseh sedem dosedanjih članov zveznega sveta ali vlade.

Finančni in gospodarski sporazum med Anglijo in Francijo. Angleški finančni minister Simon je sporočil v prvi polovici minulega tedna parlamentu, da je bil sklenjen med Anglijo in Francijo finančno-gospodarski sporazum, ki ima veljavnost do konca vojne in še šest mesecev po podpisu mirovne pogodbe. Sporazum določa v glavnem, da si bosta obe velesili dobavljali med vojno plačilna sredstva (devize) in jih uporabljali po svoji uvidevnosti. Francoski franki, ki jih potrebuje angleška armada v Franciji, se bodo zamenjavali za angleške funte, funti, ki jih potrebuje Francija za nabavo raznih potrebščin v Angliji, pa za franke. Obe vladi sta si medsebojno zajamčili tudi ohranitev razmerja med francosko in angleško valuto z vsemi sredstvi. Sedanje razmerje med angleškim funtom in francoskim frankom ostane neizpremenjeno v višini 180 francoskih frankov za funt. Nadalje določa sporazum, da bosta obe državi podpirali v finančnem pogledu tudi svoje zaveznike in predvsem Poljsko. Te podpore pa bosta dajali v določenem medsebojnem razmerju, in sicer Francija dve petini, Anglija pa tri petine. V takem razmerju bodo tudi vsi njuni skupni izdatki za vojno. Tudi kredite v tujini bosta sprejemali po sporazumu ali celo v sodelovanju.

Sovjetska Rusija odklonila poziv Zveze narodov. Zadnjič smo poročali, da zboruje v Ženevi Društvo narodov, ki bi naj rešilo pritožbo Finske, katero je napadla Ru-

sija, ko sta vendar obe državi članici Zveze narodov! Društvo narodov je izvolilo na tokratnem zasedanju poseben 13 članski odbor za proučevanje finsko-sovjetskega spora. Predsednik tega odbora je naslovil na obe državi poziv, da ustavita sovražnosti in se začeta s posredovanjem Društva narodov pogajati za mir. Sovjetska vlada je poslala predsedniku omenjenega odbora od svojega zunanjega ministra Molotova podpisano brzojavko, v kateri se mu zahvaljuje za povabilo na udeležbo pri zasedanju Zveze narodov in ga odklanja iz razlogov, ki jih je že navedel Molotov v brzojavki, katero je poslal glavnemu tajniku Zveze narodov. Ti razlogi so: Sovjetska Rusija priznava na Finskem samo »ljudsko vladu« pod predsedstvom leta 1919 iz Finske v Leningrad pobeglega boljševika Kuusinen, katero so pripeljali Rusi pri vdoru na Finsko že s seboj in jo nastanili v mali obmejni finski vasi Terioki. S to vladu so sovjeti že sklenili pogodbo o odstopu najvažnejših finskih obmejnih postojank Rusiji za del siromašnega in pustega sveta v ruski sosednji Kareliji. Po trditvi Molotova sovjetska Rusija sploh ni napadla Finske ter z njo ni v vojnem stanju, ker že ima pogodbo z »ljudsko vladu« in je zasedanje Zveze narodov glede tega vprašanja nepotrebno. Molotov smatra za izzivanje, da je tajništvo Društva narodov sploh vzelo v razpravo finsko pritožbo in ker je zastopana v svetu Društva narodov Poljska, katere sploh ni več.

Sovjetska Rusija izključena iz Zveze narodov. Slepomišenje ruskih sovjetov z Zvezo narodov je zadelo radi napada Rusije na Finsko na ostro obsodbo vseh držav članic Društva narodov, ki so pri tokratnem zasedanju v Ženevi 14. decembra storile svojo dolžnost in izključile napadalca — Rusijo iz Zveze narodov. Skupščina Zveze

Blagoslovljene božične praznike

želita vsem cenjenim naročnikom, inserentom, čitateljem
in prijateljem »Slovenskega gospodarja«

uredništvo in uprava

Novice

Osebnosti

Slovesna proglasitev slovenskega voditelja g. dr. Antona Korošca za častnega doktorja prava. Zadnjič smo obširneje poročali, da je ljubljansko vseučilišče za dvajsetletnico obstoja sklenilo soglasno, da se proglasi voditelj Slovencev g. dr. Anton Korošec za častnega doktorja prava za njegove velike zasluge za slovensko vseučilišče. Slovesna proglasitev je bila izvršena v Ljubljani zadnjo nedeljo ob navzočnosti zastopnika kralja, zastopnika g. dr. Mačka finančnega ministra dr. Šuteja, bana dr. Natlačena, ki je zastopal ministrskega predsednika Cvetkoviča, gradbenega ministra dr. M. Kreka, prometnega ministra inž. Besliča, obeh slovenskih škofov in več drugih najbolj odličnih osebnosti.

Zagrebska nadškofija dobila pomožnega škofa. Sv. Stolica je imenovala za pomožnega škofa zagrebske nadškofije g. dr. Josipa Laha, ki je bil rojen leta 1889 v Varaždinu in je doslej predaval na zagrebski bogoslovni visoki šoli.

Nesreče

Transmisija ga je poškodovala. V Ivajncih pri Negovi je zgrabila transmisija

je imela omenjenega dne sejo, na kateri je obravnavala predlog odbora trinajstoričice, ki je proučeval pritožbo Finske, da se Rusijo kot napadalno izključi iz Zveze. Predlog preiskovalnega odbora je bil soglasno sprejet. Glasovalo je zanj 42 članic Zveze narodov, nobena država-članica ni glasovala proti. Pač pa se je vzdržalo glasovanja devet držav. Nato sta bili izvoljeni v Svet Zveze narodov Kitajska in Egipt. Svet Društva narodov, ki je moral izvesti sklepe odbora trinajstoričice po soglasnem glasovanju v skupščini Zveze, je imel po opisanih dogodkih 14. decembra sejo, na kateri je sklenil, da je sovjetska Rusija radi napada na Finsko nehal biti članica Zveze narodov. Tudi ta sklep je bil soglasno sprejet. Vzdržale pa so se glasovanja Grčija, Jugoslavija, Finska in Kitajska.

Švedska dobila vlado »narodnega edinstva«. Švedska vlada je bila po dolgotrajnih pogajanjih preosnovana. V novo vlado pod predsedstvom socialnega demokrata Albina Hamsona so stopile vse stranke izvenški komuniste. Nova vlada »narodnega edinstva« se je predstavila parlamentu 13. decembra z izjavo, v kateri naglašala, da se bo trudila, da ohrani nevtralnost ter neodvisnost države in da si pridobi ter utrdi zaupanje

18 letnega mlinarjevega sina Franca Bračka in ga je vrgla s tako silo na tla, da so ga prepeljali v mariborsko bolnišnico z zlomljeno desno roko in nogo.

Avto sunil kolesarja v obcestni jarek. Kolesar Jakob Mursič od Sv. Marka pod Ptujem se je peljal na cesti Ptuj—Dornova. V Mursiča je zadel osebni avto in ga z vso silo treščil v obcestni jarek. Hudo poškodovanega so prepeljali v ptujsko bolnišnico.

Smrtna nesreča zadela posestnika pri popraviljanju mlina. Pri popraviljanju lastnega mlina v Gor. Poljanah pri Ortneku na Dolenjskem je gonilno kolo poglavo v glavo kos lesa posestniku Francu Riglerju, ki se je zgrudil nezavesten na tla in obležal mrtev.

Avtobus mu je zlomil desno nogo ter roko. V Trzinu na Gorenjskem je avtobus pritisnil k zidu Josipa Lončariča, doma iz Ozlja v okraju Karlovac, ter mu zlomil desno roko ter nogo. Hudo poškodovanega so prepeljali reševalci iz Kranja v ljubljansko bolnišnico.

Nesreča pri razstreljevanju zemlje. V Črni pri Kamniški Bistrici sta bila zadnje dni zaposlena z razstreljevanjem zemlje za pridobivanje kaolina miner Pustoslemšek in njegov tovariš Spruk. Ker se je od dveh nabojev samo eden sprožil v določenem času, sta se podala pogledat, kaj je preprečilo eksplozijo. Pri ogledu položaja pa se je naboj razletel in je vrglo oba ob stran. Pustoslemška so prepeljali v ljubljansko bolnišnico s hudimi poškodbami po obrazu ter preko oči in še levo roko mu je razmesarilo v zapestju, medtem ko je bil Spruk le manj poškodovan.

Deset železniških nesreč v teku treh mesecev v Nemčiji. Iz Berlina poročajo dne 14. decembra: Blizu Haagena na Westfalskem sta trčila zopet dva vlaka. 17 oseb je bilo mrtvih, 17 hudo ranjenih in 40 lažje ranjenih. To je že deseta železniška nesreča v Nemčiji v teku zadnjih treh mesecev. Pri teh nesrečah, ki so najbrž delo nasprotnikov sedanjega režima v Nemčiji, je bilo 169 mrtvih, stvarna škoda pa zelo velika.

Velika tovarna za celulozo zletela na Romunskem v zrak. Dne 13. decembra je prišlo do strašne eksplozije v tovarni celuloze v vasi Fermești v bližini Brašova v Romuniji. Zgorela ni samo tvornica, ampak tudi vsa vas Fermești. Eksplozija je nastala v kotlu, v katerem je bilo 5000 litrov klora. Izpod ruševin so potegnili 80 mrtvih in 200 ranjenih. Delavci so bili poškodovani deloma od ognja in deloma od plinov. Celulozo potrebujejo za izdelovanje

streliva. Najbrž je eksplozija delo špijonaže.

Velika ruska ladja se potopila s 700 potniki. Velika sovjetska potniška ladja »Ludigorka« je zadela v hudem viharju blizu mesta Wegkanal ob skalo in se je potopila. Nekatere japonske ladje so našle dne 13. decembra nad 270 trupel utopljenih. Japonske ladje so rešile z morskimi valovi se borečih 400 brodolomcev. Utonilo je 700 ljudi.

POŽARI

V skladišču Stojana Holobarja, trgovca z barvami v Slomšekovi ulici v Ptuju, so zgoreli trije sodi barve v vrednosti 1000 din. Na srečo so ogenj pravočasno opazili ter ga udušili, ker sicer bi bilo prišlo do velike požarne nesreče.

Pri Sv. Miklavžu pri Ormožu je zgorelo s spravljanimi pridelki vred 25.000 din vredno gošpodarsko poslopje posestnika Frica Tramška.

Razne novice

Vse cenjene dopisnike in oglaševalce prosimo, da se zaradi božičnih praznikov, ko delo v tiskarni počiva, podvzajajo s svojimi dopisi in oglašaji!

Božično voščilo vsem, kateri so se spomnili našega lista z božičnimi pozdravi iz južnih krajev naše dežele in iz tujine. »Slovenski gospodar« je prejel toliko voščil in pozdravov za božične praznike od naročnikov, prijateljev in čitateljev izven Slovenije in iz tujine, da ne more objaviti radi pomanjkanja prostora vseh imen. »Slov. gospodar« se iskreno zahvaljuje za pozdrave in voščila ter želi prav tako vesele in srečne božične praznike vsem, ki so se ga spomnili ob najlepših krščanskih praznikih. Božje Dete naj ohrani naši državi ljubi mir tudi za bodoče!

Stoletnica najstarejšega znanstvenega društva za Slovenijo. Med najstarejša znanstvena društva v Sloveniji kakor tudi v vsej državi spada Muzejsko društvo za Slovenijo, ki je proslavilo zadnjo soboto stoletnico svojega obstoja z izrednim občnim zborom v Ljubljani pod pokroviteljstvom bana naše banovine in z zborovanjem slovenskih zgodovinarjev.

Prečastiti duhovščini! V dne 28. in 29. decembra bo v Mariboru poseben tečaj KA za prečastito duhovščino lavantinske škofije. Vabimo vas, da se tega tečaja v velikem številu udeležite! Ob tej priliki se bo vršila tudi posebna anketa o katoliškem tisku v naši škofiji z ozirom na okrožnico Katoliškega tiskovnega društva, ki smo jo razposlali. — Katoliško tiskovno društvo v Mariboru.

Pismo vzornega naročnika. Iz Dobja-Slivenice smo prejeli naslednje pismo: Teden za tednom je »Slovenski gospodar« moj zvesti gost in vselej mi prinese mnogo novic in drugega lepega in zanesljivega berila. Petdeset let že prihaja v našo hišo in je ne bo nikoli zapustil, ker kadar jaz umrem, me bo nasledoval moj sin. V mnoge hiše prihaja na moje prigovarjanje, sedaj spet pošiljam novega naročnika. Šest zetov imam in vsi so naročniki. — Gornje pismo nam je poslal 70 letni Martin Zimšek iz Jezerc pri Dobjem. Objavljamo ga v dokaz, kako priljubljen je »Slovenski gospodar« med našimi naročniki in kako se nekateri trudijo za naš list. Tega vzornega naročnika postavljamo za zgled vsem z željo, da bi našel mnogo posnemalcev!

Župani slovenskih avtonomnih mest o pobijanju draginje. Župani slovenskih av-

Smrt treh duhovnikov

Upokojeni g. župnik umrl

Gospod je poklical k sebi dne 11. decembra nad 70 letnega g. Ivana Doberšek, duhovnega svetnika in župnika v pokoju, ki je preživel svoje zadnje leto kot spovednik v zavodu šolskih sester v Slovenski Bistrici.

Pokojni gospod se je rodil 28. januarja 1865 na Žusmu. V mašnika je bil posvečen 25. julija 1892 v Mariboru. Kaplanoval je pri Sv. Frančišku Ksaveriju, pri Sv. Juriju ob Taboru ter v Šmartnem ob Paki. Dne 28. septembra 1899 je prevzel župnijo Sv. Eme, kjer je bil kot župnik šest in pol leta. Od 1. maja 1906 je župnikoval v Sevnici vse do svoje upokojitve 31. maja 1938, ko se je preselil v zavod šolskih sester v Sl. Bistrici.

Gospod svetnik je bil goreč ter požrtvovalno delaven duhovnik, ki je znal nase prikleniti srca v dušno oskrbo mu zaupanih vernikov z dušnopastirsko vnetostjo, pesmijo, šalo ter družabnostjo. Zadnjih deset let svojega plodonosnega dela je veliko pretrpel z nogo, kateri so morali izžagati koleno in je močno šepal. Vse križe in težave, ki so ga obiskovale v življenju, je prenašal z občudovanja vredno vdanostjo, s katero si je zaslužil večno plačilo. Duhovniku trpinu svetila večna luč! Pri znancih, sotovariših in prijateljih naj bo uslišana pokojnikova prošnja ob slovesu iz Sevnice, ki se glasi: »Ko boste slišali, da sem umrl, tedaj vas prosim, spomnite se me v molitvi!«

P. Bernardin Šalamun

V minoritskem samostanu v Ptujju je umrl zadnjo soboto, 16. decembra, po dolgotrajni bolezni g. p. Bernardin Šalamun. Rajni se je rodil 5. januarja 1866 v Mestnem vrhu pri Ptujju. Gimnazijo je končal v Ptujju, bogoslovje v Gorici. Kaplan in katehet je bil po raznih minoritskih naselbinah in med drugim celih 26 let pri Sv. Trojici v Halozah. Kot goreč dušni pastir se je zanimal za zgodovino in je v mlajših letih precej pisal o Ptujju in okolici. Bil je tihe ter ponižne narave in ravno radi skromnosti so ga ljubili ter spoštovali povsod, kjer je deloval v dušeskrbju. V bolezni je bil zgled vdanosti v voljo božjo in je bila smrt zanj rešiteljica. Blagemu duhovniku ostani ohranjen časten ter hvaležen spomin!

Frančiškanski zlatomašnik umrl

Zadnjo nedeljo ob devetih zvečer je v frančiškanskem samostanu mirno zaspal v Gospodu g. p. Andrej Golob, zlatomašnik. Rajni se je rodil 15. avgusta 1862 v Sv. Juriju ob juž. žel. Mašniško posvečenje je prejel leta 1885. Zadnja leta je preživel v molitvi v mariborskem frančiškanskem samostanu. G. zlatomašnik je bil zelo pobožen, goreč duhovnik ter zgledno skromen. Blagopokojnemu bodi Vsemogočni večni plačnik, samostanski družini pa naše sožalje!

tonomnih mest Ljubljane, Maribora, Celja in Ptujja so imeli 12. decembra v Celju sestanek, na katerem so zahtevali med drugim popis vseh življenjskih potrebščin pri trgovcih, organizacijo stalnega nadzorstva nad zalogami in določitev najvišjega čistega dobička pri razpečevanju. Za prekršitve proti draginjskim predpisom naj se ustanovi posebna sodišča, ki bodo pospešeno sodila. Posebna pažnja naj se posveti tudi nezakoniti trgovini in verižništvu.

Zlati jubilej zveste službe. Izreden jubilej bo praznovala na starega leta dan Marija Žunko, ki pripada že 50 let gospodarski družini škofijskega dvorca v Mariboru. Jubilatka je prišla kot 21 letna leta 1890 v službo v škofijo, kjer je še danes pri moči, zdravju in v zvestobi do gospodarja. Dobrosrčni Mariji k izrednemu jubileju naše častitke!

Kravji trojčki moškega spola. Iz Gline v Slavoniji poročajo: V Majskih poljanah pri Glini je krava kmeta Petra Sužnjeviča povrgla tri normalno razvita teleta, ki so vsa moškega spola in zelo živahna, zaradi česar menijo, da jih bodo ohranili žive. Kmetje prihajajo v velikem številu od blizu in daleč, da vidijo to čudo. Krava je navadna buša domače pasme.

Naše cenj. čitatelje opozarjamo na današnji oglas tovarne čevljev »Peko«!

Težka zimska hrana in premalo gibanja so v zimskem času često vzrok slabe prebave želodca, čestih omotic, zaprtosti in nerednega črevesnega delovanja. Stare bolezni se zaradi mraza zopet izraziteje pojavijo: hemoroidi, motnje v želodcu, zaprtje, zastrupljenje, črevesna obolenja, splošno

in prehitro debeljenje, glavobol, nespečnost, napatost telesa ter omotica. Posebno zrelejšje in starejše osebe so tem nadlogam podvržene. Planinka čaj — Bahovec čisti ter tako deluje blagodejno na vse telo in na Vaše splošno zdravstveno stanje. Zahtevajte v lekarnah izrecno le Planinka čaj po 20 din in 12 din. Reg. S. br. 29550/35.

Obžalovanja vredni slučaji

Velik vlom v mestu sredi dneva. Med opoldanskim odmorom 13. decembra je bilo v Mariboru na Glavnem trgu vlomljeno v špecijsko trgovino Ivana Laha. Vlomilci so prišli v trgovino od zadaj, strli so šipo na vratih, odklenili vrata in odrinili zapah. Odnegli so ročno blagajno, v kateri je bilo 2270 nemških mark in raznih hranilnih knjižic ter vrednostnih papirjev za 300.000 din. Skupna škoda znaša 317.000 din. Po opravljeni vlomilski tatvini so storičili vrata zopet zaklenili. Odnegli so celo cekar, v katerega so pobasali plen. Eden od vlomilcev je ukradel in oblekel trgovčev črni plašč in so ga videli mimo idoč, ko je odhajal. Vsi so bili prepričani, da gre za Lahovega uslužbenca.

Brezprimerna požigalska hudobija. Poročali smo že o vendar enkrat razkrinkanem požigalcu Antonu Koražiji s Huma ob Sotli, ki je po okolici Slov. Bistrice zagrešil 30 požigov iz strasti in naslade nad velikim ognjem. Zloba je zadnje dni priznal še nadaljnjih osem požigov v Radvanju pri Mariboru in v Čirkovcah pri Pragerskem. Radvanje dobro pozna, ker je služil tam za hlapca tri leta. Po lastnem priznanju in natančnem opisu orožnikom

na mestih zločinov je zakrivil komaj 27letna zloba 38 požigov. Vsi so povzročili nad en milijon dinarjev škode.

S smrtjo zaključeno pogostovanje. Vokolici Žetal se je vršilo pri posestniku Jožefu Potočniku pogostovanje. Okrog dveh ponoči sta se natepla med vesele goste 19 letni posestnikov sin Janez Valant iz Završja in 22 letni Anton Galun. Prišlo je do izzivanja ter splošne zmede, v kateri je zabodel z bajonetom v levo stran prsi Janez Valant 22 letnega ženinovega brata Jakoba Mesariča, ki se je zgrudil ob vežnih vratih in umrl. Orožniki so odgnali v Celje Valanta in Galuna.

Konjski tat jo je pošteno izkupil. V Grobljah pri Št. Jerneju na Dolenjskem sta hotela dva konjska tata odpeljati v noč iz hleva posestnika Korošca konja. Tatova je presenetil v hlevu speči in vzbujeni sin Janez, ki je začel udrihati s palico po obeh v trenutku, ko sta nameravala konja odpeljati iz hleva. Enega od tatov je Janez tako premikastil, da so ga morali naložiti drugo jutro na voz in so ga odpeljali k zdravniku v Kostanjevico in od tam v bolnišnico v Brežice. Med prevozom v Kostanjevico je srečal voznik Janez orožnika in jima povedal, kaj se je zgodilo. Orožnika sta ugotovila, da je ranjeni tat 33 letni Mustafa Aladič iz Imotskega pri Ercegnovem, njegov pobegli tovariš pa je Josip Mencilj iz Samobora.

Izpred sodišča

Dihur v človeški podobi pred sodniki. 47 letni Ignac Lubej iz Kovačke vasi pri Slov. Bistrici je zagrešil 18 vlomov v kur-nike in pokradel 73 kokoši. Dihur v človeški podobi se je zagovarjal v minulem tednu pred senatom mariborskega okrožnega sodišča in je bil po skesanem priznanju obsojen na tri leta težke ječe in še moral takoj po obsodbi v zapor.

Šest let težke ječe za uboj. Anton Lozinšek, 42 letni viničar iz Drstelje, je dne 30. septembra smrtno zabodel posestnika Ruperta Ploja z Mestnega vrha pri Ptujju. Lozinšek je bil obsojen zadnje dni radi uboja pri mariborskem okrožnem sodišču na šest let težke ječe.

Naši rajni

Maribor. V Vrtni ulici 9 je dne 14. decembra umrl občinski uradnik v pokoju Franjo Vršič. Pokojni je bil rodom od Sv. Urbana pri Ptujju iz znane Vršičeve družine. Bil je blag in kremenit značaj, zaveden narodnjak, ki je zlasti pred vojno na svojem službenem mestu v Gradcu kot zaveden Slovenec zelo veliko trpel. Po prevratu je bil skoraj 20 let uslužben pri mestni občini mariborski. V 71. letu starosti ga je smrt iztrgala iz kroga svoje družine, ki ga je nadvse ljubila. Zapušča užaloščeno ženo in dva sina, izmed katerih eden študira na zagrebški univerzi, drugi je pa zaposlen kot inženir v tekstilni stroki v Karlovcu. Naj mu sveti večna luč — žalujočim pa naše sožalje!

Sv. Marjeta ob Pesnici. V najlepši dobi, v največjih nadah in upih, med največjimi načrti se je približal nebeški vrtnar in utrgal cvet mladega življenja, članu fantovskega odseka in cerkvenega pevskega zbora, bratu Ivanu Senekoviču. Njegovo mlado življenje je omahnilo dne 4. decembra v prezgodnji grob. — Dragi Ivan! Nisi mogel dozoreti in dosegati cilja, po ka-

terem si hrepenel, kajti že v 19. letu življenja ti je angel smrti pritisnil na čelo svoj ledeno-mrzli poljub. — Pokojni je bil kristalno čist značaj, fant, kakršnih je malo. Naj mu sveti večna luč — preostalim pa naše iskreno sožalje!

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Zvonovi so s svojo žalostno pesmijo naznanili, da je smrt v sredo, 6. decembra, ugrabila zavednega katoliškega moža Janeza Mlasko iz Ihove. Že dolga leta je bolehal ter vdano prenašal bolezen. Bil je oče peterih otrok, za katere je bil skrben družinski gospodar. Naj mu sveti večna luč! — Preostalim naše sožalje!

Sv. Urban v Slov. goricah. Dne 4. decembra je v Gospodu zaspal, star 86 let, Franc Kuhar iz občine Levajnci. Po poklicu čevljar, je bil zaveden slovenski in katoliški mož. Pokojni je bil dolgoleten naš naročnik. Naj vrlému možu sveti večna luč — hčerama in vnukom pa naše sožalje!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Žalostno so v soboto, 9. decembra, zvonili zvonovi v slovo mladi, vzorni materi Uršuli Beranič iz Zg. Pleterja. Po porodu četrtega otroka je nastopilo zastupljenje krvi in trpinka je v strašnih mukah dala življenje v službi materinstva. Solze vseh pričujočih ob grobu so bile najlepša proslava mučeništva matere. Počivaj v miru! — Žalujemo naše sožalje!

Braslovče. Zopet so zadoneli zvonovi ter naznanjali, da je odšel k večnemu počitku posestnik in cerkveni ključar podružnice sv. Janeza in Pavla na Dobrovljah Franc Ježovnik. Čeprav je imel precej daleč do cerkve, ga ni odvrnilo nobeno slabo vreme in vedno smo ga videli pri mizi Gospodovi. Bil je trden krščanski mož, naročnik »Slov. gospodarja«. Pokopali smo ga v soboto, 9. decembra, ob veliki udeležbi njegovih prijateljev. — Prav isti dan smo spremili k večnemu počitku tudi preužitkarico Matko Marijo iz Podvrha. — Naj jima bo Bog milosten sodnik! Žalujemo naše sožalje!

Sv. Jurij ob juž. žel. V 80. letu je nenadoma umrl v Podgradu, župnija Sv. Jurij, obče znani posestnik Franc Novak. Rajni je bil zaveden narodnjak, dober gospodar in vrl krščanski mož. Na njegovi lepi domačiji se je rodilo pet otrok, od katerih živita še dve hčerki. Rajni je bil dober boter mnogim otrokom, občinski odbornik in naš dolgoletni naročnik. Vsemogočni naj mu bo večni plačnik — žalujemo pa naše sožalje!

Slovenska Krajina

Odbor SKAD »Zavednost« naznanja, da se bo vršil v četrtek, 23. decembra, točno ob devetih dopoldne v »Martinišču« v Murski Soboti sestanek. Govorila bosta g. starešina Casar Franc o temi: »Protikomunistična fronta inteligence v Prekmurju« in tov. Berden Pavel: O tisku. Ker gre za važne stvari in za nujne odločitve, je sestanek za vse starešine in člane najstrožje obvezen. — Odbor.

Prekmursko prosvetno okrožje je imelo svoj letni občni zbor v Murski Soboti ob navzočnosti sedmih Prosvetnih društev. Na občnem zboru se je govorilo o vsem, kar teži naša Prosvetna društva. Poskusiti se mora ustanoviti društva še tudi tam, kjer jih doslej še ni. Potrebna so v vsaki fari, saj moška mladina postaja vedno bolj divja in se v nekaterih krajih za vsako malenkost stepejo. So še nekatere velike fare pri nas, kjer ni našega katoliškega društvenega življenja. Za predsednika okrožja je bil ponovno izvoljen župnik od Sebeščana, g. Bejek, in za tajnika kaplan g. Škraban.

Širom Slovenske Krajine. Naše prošnje, da je treba v Slovenski Krajini vsa učiteljska mesta izpopolniti, niso ostale brezuspešne, kajti zopet je z odlokom prosvetnega ministra postavljenih več učiteljev, in sicer Fujs Martin in Rozina v Kuzmo, Ulaga Ferdo v Domanjseve, Zupan Viljem v Vidonce, Germek Vladimira v Fikšince, Kavčič Stane v Dobrovniki, Pratik Marija v Martjance, Sterle-Ročanec Helena v Vidonce, Križan Ivan v Kuzmo, Ribič Ida v Ženovlje in Kuštišek Marta v Genterovce. Upamo, da bodo tudi ostala, še sedaj izpraznjena mesta kmalu izpopolnjena, kar je za naše kraje neobhodno potrebno že iz narodnostnih ozirih.

Murska Sobot. Dne 6. decembra se je pri nas vršil Miklavžev sejm, na katerem je bilo precej živahno, kajti izvršenih je bilo mnogo kupčij.

V zastarelih primerih zapeke, združenih z zlato žilo in otokom jeter, je pravi blagoslov naravna »Franz-Josefova« grenka voda, zaužita tudi v malih množinah. »Franz-Josefova« voda mlo deluje in zanesljivo odvarja, pa se poleg tega tudi po daljši porabi skoraj nikdar ne izkaže neučinkovito.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

Ker se je isti dan vrnilo okrog 600 sezoncev, so ti živžav še poživili. Pri nakupu so se mnogi pritoževali nad povišanjem cen. — Industrialec g. Jožef Benko ter trgovca gg. Čeh Franc in Štivan Ernest so pri tukajšnjem okrožnem sodišču imenovani za častne sodnike.

Murska Sobot. Dne 10. in 11. januarja, 7. in 8. februarja ter 6. in 7. marca 1940 se bo vršilo pregledovanje in žigosanje (cementiranje) sodov. — Pred dnevi je bil obsojen krčmar Ludvik iz Sela na dva meseca zapora in 300 din denarne kazni, ker je službenega organa pri opravljanju službene dolžnosti vrzel skozi vrata ter mu iztrgal iz rok uradni akt in ga strgal. Drugič se bo premislil!

Beitinci. Že dalj časa sta se mudila pri nas dva nemška umetnika, ki sta v naši cerkvi prenovila oltar sv. Antona, ki zgleda sedaj tako, kot bi bil nov. Stroške za prenovitev je krila gospa grofica.

Sv. Sebeščan. Kakor smo že poročali, je naša cerkvena poslikana. Blagoslovitev nove slikarije bo na svetek Gospodovega razglasenja — Sveti trije kralji — 6. januarja 1940. Blagoslovitev bo opravil naš g. dekan Krantz Jožef iz Tišine. Ta dan je obenem tudi obletnica blagoslovitve našega Prosvetnega doma, ki je bil zgrajen lansko leto, in to kot prvi katoliški prosvetni dom. Ta dan vabimo vse k nam!

Dolga vas. Nedavno je Feherovo družino zadela nesreča, ki jim je iztrgala iz svoje srede malo Roziko, učenko 2. razreda ljudske šole. Deklica je namreč hotela zakuriti in ker drva radi vlage niso marala goreti, jih je polila s petrolejem. Pri tem pa je po neprevidnosti poškropila tudi sebe, kar je bilo zanj usodno. Ko je namreč prišla v bližino ognja, se ji je vnela obleka in dobila je tako hude opekline, da jim je podlegla.

Žitkovci. Naši pogorelci, ki so tik pred zimo ostali brez strehe, so dobili od kr. banske uprave v Ljubljani 20.000 din podpore. Iskrena hvala!

Dobrovniki. V bližnji bodočnosti bodo prišle k nam č. šolske sestre iz Slov. Bistrice ter bodo odprle otroški vrtec za naše neboljjenčke. Stanovale bodo v Gerenčerovi hiši, a podporo za

Strahovi v čuvajnici šte. 93

Popoldne je privozilo več vlakov. Za hip se je vsak ustavil. Železničarji so spregovorili nekaj besed, nato so vlaki spet odropotali.

Proti večeru je Maps nekaj malega jedel. Nato je brzojavil ravnateljstvu.

»Halo! Kdaj bo prišel pomočnik?« je odločno vprašal.

Ravnatelj se je opravičeval. Vse je poskusil, toda med vsemi železničarji ni nobenega, ki bi hotel iti v čuvajnico številka 93. H koncu je še prosil Mapsa, naj vztraja še eno noč. Naslednjega dne bo gotovo dobil tovariša, če pa ne, bo smel zapustiti čuvajnico.

Mapsu se je zdelo, da bo zdaj-zdaj zaspal. In še vso noč mora biti buden! Nekaj mu je reklo, da se mora premagati, ker bi skrivnostni napadalec takoj opazil, če bi zaspal...

Utrujeni pogled je nenehoma blodil po močvirju, kakor da bi hotel razkrinkati njegovo tajinstvenost. Sonce je že zašlo. Maps se je pretegnil, vzel samokres in šel v spodnji prostor, od tam pa ven. Prepričan je bil, da se napadalec skriva v močvirju. In namesto tega, da bi se vso noč tresel, je sklenil, da bo preiskal močvirje in kup razbitih voz, ki je mohl iz njega.

Šel je ob progi do ovinka. Od časa do časa je stopil na nasip in pogledal okrog sebe. Ničesar ni videl. Nato je opazoval rob močvirja. Iskal je stezo, ki bi vodila v notranjost. Iskanje je bilo brezuspešno. Pri ogledovanju razbitih voz ga je objela groza. Spomnil se je osemdesetih mrličev. Zdelo se mu je, da sliši njihovo stokanje. Mrzel pot ga je oblil. Obrnil se je in tekel proti čuvajnici.

Podal se je v hišo in je zaklenil vrata. Potem je šel po lestvi v nadstropje. Ves se je tresel. Ko je prispel v gornjo sobo, je tiho zamomljal:

»Zdi se mi, da se prav tako bojim kot drugi... Korajža! Še ena noč!...«

Prižgal si je pipo. Kmalu jo je odložil, ker ga je dim omamljal. Žvižg vlaka ga je vzdramil. Še ena minuta — pa bi spal! Kakor v snu je skozi okno odgovarjal na vpitje sprevednikov. Samokres je položil ob stolu na tla. Vstal je in opazoval slikarijo na steni. Nato je ponavljal pesmice, ki se jih je bil učil v šoli. Toda vse bolj ga je premagovala utrujenost in zasplost. Noge so se mu tresle. Sesti je moral.

(Konec sledi)

Vse šolske potrebščine

dobite najceneje in najboljše v prodajalnah

Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptuj!

Dragocen zaklad v čevlju

Neka nizozemska prevozna tvrdka je te dni dala na dražbo staro pohištvo, ki ga je pred leti shranil pri njej neki »zarubljeneček«. Ker se možakar ni več oglašil ter tudi ni več plačeval ležarine, je tvrdka pohištvo prodala. Pri prevozu pa se je nenadoma odprl neki predal omare, iz katerega je padel star in ničvreden čevljar. Iz njega pa so se po tleh kot zrnje vsuli sami zlatniki stare izdaje holandskega goldinarja. Skupna vrednost tako odkritega zaklada znaša nad 50.000 holandskih goldinarjev. Tvrdka sedaj išče lastnika, ki se bo nemara oglašil, če ga medtem že ni Bog poklical k sebi.

Iz celjskega okrožja

Nesreče

Roko si je zlomil v ramenu Josip Maček, 51 letni urar iz Rogatca, ko je padel s kolesa.

Hlad je zlomil levo nogo Jožefu Naraločniku, 54 letnemu delavcu iz okolice Mozirja.

Vlak smrtno razmesaril 72 letnega tesarja. Preko železniškega mosta v Tremerju pri Celju je šel po enajsti uri predpoldne 72 letni tesar Miha Zavšek, doma od Sv. Krištofa nad Laškim. Proti mostu je pripeljal tovorni vlak iz Zidanega mosta, kateremu se je naglušni stari mož umaknil, a že je bil tu tudi drug tovorni vlak iz Celja. Strojevodja je v očigled nesreči zmanjšal brzino, a je tesarja le zgrabila lokomotiva ter mu odrezala obe nogi in mu zdrobila lobanjo. Ubogi stari mož je bil na mestu mrtve. Strašna smrtna nesreča se je zgodila vpricho žene razmesarjenega ter dveh progovnih delavcev. Truplo ponesrečenega so po ogledu komisije prepeljali v mrtvašnico pokopališča v Laškem.

Prometni nesreči. Ko se je peljal F. Črtalič, mizarski vajenec v tovornem avtomobilu iz Studenca v Krško, je padel z vozila in si nalomil rebra ter poškodoval roko. Avto, last podjetja Rode, naložen z večjo množino testenin, se je prevrnil med Impoljco in Logom pri Sevnici. Počila je prednja os in avto se je v trenutku prevrnil na obrežje Save. Šofer je ostal nepoškodovan, pač pa je šlo precej blaga po Savi. Avto je precej razbit.

Razno

Pesnemajmo! Tekstilna tovarna »Elka« v Celju je obdarila 70 revežev s svojimi izdelki, poleg tega pa je dobil vsak še 2 kg moke.

Šestlanska tolovajska družba obsojena. Dne 14. decembra se je vršila pred celjskim okrožnim sodiščem razprava proti šestim članom Roganove razbojniške tolpe. Vsi obtoženci so svoja dejanja priznali in se zagovarjali, da jih je v Mariboru na Koroški cesti ustreljeni Rogan, ki je bil vodja tolpe, navedel k zločinu. Obsojeni so bili: 23 letni delavec brez stalnega bivališča Milan Peša na 18 let robije, 28 letni delavec Karel Kupnik iz Studencev pri Mariboru na 15 let robije, 41 letni čevljar Ivan Jazbinšek iz Studencev pri Mariboru na 12 let robije, 29 letni sodarski pomočnik Marko Pernek iz Studencev pri Mariboru na dve in pol leta robije, po prestani kazni še na dve leti prisilnega dela, 29 letna po-

stanovanje in preživljanje bodo prejemale od kr. banske uprave.

Gor. Lendava. Voditelj slovenskega naroda in predsednik senata g. dr. Anton Korošec je daroval za našo revno deco 1000 din, za kar smo mu vsi zelo hvaležni. — Naš g. kaplan je zadel na loteriji Slomškov dom v Petrovčah žensko kolo, katerega se je prav razveselil.

Del. Lendava. V nedeljo, 10. decembra, je imelo naše Prosvetno društvo občni zbor, na katerem je dajal stari odbor obračun svojega dela, ki je bilo precej uspešno. Izvoljen je bil nov odbor z davčnim inspektorjem g. Gruškovnjakom na čelu. Želimo prepotrebniemu društvu čimboljši uspeh v vsakem pogledu!

Gomilici. Z veseljem smo sprejeli na znanje vest, da je naš rojak, bivši predstojnik policije v Celju, g. Törnar, imenovan za okrajnega načelnika v Šmarju pri Jelšah. K imenovanju mu iskreno častitamo ter želimo, da bi čimprej prišel med domače ljudi, kjer je vzrastel, ker nam domačega izobraženstva še vedno primanjkuje. G. Törnar je prvi prekmurski okrajni načelnik (domačin) v poprevratni dobi, zato smo lahko nanj ponosni!

strežnica Pavla Vezovnikova iz Studencev na pet mesecev zapora in 120 din globe ter 52 letna delavka Amalija Ratejeva iz Nove vasi pri Celju na tri mesece zapora in 150 din globe.

Umrl v celjski bolnišnici na posledicah zabadljaja. Dne 13. decembra sta posestnikova sinova Ivan Cajzek in Anton Gobec iz Stojnega sela pri Rogatcu napadla 28 letnega posestnikovega sina Avgusta Artiča iz iste vasi in je dobil zabadljaj v trebuh. Zabadenega so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer je že 15. decembra podlegel poškodbli.

Celje. Dne 14. decembra je umrl Lovre Veranič, oče g. Roze Zamparutti. Rajni je bil dolga leta naročnik »Slov. gospodarja«. Naj počiva v miru — žalujemo pa naše sožalje!

Hubertus plašči za šolarje od 165 din naprej; hubertus plašči za odrasle od 240 din naprej; zimsko blago še vse po starih cenah. — Pohitite v Celje k trdku: FR. DOBOVIČNIK, CELJE, Gospeška ulica 15. 1824

Prireditve in dopisi

Slovenjgradec. V našem okraju se je vršilo letošnje jesen devet koristnih prireditev. Pod geslom »Gozd — zaščitnik« so se vršili propagandni dnevi za pogozdovanje. Ob vodstvu gozdarjev in s sodelovanjem učiteljstva je pogozdovalo nad 500 otrok, ki so posadili 4700 gozdnih sadik; zasajena je bila površina v izmeri 8200 kvadr. metrov. Sadike je dobavila gozdna drevnica v Slovenjgradu. Ob vsaki taki prireditvi so bila predavanja o pomenu gozda, o gojenju in izkoriščanju in še posebej o gozdu-zaščitniku ljudstva in o njegovi kulturi. Nato so se šolarjem, ki so bili porazdeljeni v skupine, razdelile sadike, ki so se potem ob nadzorstvu posadile, tako da so se otroci navadili sajenja. Glede na to, da se pri nas jesensko sajenje šele vpeljuje, je vsekakor uspeh teh prireditev pozdraviti. Kmetje sami so letošnje jesen posadili nenavadno veliko sadik. Otroci pa se že vesele pomladi, ko bodo zopet sadili.

Šmartno pri Slovenjgradu. Že dalje časa je pobožna želja šmarčanov tiela v upanju, da dobimo čimprej elektriko tudi mi. Kako prav nam bi zdajle prišla v dobi pomanjkanja petroleja! Seveda pa ne samo za razsvetljavo, še več bi koristila za pogon strojev. Sicer se govori, da je zdaj prva na vrsti naša občina in dolžnost vseh zanimancev je, da prično zbirati denar za to veljavno pridobitev. — Naša Kmetška zveza tudi prav živahno dela na gospodarskem polju. Naroča za člane sol, žito itd. Kmetje, ki še niste vključeni v naši Kmečki zvezi, zganite se in pristopite! Pa ne samo to. Prevzemite tudi kakšno delo v njej in se udeležite! — Šmarčani! Sedaj prihaja čas, ko bo treba poravnati naročnino za naše liste, ki so postali gotovo vsem neločljivi prijatelji. Vsakdo čimprej izpolni svojo dolžnost, da bo lahko soudeležen pri nagradnem žrebanju! Vsi, ki pa še nimate naših listov naročenih in vam jih še daje zastopnica ali uprava samo na ogled, pohitite brž z naročilom pri krajevni zastopnici Špegel Mariji v Šmartnem 55.

Sv. Jurij pri Celju. V tekočem letu se je v naši občini s pomočjo drenažiranja osušilo nad 16 ha zemlje, ki je bila zamočvirjena. V ta namen se je uporabilo 36.000 cevi. Za prihodnje leto pa je poslala banska uprava 35.000 cevi, s katerimi se bo osušilo okrog 13 ha zemlje. Marsikateri kmet si bo tako izboljšal svojo zemljo in povečal pridelke. Priporočamo se, da se tudi drugi poslužite ugodnosti, ki jih nudi za osuševanje naša banska uprava, ki krije polovico stroškov

Društvene vesti

Muta ob Dravi. Naši fantje so se odločili, da si ustanovijo fantovski odsek, ki bo velikega pomena za naš obmejni kraj, da si naši fantje v tej organizaciji pridobijo pravo slovensko zavest in tako postanejo močni branitelji našega materinega jezika. V nedeljo, 10. decembra, smo imeli občni zbor, na katerem smo izvolili odbor, katerega čaka mnogo dela. Za predsednika je bil izvoljen Toplic Franc, za tajnika Petrovič Rasto, za načelnika Klančnik Ivan. Ker je vse v najlepšem redu poteklo, si v bodoče želimo mnogo uspehov in zadovoljstva pri društvu, da se bomo lahko javno pokazali, da smo tudi na Muti zavedni slovenski fantje.

Št. Pj v Slov. goricah. Fantovski odsek in deklški krožek priredita na Štefanovo lepo igro »Luč z neba«. Vljudno vabljeni!

Maribor. »Ljudski oder« bo na praznik sv. Štefana predvajal ob petih popoldne koroško narodno igro »Božična igra«. Je to prava narodna ljudska igra, pri kateri morajo sodelovati tudi gledalci, in sicer v poznanih domačih božičnih in Marijinih pesmih. Predprodaja vstopnic bo v prodajalni Tiskarne sv. Cirila na Aleksandrovi 6 in eno uro pred pričetkom igre pri blagajni. — Po potrebi se bo igra ponovila isti dan ob 20.

Hoče. Prosvetno društvo priredi na Štefanovo ob treh popoldne in ob sedmih zvečer v Slomšekovem domu prekrasno novo igro »Grant in srce«. V odmorih nastopijo tamburaši.

Št. Janž na Dravskem polju. Tukajšnje pevsko društvo priredi na Božič po večernicah spevoigro »Slovenski božič«. Igro spremljajo lepe božične pesmi. Pridite!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Akademija, ki so jo 8. decembra priredila naša dekleta v slavo Brezmadežni in v spomin izseljencem, je krasno potekla. Vršil se je tudi sprejem novih članic v deklški krožek. Igra »Žena s srcem« je ganila vse.

Slov. Bistrica. Slomškov dom uprizoni na Štefanovo po večernicah vsem znano narodno igro

ter pošlje tudi svojega predelavca, da pokaže, kako se drenažira. — Na Štefanovo ste vabljeni vsi šentjurčani in sosedje, da prideste v naš Katoliški dom pogledat lepo spevoigro »Darinka«, ki jo uprizoni naše Prosvetno društvo. Začetek ob treh popoldne. Vabljeni!

Braslovče. Zadnji teden smo imeli po desetih letih zopet sv. misijon, ki so ga vodili gg. Klančnik, Fidler in Demšar, misijonarji od Sv. Jožefa nad Celjem. Vsi farani smo se tega praznovanja veselili in tudi radi prihajli k misijonskim govorom. V petek, 8. decembra, dan Brezmadežne, so člani vseh katoliških društev prejeli skupno sv. obhajilo, popoldne pa je bil sprejem v Marijino družbo. V nedeljo, zadnji dan sv. misijona, smo se popoldne pri pobožnosti, pri petih litanijah Matere božje, ki jih je pelo osem gg. duhovnikov, zahvalili za vse prejete milosti. Naj bi imel sveti misijon trajne uspehe!

Trbovlje. Letos je povečal rudnik TPD cementarno, ki se nahaja v bližini postaje. Pri tem se je tudi izravnal oster ovinek pri tej tovarni, ki je zelo oviral promet. V ta namen je bila prestavljena tudi struga potoka pod hrib. V gornjem delu trga se je ponekod razširila cesta, radi tega so prišli ponekod stebri električne napeljave na sredo ceste. Ker bo razširitev ceste, ki je v naši tesni a zelo polni dolini res preozka, prišla prav do izraza šele z odstranitvijo teh stebrov, ne moremo razumeti, kako to, da se s preložitvijo istih tako dolgo odlašajo. — Cena mleku se je zvišala od 2 din na 2.50 din.

Seznam darov

za žrebanje

„Slovenskega gospodarja“

Skupna vrednost nagrad nad din 30.000!

Seznam darov še ni zaključen, toda danes že vam lahko sporočamo, da imamo pripravljenih že veliko število nagrad! Žrebanje se vrši dne 12. februarja 1940.

Prva, vrhovna, nagrada je 5000 din, druga nagrada je moško kolo.

2 nagradi 500 din v gotovini.

10 nagrad: blago za moške obleke.

10 nagrad: blago za ženske obleke.

50 nagrad: razno blago za perilo in obleke.

10 nagrad: razne gospodarske in gospodinske potrebščine.

20 nagrad: naličnih peres.

100 nagrad: Koledar Slov. gospodarja.

100 nagrad: prosta izbira katere koli vezane knjige Cirilove knjižnice.

200 nagrad: prosta naročnina katerega koli našega lista: »Nedelja«, »Kmečka žena«, »Kraljestvo božje« za leto 1940.

Za žrebanje bo imel pravico vsak dose-danji in novi naročnik Slov. gospodarja, ki bo do 31. januarja 1940 plačal celoletno naročnino 32 din.

Vsakemu naročniku, ki plača celoletno, pa dajemo še brezplačno zavarovanje njegove hiše za slučaj požarne nesreče.

»Miklova Zala« v Danilovi priredbi pod igrskim vodstvom Čekonik-Kobale. Pridite!

Loče pri Poljčanah. Prosvetno društvo Slomšek priredi v soboto, 23. decembra, ob osmih zvečer, v nedeljo, 24. decembra, ob treh popoldne in na Štefanovo ob treh popoldne na šolskem odru pretresljivo igro v petih dejanjih »Žrtev spovedne molčečnosti«. Pridite!

Poljčane. Prosvetno društvo priredi na Štefanovo ob štirih popoldne v Prosvetnem domu veselo-igro »Trije kralji«. Na svidenje!

VSEM SVOJIM CENJENIM ODJEMALCEM ZELIM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE!

JURIJ KOKOL, MARIBOR,

Glavni trg 24 Pri avtobusni postaji

Makole. Prosvetno društvo, cerkveni pevski zbor, fantovski odsek in dekliški krožek prirede na Štefanovo po večernicah v društveni dvorani zelo lep spored, prirejen nalašč za božične praznike. Pridite v obilnem številu!

Središče ob Dravi. Ljudski oder priredi na Štefanovo in na Novo leto v Društvenem domu zgodovinsko igro v šestih dejanjih »Dekle z biseri«. Začetek vsakokrat ob sedmih zvečer.

Svetinje. Prosvetno društvo priredi na Štefanovo in na Tri kralje v šoli ob treh popoldne zanimivo igro »Guzaj«. Vabljeni!

Velika Nedelja. Dramatski odsek vprizori na Štefanovo ob treh popoldne lepo dramo iz svetovne vojne »Stilmondski župan«.

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. »Na betlehemskih poljanah« je naslov igre, ki jo vprizori Prosvetno društvo na Štefanovo po večernicah.

Slovenci v Zagrebu. Slomškovsko Prosvetno društvo prireja vsak mesec v Jeronimski dvorani igre in tako je dramatični odsek tega društva v letošnji sezoni vprizoril Finžgarjevo dramo »Veriga«, dalje komedijo Dobskega »Dva para se ženita«, priredil je Miklavžev večer, dekliški odsek pa je pri tej priliki prvič javno nastopil z igrico »Božična noč pisanja listov« in je dokazal,

Božičnica na narodni meji

Nikdar se še ni naš narod s toliko ljubeznijo in požrtvovalnostjo spomnil uboge naše mladine na narodni meji kakor letos. Slovenska straža je sprožila pravo tekmovalstvo v delu, da bi napravili letošnji Božič posebno ubogim otrokom prijeten. Organizirala je po vsej Sloveniji zbiranje prispevkov za ta namen, zbrala je lepo vsoto skoroda 80.000 dinarjev, zelo ugodno kupila raznega blaga za obleke in čevlje ter druge potrebščine, povabila razne obmejne šole ter jim pretekli teden razdelila v blagu božične darove. Slovenski straži so sledila tudi druga društva. Tako je obdarila nekaj šol Ciril-Metodova družba, organizacija rotarijcev in trgovcev. Pa tudi manjši kraji so si naložili skrb za posamezne šole v okolici in jih obdarili. Ni bilo letos šole na meji, kjer bi ubogi otroci ne bili obdarovani. Sloven-

ski straži so pomagali pri zbiranju posebno Slovenska dijaška zveza, fantovski in dekliški krožki.

Ko se veselimo tega uspeha, se v imenu vseh teh obmejnih revnih Slovencev zahvaljujemo! Tako narodno obrambno delo more roditi več uspeha kakor pa ne vemo koliko domoljubnih govorov.

Vso organizacijo je vodila Slovenska straža v Mariboru. To svoje delo naj nadaljuje tudi v bodoče, naj začne z njim že med letom, da bomo tako prihodnje leto še bolj pripravljeni!

Slovenci na meji, ali ne čutite te lepe božične praznike, kako prijetno je, ko vsa slovenska narodna srca bijejo za vas! Nikdar ne pozabite tega in vzgojite nam na meji rod, ki zvesto ljubi naš narod in našo domovino!

da se je tudi on resno poprijel dela. Igrica pa je nad vsako pričakovanje dobro uspela. Igralci in igralki SPD pa se že vadijo za novo igro »Živa pokopana«, katero bodo vprizorili dne 14. januarja 1940 v Jeronimski dvorani in ste vsi Slovenci v Zagrebu toplo vabljeni, da si ogledate to prekrasno dramo. Poleg tega pa prosvetni odsek SPD prireja vsako nedeljo po večernicah v svojih društvenih prostorih, Gajeva 4, II. nadstr., zanimiva predavanja in prosvetne večere. Tako smo imeli Gregorčičev večer, slišali predavanje o stiških menihih, poučeni smo bili o socialnem vprašanju itd. Predavanj se udeležuje mnogo Slovencev v Zagrebu, tako, da so društveni prostori pri vsakem predavanju do poslednjega kotička napolnjeni, kar je dokaz, da se ljudje želijo tudi duševno izobraziti. — Dekliški odsek Benjaminček društva se je z vso vnamo oprijel dela in uspeh ni izostal. Odsek šteje okoli 60 članic, ki se na sestankih praktično in duševno izobražujejo, uvedel pa je tudi nemški tečaj, ki je zelo do-

bro obiskovan. — Dovolj zabave si lahko privoščijo človek v Slomškovem Prosvetnem društvu bodisi s čitanjem, igranjem biljarda, šaha, petjem itd., pa nas poleg tega razveseli še tamburaški zbor s kakimi veselimi komadi, katerega vodi g. Ivan Cerne.

Prvi zemljevid predločuje Finsko kot sosedo Švedske, Norveške in Rusije s Karelijo

Na zemljevidu je označena s puščicami sovjetska ofenziva iz Leningrada proti južnemu delu Finske

Božična darila za angleške vojake na fronti

Kam si položil položnico za »Slov. gospodar«?

Prav so storili tisti, ki so kar napisali letno naročnino 32 din ter jo že odposlali. Glej, da ne zamudiš!

Pred zaključkom lista došle vesti

Domače novice

Pogreb duhovnega svetnika Ivana Doberška. Iz Slov. Bistrice smo prejeli: V četrtek, 14. decembra, smo položili k večnemu počitku zemeljske ostanke Ivana Doberška, duhovnega svetnika in upokojenega župnika iz Sevnice. Od junija 1938 je užival svoj zasluženi pokoj v sirotišnici č. šolskih sester v Slov. Bistrici. Pogreb je vodil g. dekan Ozimič iz Laporja ob asistenci pokojnikovih zadnjih dveh kaplanov gg. Lesjaka iz Dobrne in Kordeža iz Maribora. Udeležilo se je pogreba 45 duhovnikov, štirje pokojnikov šolski tovariši: kanonik Weigl iz Križevcev pri Ljutomeru, upokojena profesorja iz Celja gg. Cestnik in Kardinar in bivši dekan iz Zavrča g. Podvinski. Rajnega je spremljalo na zadnji poti mnogo odličnikov. V cerkvi je blagemu pokojniku po mrtvaškem oficiju govoril g. dekan Ozimič, sv. mašo pa je daroval g. prof. Kardinar. Na pokopališču se je poslovil od njega v imenu Sevnčanov g. dr. Jesenko, v imenu prevz. g. škofa lavantinskega je govoril g. stolni kanonik msgr. Umek, v imenu slovenjebistriške fare pa g. župnik Šolinc. Pogreba so se udeležili tudi vsi tukajšnji uradi in šole poleg ostalega ljudstva. Vsi smo se zavedali, da nas zapušča vzoren in svet duhovnik. V Slov. Bistrici je njegova duhovniška prisrčnost in vedrina privlačevala ljudi, ki se ga bodo z ljubeznijo spominjali. Počivaj v miru, blaga duša, tukaj te pogrešamo, tam pa prosí za nas pri Bogu!

Vesele božične praznike in srečno novo leto! Cvetličarna Bračič, Celje, pri farni cerkvi. Velika izbira svežih in umetnih cvetlic, krasno izdelani umetni venci.

Oče 11 otrok smrtno ponesrečil. Vinko Gajst, 47 letni posestnik iz Podlož pri Ptujski gori, je nakladal hlode. Eden od hlobov je zdrsnil z voza in je tako hudo poškodoval Gajsta, da je podlegel poškodbam v ptujski bolnišnici. Smrtno ponesrečeni zapušča ženo z 11 otroki, od katerih je najmlajši star komaj dva meseca. Z osirotelo družino sočustvuje vsa okolica.

Hitro pojasnjena vlomilska tatvina. Spredaj poročamo, da je bil izvršen v Mariboru na Glavnem trgu v trgovino Ivana Laha vlom v opoldanskem odmoru. Povzročena škoda znaša nad 300.000 din. Policija je storilce odkrila ter zaprla. Lahu ukradeno ročno blagajno so na podlagi izpovedb prijateljev našli na Kalvariji. Eden od vlomilcev je še na svobodi in ga iščejo. Radi nadaljnjih preiskave policija zaenkrat še ne izda imen.

Vlom v mesnico. Na Pobrežju pri Mariboru je bilo vlomljeno v mesnico mesarja Smodeja, kateremu so odnesli neznanči slanino ter klobas za 2500 din. Smodeja imajo skrbno prikriti vlomilci vedno na muhi pred božičnimi prazniki.

Vsem cenjenim obiskovalcem moje trgovine želim prav vesele božične praznike in obilo sreče v novem letu!

Manufaktura F. Dobovičnik, Celje.

Kolesar obstrelil kolesarko. Zadnjo soboto zvečer se je vračala na kolesu 22 letna posestnikova hčerka Julijana Košmelj od št. Andraža pri Velenju po cesti proti Podvinu na Polzeli. Na križišču ji je privozil naproti neznan kolesar brez luči. Ko je kolesarka opozorila neznanca, da vozi brez luči, je potegnil samokres in obstrelil Julijano v desno nogo nad kolenom ter zginil na kolesu v noč. Obstreljeno so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Društvene vesti

Sv. Rupert v Slov. goricah. Prosvetno društvo vprizori na Štefanovo po večernicah v Društvenem domu krasno novo igro »Politikant«. Vljudno vabljeni!

Črešnjavec pri Slov. Bistrici. Prosvetno društvo priredi na Štefanovo v Slomšekovem domu krasno dramo »V temotik«. Vabljeni!

Polzela. Fantovski odsek nas bo na Štefanovo popoldne razveselil s ponovitvijo igre »Garzia Moreno«. — Na Silvestrovo, 31. decembra, pa bo loterijsko žrebanje.

Sv. Jurij ob juž. žel. Prosvetno društvo priredi na Štefanovo in na dan sv. Treh kraljev znano Lavtičarjevo spevoigro »Darinka«. Vsi vabljeni!

Dopisi

Maribor. Maistrovi borci, pozor! Radi kratkega roka za vlaganje prošelj za podelitev spominske kolajne, ki je določen do 1. januarja 1940, in ker

se po tem času ne bodo več prevzemale zadevne prošnje, se vsi oni člani opozarjajo, ki stanujejo v Mariboru in bližnji okolici, da čimprej pridejo sami po tiskane vzorce, ki se dobe v tajništvu Zveze Maistrovih borcev, Narodni dom.

Sv. Barbara v Haložah. Sadjarska podružnica ima letni občni zbor z običajnim dnevnim redom na Štefanovo v šoli po rani sv. maši.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Sadjarska in vrtarska podružnica ima 24. decembra redni letni občni zbor ob osmih zjutraj v prostorih samostanske dvorane. Vsi sadjarji, člani in nečlani, vljudno vabljeni!

Brežice. Z veseljem lahko poročamo, da se tudi v naši župniji vedno bolj širi naše katoliško časopisje. Poleg novih naročnikov pride vsak teden v naše družine potom kolportarje, ki jo vrši Prosvetno društvo, lepo število »Slov. gospodarja«. Želeti bi bilo le, da se vse one naše družine, ki še niso naročene na naš katoliški časopis, sedaj

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO 1940 ŽELE SVOJIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM PO DOMOVINI CELJSKE TVRDKO:

Mihael Dobravc

slikarsko in pleskarsko podjetje

CELJE

Glavni trg 15

Mestna hranilnica v Celju

Salmič Rafael

urarstvo

CELJE

Narodni dom

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

reg. zadruga z neomejeno zavezo

VALENTIN HLADIN

manufakturna trgovina

CELJE

Prešernova ulica 14

FAZARINC ANTON

trgovina

CELJE

VEBER VILIBALD

graver

CELJE

Dečkov trg 5

J. JELLENZ, CELJE — J. JELLENZ
nasl. OTO GOLEŽ, SLOVENJ GRADEC

DRAGO GAMS

trgovina s kolesi

CELJE

Prešernova ulica

IVAN MASTNAK

trgovina z manufakturo in konfekcijo

CELJE

Kralja Petra 15

IVAN RAVNIKAR

trgovina

CELJE

Kralja Petra cesta

GATEJ ALEKSANDER

zlatnina — urar — optik

CELJE

Kralja Petra cesta 26

STRUPI FRANC

trg. s steklom, porcelanom in keramiko

CELJE

Prešernova ulica 4

Kupujte samo
**CROATIA
BATERIJE**
ker so najboljše
zato najcenejše

ob novem letu, ko jih bo obiskal naš zastopnik, naročijo na časopis, kajti dobile bodo zvestega prijatelja, ki jih bo o vsem vedno pravilno obveščal. Če se zavedamo naših težkih dni in nevarnosti, ki nam prete, potem bomo brez odlašanja segli po naših listih.

Sv. Lenart nad Laškim. Dvojni jubilej je letos obhajal tiho in mirno v krogu svojih domačih trdno narodno in katoliško zavedni posestnik Valentin Brečko s svojo ženo Otilijo, in sicer 25 letnico zakonskega življenja in 50 letni rojstni dan. V njegovo hišo že dolgo vrsto let prihaja »Slov. gospodar«. Bog vaju živi!

PETEK ANTON

trgovina

CELJE

Prešernova ulica

ALOJZIJ DROFENIK

trgovina

CELJE

Kralja Petra 11

ANTON HOFBAUER

trg. z usnjem in »Feniks« tvornica usnj. izdelkov
CELJE Gosposka ulica

»MATO«

tovarniška zaloga nogavic in perila

CELJE

Glavni trg 10

GUSTAV STIGER

špecerijska in kolonialna trgovina

CELJE

KAROL PAJK

modna trgovina

CELJE

Glavni trg 2

FRANC KAGER

pasar, zlatar in optik

CELJE

Gosposka 12

BRISČEK JANKO

mehanik, zaloga NSU koles in motorjev

CELJE

Gosposka ulica 32

JOSIP JAGODIČ

trgovina

CELJE

Glavni trg-Gubčeva ulica

»EVROPA«

hotel — restavracija — kavarna

CELJE

FILIPČIČ ANTON

pasar, izdel. cerkv. posode in vsa ognj. pozlačenja
CELJE Prešernova ulica

KAČ FRANC

pekarna

CELJE

Glavni trg 7

FLORJANČIČ KAROL

elektrotehnično podjetje

CELJE

Cankarjeva ulica

Uprava listov

»Slov. gospodar«, »Nedelja«, »Naš dom«, »Kmečka žena« — podružnica CELJE

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO 1940 ŽELI SVOJIM CENJENIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM

**NABAVNA IN PRODAJNA ZADRUGA
V LAŠKEM**

Kmečka trgovina

Dr. Korošec o zadružništvu

V petek, 15. decembra, je bil v Beogradu občni zbor Glavne zadružne zveze, ki ga je vodil zvezin predsednik dr. Korošec. V svojem uvodnem govoru je dr. Korošec o velikem pomenu zadružništva med drugim poudaril to-le:

»Za gmotno blagostanje, za višje kulturno življenje, za boljše pogoje socialnega življenja ima zadružništvo velike zasluge. Zadružništvo odklanja nepravičen dobiček, izključuje nepotrebne posredovalce, pomaga ustvarjati in jačiti pogoj za življenje in blagostanje tako za posameznika kakor za narod. Zadružništvo izpoveduje svobodo in dostojanstvo človeka, enako pravico za vse ljudi. Zadružništvo često predstavlja drobno delo, toda vse to neznanatno drobno delo in njegovi uspehi predstavljajo izredno važen činitelj v življenju vsakega naroda. Tisoči in tisoči naših zadrug, od teh tudi po številu članstva kakor tudi po obsegu dela majhnih in na oko brezpomembnih — pa do zvez in do Glavne zadružne zveze predstavljajo moč, ki bi se v vsej veličini pokazala šele tedaj, če bi vsega tega naenkrat ne bilo. Kako bi se omajala celotna stavba našega socialnega in gospodarskega življenja! Naše geslo je: Vedno naprej k boljšemu in popolnejšemu! Zvesti temu geslu bodo naši napor v bodočem poslovnem letu: odstraniti iz zadružništva vse, kar je pomanjkljivega, manj popolnega in okrepiti vse, kar imamo, napeti vse sile, da zadružništvo prodre ne samo v zadnji kot naše države, temveč da tudi zadružna misel, zadružna zavest, zadružna načela osvoje čimprej nas in naše sodržavljanke.«

★

Preskrba z dobrim semenom

bo v prihodnjem letu onemogočena. Trgovci s semeni že sedaj ne dobe semena iz drugih držav, tako, da bo sploh nemogoče dobiti kakršno koli seme iz inozemstva. Radi tega bo nastopilo pomanjkanje predvsem vrtnih semen, travniškega in deteljnega semena, kakor tudi semena pese in krompirja. Vse to smo namreč — vsaj v večini — doslej dobavljali iz Nemčije, Švice, Francije itd., s sedanjo vojno pa se bo to nehalo. Sicer sedaj tega še ne občutimo v toliki meri, toda spomladi, ko bo treba sejati, bo pomanjkanje. Pomagati si bomo morali sami! Za to so predvsem poklicani: kmetijski oddelek banske uprave in Kmetijska zbornica, da organizirata preskrbo s semeni na polju kmetijstva. Gotovo je tudi pri nas mnogo posestnikov, ki imajo dobro seme. To seme bi se naj odkupilo in dalo v promet, da ne bo spomladi na trgu s semeni prevelika polomija. Vsak posameznik ne more vedeti, kje in kakšno seme kdo ima, zato je potrebno, da za izmenjavo poskrbita omenjeni ustanovi, kakor tudi banovinska posestva, kmetijske šole in javne kmetijske ustanove sploh. V bodoče pa naj kmetijske institucije skrbijo v večji meri za vzgojo semen, za katero je treba vzbuditi zanimanje tudi med vzornejšimi posestniki, kajti sedanja žalostna izkušnja nas uči, da se je treba tudi na tem polju osamosvojiti. Ta osamosvojitev glede preskrbe semen je baš sedaj krvavo potrebna, ko ni moči dobiti semen od drugod, prav bo pa prišla tudi pozneje, ko se bodo razmere uredile. Denar, izdan za semena tujcem — gre v milijone —, bo tako ostal med našim kmečkim ljudstvom in bo poživil revno kmečko gospodarstvo.

Bučno olje

je vedno dražje. Avgusta meseca je bil liter bučnega olja v prodaji na veliko še po 9 din, v prodaji na drobno pa po 11—12 din, danes mu je pa cena v prodaji na veliko poskočila na 16—17 din, v prodaji na drobno pa na 18—19 din liter. Za ta skok cene bučnemu olju dolže proizvajalci olja

judovske prekupčevalce z bučnicami, kajti v oktobru bučnic sploh ni bilo mogoče dobiti. Cena bučnic je bila v avgustu 2.20 din kg, danes je pa 4.10 din kg. Kilogram bučnic da približno 25 do 27% olja in je za kilogram olja (prilicno liter) treba okrog 4 kg bučnic. Naše domače bučnice z velikimi robovi pa ne dajo omenjenega odstotka olja, ampak le slavonske bučnice, ki imajo ozek rob in so bolj polne kot naše domače. Vidimo, da proizvajalci bučnega olja nimajo ravno zavidanja vrednega zaslužka, kajti 4 kg bučnic po 4.10 din znese 16.40 din, kg celih prg se prodaja po 1.45 din, kg zmletih prg pa po 1.60 din. Največja vsota se torej prime prekupčevalcev z bučnicami.

Radi gornjega dejstva je nadvse važno, da kmetovalci iz svojih bučnic delajo olje sami. Kupovati bučno olje bo zelo težko pri sedanji ceni, ki se menda ne bo tako kmalu znižala. Treba bo torej posebno v prihodnjem letu poskrbeti za čim več bučnic, sedanje zaloge bučnic pa dati izprešati, pri čemer dobi še vsak prge, katere bodo letos posebno prav prišle kot močno krmilo kravam molznicam. Tudi ni potrebno, da bi se morale bučnice izluščiti, kajti boljši mlini delajo vse z neizluščenimi bučnicami, ker je tudi nemogoče cele vagone bučnic, ki pridejo iz Slavonije, izluščiti. Domače bučnice in lastno bučno olje je posebno sedaj »zlata vredno«.

Lesno tržišče

Cene lesu so v novembru poskočile približno za 30 din pri kubičnem metru, smrekovim in jelkinim hloodom pa za 20 din. Ta porast (20 din pri kub. metru) se je opazil pri vsem lesu, to je mehke in trde, pri čemer ni izzet niti bukov les. Edino železniški pragi so se pocenili približno za en dinar pri komadu. Hrastovi pragi so bili v Ljubljani po 36—41 din, a bukovi po 21—23 din komad in v merah 2.60 m dolžine ter 14×24 cm ploščine. V zadnjem tednu so pa cene lesu že jele popuščati in se je tesan kakor rezan (žagan) les prodajal že za 5—10 din pri kubičnem metru ceneje kot novembra.

Najbolj je oživel izvoz lesa v Italijo. Cene so primerne, izplačila še dokaj točna, radi česar se pričakuje, da se bo izvoz lesa v Italijo še povečal. Italija nastopa pri nas tudi kot posredovalec nakupa lesa za Anglijo in Francijo, kar je pa za nas vseeno. V Nemčijo gre čimdalje manj lesa radi nizke cene. Zelo živahen je pa izvoz naših desk in tramov na Madžarsko, katera kupi znaten del tudi našega oglja. Ker kupuje oglje tudi Nemčija, se je podražilo približno za 5 din pri 100 kg. Njegova cena je 53—57 din za 100 kg.

Prosta žganjekuha

(Dopis iz Slov. goric)

V novembrski številki udriha »Gostilničarski vestnik« na vso moč proti prosti žganjekuhi. Navaja to brez ozira na prizadete. Ali naj spet naš pridelovalec ima na glavi finančno kontrolo in naj kuha žganje, kakor bi kradel, in to svoj lastni pridelek, kot pred letom 1923? »Gostilničarski vestnik« pa nato še navaja, kako ogromen zaklad bi šel s pečenjem kotlov v državno blagajno. To pa ne omenja, kdo spravlja dobiček. Naš kmet prodaja svoj vinski pridelek po 2—3 din liter, toči se pa po 10—14 din. O tem pa »Gostilničarski vestnik« skromno molči. Tudi tega pisec ne računa, da že čez 20 let ni bilo takšnega pridelka za žganjekuho ko letos. Zakaj je prej molčal, ko so stala češpljeva drevesa prazna leto za letom? Navaja številne uboje radi žganja, a tega ne omenja, da se stori največ gorja potom zatrosarinjene pijače v gostilnah ob priliki raznih veselice. Naj bi »Gostilničarski vestnik« še to omenil, kdo bolj podpira gostilničarski stan ko naš kmet, ki prvič prodaja vino na pol zastonj, drugič pa spet drago plača svoj pridelek pri svojih odjemalcih. Dobro bi bilo, da bi prej malo premislil, preden kaj napiše!

Drobne gospodarske vesti

Vreče se bodo izdelovale iz konoplje. Doslej so pri nas izdelovali vreče iz uvožene jute. Ta pa se je zelo podražila, ker so jo pokupili Angleži in Francozi za izdelovanje vreč, v katere nasujejo peska, kar potrebujejo za zaščito pred zračnimi napadi. Cene vrečam so zato poskočile. Radi tega se misli v naši državi izvesti obvezna uporaba konoplje za izdelovanje vreč namesto jute, katero moramo tujini plačati z gotovim denarjem. V očigled sedanjim razmeram računajo, da bomo potrebovali v naši državi okrog 10

milijonov vreč, za katerih izdelavo bodo porabili domačo surovino — konopljo.

Nemčija kupuje pri nas buše. Bosanske in hrvaške buše (krave) smo doslej težko prodali v tujino. V zadnjem času pa se v večjem obsegu prodajajo te buše Nemcem, in sicer v zaklanem stanju. Težave so pri tem, ker nam manjka vagonov za meso s hladilnimi napravami.

Preskrba s petrolejem. Od vseh strani se pritožujejo, da ni dobiti petroleja. Krivda je v tem, ker so trgovci takoj, ko se je nekaj šušljalo, da se bo nafta iz Romunije težko dobila, prenehali, oziroma omejili izdajanje petroleja, pa čeprav so ga imeli v zalogi še dovolj. To velja posebno za večje trgovce. Sedaj bo menda tega konec, kajti Romunija nam bo dobavila nafto (iz katere se dobiva petrolej) v še večjih količinah kot doslej in je bila pred kratkim prva pošiljka že poslana iz Romunije v Jugoslavijo.

Cena goveje živine po sejmih

Voll. Brežice 4.50—5.50 din, Ljubljana 5.50 do 6.50 din, Črnomelj prvovrstni 6—7 din, ostali 5, Novo mesto prvovrstni 6—7 din, ostali 5 din, Kranj 6—6.25 din kg žive teže.

Biki. Murska Sobota prvovrstni 6 din, ostali 4.50—5 din kg žive teže.

Krave. Murska Sobota 2.40—3 din, Brežice 4 do 5 din, Ljubljana 4—4.50 din, Črnomelj 4 din, Novo mesto 4—5 din, Kranj 5—5.25 din kg žive teže.

Telice. Murska Sobota prvovrstne 5.50—6 din, ostale 4.50—5 din, Brežice 5.50 din, Ljubljana 5.50—6.50 din, Črnomelj 4.50—5 din, Novo mesto 5—6 din, Kranj 6—6.25 din kg žive teže.

Teleta. Murska Sobota 4.50—5 din, Brežice 4.50—5.50 din, Ljubljana 6—7 din, Črnomelj 6 do 6.50 din, Novo mesto 5—6.50 din, Kranj 7.50 do 8.50 din kg žive teže.

Svinje

Plemenske. V Kranju so stali 7—8 tednov stari pujski 130—260 din komad.

Pršutarji (proleki). Murska Sobota 8 din, Brežice 8—10 din, Ljubljana 8—8.50 din, Črnomelj 7—8 din, Novo mesto 7—8 din, Kranj 9.50 do 10.50 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Brežice 10—12 din, Ljubljana domači 9—9.50 din, sremski 10.50 do 11 din, Črnomelj 9—9.50 din, Novo mesto 10 do 12 din, Kranj 10.50—12 din kg žive teže.

Tržne cene

Žito. Novi Sad pšenica sremska 185—187 din, slavonska 186—188 din, gor. bačka 188—190 din, bač. ladja Tisa 190—192 din stot. — Ječmen bački in sremski s hektolitersko težo 64—65 kg 162—165 din stot. — Koruza bačka nova 107 do 109 din stot.

Fizol. Bački in sremski beli brez vreč 3.80 do 3.85 din, Murska Sobota 4 din, Brežice 5—8 din, Črnomelj 5 din, Novo mesto 8 din, Kranj 6 din kilogram.

Krompir. Murska Sobota 110—130 din, Brežice domači 150 din, slavonski 125 din, Ljubljana 175—200 din, Črnomelj 150—200 din, Novo mesto 150—200 din, Kranj 150 din stot.

Krma. Seno. Murska Sobota 90—100 din, Brežice 75 din, Ljubljana 70—100 din, Črnomelj 100 din, Novo mesto 100—150 din, Kranj 125 din stot. — Lucerna: Črnomelj 120 din stot. — Slama: Murska Sobota 45 din, Brežice 35 din, Ljubljana 30 din, Črnomelj 50 din, Kranj 75 din stot.

Drva. Brežice 80 din, Ljubljana 110—120 din, Črnomelj 60 din, Novo mesto 60 din, Kranj 110 do 120 din kubični meter.

Kože. Svinjske: Brežice 6 din, Ljubljana 10, Črnomelj 8 din, Novo mesto 8 din, Kranj 9 din kilogram. — Goveje: Murska Sobota 10.50 din, Brežice 16 din, Ljubljana 15 din, Kranj 14 do 15 din kg. — Telečje: Brežice 18 din, Ljubljana 16 din, Črnomelj 14 din, Kranj 15 din kg.

Med. Murska Sobota 16 din, Ljubljana 18 do 20 din, Črnomelj 18 din, Kranj 24—26 din kg. Zabela (svinjska mast). Murska Sobota 20, Brežice 22 din, Ljubljana 22 din, Črnomelj 20, Novo mesto 22 din, Kranj 24 din kg.

Jajca. Murska Sobota 1 din, Ljubljana 1.25 do 1.75 din, Črnomelj 1.25—1.50 din, Kranj 1.50 din komad.

Mleko. Murska Sobota 2 din, Brežice 2 din, Ljubljana 2.25—2.50 din, Črnomelj 2 din, Novo mesto 2 din, Kranj 2—2.50 din liter.

Surovo maslo. Murska Sobota 24 din, Brežice 32 din, Ljubljana 26—32 din, Črnomelj 28 do 30 din, Novo mesto 22 din, Kranj 32—36 din kg.

Vino. Navadno mešano pri vinogradnikih v brežiškem okraju 4—4.50 din, v okraju Črnomelj

3.50 din, v novomeškem okraju 3—4 din, Svečina pri Mariboru okrog 6 din liter.

Sadje. Jabolka: Murska Sobota 2.50 din, Brežice 3 din, Ljubljana 5 din, Kranj 5 din kg. — Hruške: Brežice 3 din, Ljubljana 7 din kg.

Sejmi

27. decembra svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje; živinski in kramarski: Vitanje — 28. decembra tržni dan: Turnišče — 30. decembra svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje.

Razgovori z našimi naročniki

Plačilo zgradarine in doklad male hišice čevljarjeve žene. H. J. Vaša žena je sama lastnica male hišice s tremi stanovanjskimi sobami ter zemljišča, ki ne meri niti eno joho; vprašate, ali mora plačevati zgradarino in avtonomne doklade ter koliko. — Plačila zgradarine so oproščene le stavbe, v katerih bivajo kmetovalci sami ali njih delavci. Koliko posestva mora imeti oseba, da je kmetovalec, v zakonu ni povedano; mišljeno pa je tako, da se mora v glavnem preživljati od dohodkov posestva. Ker se Vi bavite s čevljarstvom, se Vas ne more smatrati za delavca Vaše žene, čeprav Vi ženi ne plačujete nikake najemnine, zato je Vaša žena dolžna plačati zgradarino. Podlago za odmero zgradarine tvori letna najemnina. Če pa hišna lastnica najemnine ne dobiva, pa služi za podlago za odmero zgradarine najemninska vrednost prostorov. Pri določitvi najemninske vrednosti se upošteva najemnina, ki se dobiva za enake prostore v sosesčini. Včasih pa davčna uprava kar pavšalno smatra kot najemninsko vrednost sobe na deželi 300 din letno, od treh sob navadno skupno 750 din. Od tega zneska se plača 12% osnovne zgradarine ter 2% dopolnilne zgradarine. Razen tega je treba plačati od osnovne zgradarine tudi samoupravne doklade, ako in v kolikor je to določeno v banovinskem, odnosno v občinskem, od banovine potrjenem proračunu. Ako se odmerja zgradarina od najemnine, se odšteje 30% za kritje popravil in amortizacijo ter se razen tega izloči eventualno vodarino, gostaščino in kanalsčino. Od ostanka se potem odmeri 12% osnovna zgradarina.

Pogoji za sprejem v policijsko službo. M. Š. Svojega sina bi radi spravili k policiji. Kakšni dokumenti so potrebni in kakšni so ostali pogoji? — Zahteva se: naše državljanstvo; starost najmanj 21 in ne nad 30 let; telesno in duševno zdravje; neomadeževano vedenje v preteklosti; znanje čitanja, pisanja in računanja; pismena zaveza ostati v policijski izvršilni službi najmanj tri leta, in v primeru samovoljne oddaljitve iz službe plačati državni blagajni polovico onih prejemkov, ki bi jih bil policist sprejel v teku one dobe, ki je ni odslužil; da je prosilec neoženjen ali vdovec brez otrok ali sodno ločen od žene brez otrok; da znaša njegova telesna velikost najmanj 172 cm; da je odslužil rok v stalnem kadru v eni izmed glavnih vrst orožja, vojske ali mornarice. Prošnje za sprejem v službo je nasloviti na bansko upravo v Ljubljani. V doglednem času najbrž sin ne bo sprejet, ker je prošnja zelo velika. Več uspeha bi utegnili imeti prošnja na upravo mesta Beograda.

Služba pri tajni policiji — detektiva. M. A. Služba pri tajni policiji, odnosno pri detektivih ni kaka posebna služba, marveč je treba zaprositi za sprejem v službo policijskega stražnika ali agenta. O pogojih za sprejem v to službo smo pisali v odgovoru pod šifro M. Š.

Mejaš noče več dati odškodnine za vožnje. J. C. Mejaš vozi iz svojega gozda listje in drva po Vaši trati ter je doslej dal trikrat listje v odškodnino. Njegov prednik, ki je umrl pred tremi leti, je redno dajal listje ali drva ter vzdrževal nek mostič. Sedaj pa je mejaš izjavil, da ne bo nič več dajal, vozil pa da bo kar brez prošnje. Vi mu sicer voženj nočete braniti, hočete pa, da Vam daje primerno odškodnino, odnosno protidajatev kot doslej. — Vaša zahteva je povsem opravičena in jo zamorete eventualno s tožbo uveljaviti. Ako bo mejaš vztrajal pri svojem odklonilnem stališču, mu smete kratkomalo — po potrebi s tožbo — prepovedati izvrševanje nadaljnjih voženj, kajti mejaš ni mogel priposestovati služnostne pravice, ker so njegovi predniki, pa tudi on sam, dajali odškodnino, odnosno protidajatev. Pogoji za zasilno pot niso podani, ako mejašev gozd res deloma meji na občinsko cesto in zamore izvažati gozdne proizvode po občinski cesti. Sicer pa je tudi zasilno pot dovoliti le proti plačilu odškodnine. Upajmo, da bo mejaš sprevidel neutemeljenost svojega stališča in se obvaroval nepotrebnih stroškov event. spora.

Ponovno polaganje šoferskega izpita po dveh letih? A. L. B. Pred dvema letoma ste napravili šoferski izpit. Od tistega časa niste bili nikjer v službi in tudi niste zaprosili za šofersko legiti-

macijo. Slišali ste, da šoferski izpit »zapade«, ako dotičnik dve leti ni vozil, oziroma ni bil uslužben kot šofer. — Vaša informacija je v toliko resnična, da, ako niste skozi dobo treh let zaprosili, odnosno imeli šoferske legitimacije, ne morete po treh letih dobiti šoferske legitimacije, ne da bi zopet napravili šoferski izpit. Za šofersko legitimacijo morate zaprositi pri okrajnem glavarstvu ter priložiti spričevalo o položenem šoferskem izpitu, dve sliki ter 285 din. V tem znesku je vsebovana banovinska taksa, ki znaša 250 din. S prošnjo na bansko upravo potem okrajnega načelstva lahko dosežete znižanje te takse za 75%, to je na znesek 62.50 din, ako izkažete, da ste poklicni šofer, odnosno da se preživljate le od šofiranja. To boste izkazali eventualno s tem, da imate kje zasigurano službo kot šofer ali pa s potrdilom občine.

Sol po 3 din kilogram. Z. J. Pritožujete se, da trgovec v Vaši vasi prodaja sol po 3 din kg, petrolej po 7.50 din liter; tudi slanina in meso sta predraga. Mesarji pa na drugi strani hočejo živino skoraj zastoj. — Sol je monopolni predmet ter se mora prodajati po določeni ceni, ki znaša 1.50 din kg. Ako trgovec sol prodaja dražje, zagreši s tem ne le monopolski prestop, ki

je kazniv od strani finančne oblasti, marveč se pregreši tudi zoper člen 8. zakona o pobijanju draginje. Po tem členu je prepovedano proizvajalcem, posrednikom in prodajalcem zahtevati za življenjske potrebščine in ostalo blago višjo ceno, kakor je tista, ki zagotavlja običajni in dovoljeni čisti trgovski dobiček. Kaznuje se tak prestop z zaporom do šestih mesecev in z denarno kaznijo do 5000 din od strani okrajnih sodišč. V koliko je pri prodajni ceni petroleja 7.50 din Vaš trgovec zahteval višjo ceno kakor tisto, ki mu zagotavlja gori omenjeni dobiček, mi ne moremo presoditi. Isto velja glede prodajne cene slanine in mesa. V kolikor nudijo mesarji pre nizko ceno za živino, ni druge od pomoči, kakor da lastniki živine pač ne prodajo živine in s tem prisilijo kupce k zvišanju cene.

Ponoven prevzem občinskega lova brez licitacije. R. F. Predstavniki občine nameravajo zakup občinskega lovišča ponovno prevzeti brez licitacije za 1000 din, dočim bi se lahko dosegla zakupnina tri do štiri tisoč dinarjev, ako bi prišlo do javne licitacije. Vprašate, ali in kako bi se dalo preprečiti nakano navedenih predstavnikov. — Po zakonu o lovu je predvideno podaljšanje zakupne pogodbe za vso nadaljnjo zakupno dobo (12 let), a v to svrhu morajo dosednji zakupniki najkasneje šest mesecev pred potekom zakupne dobe vložiti zadevno prošnjo na okrajno načelstvo ter doseči pristanek občine, odnosno lastnika lovišča. Podaljšanje sme dovoliti le okrajno načelstvo. Potem takem Vam ne bo težko nakano preprečiti s tem, da stvar sporočite okrajnemu načelniku in morda že kar navedete, kdo bi bil pripravljen plačati višjo nego dosedanja zakupnina, odnosno koliko.

Za Božič

JASLICE. Katoliška družina ne more obhajati božiča brez jaslíc. Prav vsaka naj jih ima! Imamo na zalogi toliko vrst, da smemo reči: največjo izbiro, ki je mogoča. Jaslice iz prešanega papirja, gotove, ki jih je možno kar postaviti: po din 1, 1.25, 1.75, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 11, 12, 16, 18, 20, 22, 26, 28, 30, 32, 35, 40, 70 — jaslíc na papirju za izrezavanje: po dinarjev 1, 1.75, 2.25, 5; fin močan karton po 7 din; jugoslovanske jaslíc po 10 din; jaslíc skupina kipov, 20 po številu, 12 cm visokost, 310 din; umetniške jaslíc, 15 kipov, 16 cm visoki, 510 din; jaslíc, posamezni kipi: ovčke od 1 din dalje, ostali od 4 din dalje.

BOŽIČNO DREVESCE: svečke po dnevni ceni, čudežne svečke 1.75 din, stekleni okraski od 50 par dalje, girlande od 1 din dalje, zvezde od 3 din dalje, lameta 75 par, zlati lasje od 75 par, zlate pene od 1 din, vilinski lasje škatla 1 in 1.75 din, papir za zlatenje orehov zvezek po 1 din, svečniki po 50 par, raznobarvni papir za zavijanje bonbonov in drugih božičnih daril.

BOŽIČNO VOŠČILO: razglednice od 50 par dalje, vizitke s fotosliko, izredno fina pisma s fotosliko.

BOŽIČNI DAROVI: največja izbira nalivnih peres, finih svinčnikov, okusne mape z natisom imen onih, ki jim hoče darovati pisemski papir, pisalne garniture, spominske knjige, knjiga »Naši gostje«, albumi za razglednice ali fotografije, slike, kipi, koledarji vseh vrst, molitveniki in knjige.

MALO IZDATKOV je Vaše načelo, naše pa je: nizke cene in to se sklada, zato pridite v naše prodajalne po božične potrebščine!

V MARIBORU, Koroška cesta 5, Aleksandrova cesta 6, Trg kralja Petra 6.

V PTUJU: Slovenski trg 7.

NAŠE VOŠČILO: Dovolite, da Vam voščimo vesele božične praznike in srečno Novo leto, v katerem se Vam priporočamo v Vašo naklonjenost!

TISKARNA SV. CIRILA

Avgust Senoa:

Berač Luka

Povest iz vaškega življenja

VII.

Bil je lep pomladni dan, nedelja. Vse drevje, vse grmovje je bilo posuto z belim in rdečim cvetjem, vse je zelenelo, vse je drhtelo od življenja.

Po Jelenju je bilo danes vse živo. Kaj takega v Jelenju še ni bilo. Vse je bilo pred hišami, vse je hitelo k samotni krčmi, kjer so godci iz Stupnika sedeli na sodih pred hišo in godli na vse pretege. Mladina se je razvrstila v kolo in se prešerno sukala. Sukali so se tudi stari, vse je bilo židane volje, nad krčmo se je vila velika zastava, poleg krčme je stal velik škaf. Vino je teklo brez kraja in konca, teklo brez plačila za dobro veselo ljudstvo. Na štirih velikih ognjih so se sukali štirje prašiči na ražnju, tam je kipelo paprično meso, štirje veliki koši, polni belega kruha, so stali okoli; komur se je ljubilo, si ga je vzel.

A v krčmi je šele grmelo! Ljudi se je kar trlo kakor niti na proščenje ne. Vrči so bili polni, nikoli prazni, kajti kar je grlo popilo, to je krčmarica znova nalila. To je žuborelo, kričalo, pelo, vriskalo, da se je hiša tresla. Ljudstvo se je veselilo, to dobro ljudstvo. Kako so se mu lica žarela! Kako so mu srca poskakovala! Pilo se, pilo, nihče ni štel kapljic, nihče ni segal po denar, kajti danes je bilo vse zastonj kakor v raju. E, to je bil dan! Kaj Božič, kaj velika noč, kaj proščenje ali ženitnina! Nič! Dobro je, veselo! In zmeraj mora biti tako dobro, tako veselo! Živeli gospodje, ki so to dali! To so dobri gospodje, naši gospodje! Nje bomo volili! Složno fantje! Ni nam treba starih! Dosti so se našega trpljenja najedli, naše krvi napili. Novi gospodje nam nosijo vse v hišo, stari vse iz hiše. Pamet, ljudje! Zdaj smo mi gospodje, da, mi v raševini, zdaj mi lahko vprašamo: Aj, po čem je slavna gosposka, ki nam jemlje davek, ki nas goni, da navažamo ceste, ki nam jemlje naše sinove v soldate, v hišo pa daje tuje soldate. Ne, ne bomo tako! Nočemo stare gospode, nova je naša!

Danes se ljudje v Jelenju menijo, koga naj volijo. Tako so se dogovorili, zato se nad občinsko hišo vije zastava. Skoro vsi kmetje so prišli v krčmo, samo Martina ni. Šel je v mesto, da si poišče denarja, pa tudi, če bi bil ostal doma, ne bi bil šel h krčmi, kajti Martin, so dejali kmetje, »ni naš«.

Zato pa je prišel Mato. Tamkajle v kotu sedi, pije in se smeji, žari od veselja in vina, žari od jeze na svojega sina. Okoli njega jih je polna miza, zvesto ga poslušajo, ko razgraja in s pestjo po mizi tolče.

Zraven njega sedi pisar, ves je v rožicah; danes je njegov dan, njegov Božič, ko je vse zastonj.

Pred vrati sedi Luka. Ali je berač ali ni, se ljudje sprašujejo. Počesan je, obrit, srajca mu je bela, opanki celi, na glavi pa nov klobuk. Malo govori, toda gleda sem, gleda tja, šteje kmete, preži, če je kak njegov dolžnik izostal, kajti vsem je zapovedal, da morajo priti.

Župana Janka ni tu, ta sedi pred ono malo gostilnico pri Kranjcu na kraju vasi, sam sedi in željno gleda k veliki krčmi, kjer se močje pripravljajo na volitve in pijejo. Boli ga srce, da ne sme tja, ker je pač uradna oseba; kajti še vladajo stari oblastniki in Bog ve, ali pridejo res novi.

»No, ali vi, kum Bolto, ne pojdete nič tja?« je vprašal župan Kranjca. »Ti tam so presneto dobre volje.«

»Naj so, jaz ne grem,« se je odrezal Kranjec mrko. »Imam svojega vina. Kaj bodo tam napravili? Svet bodo popravili, srečo prinesli? Bodo — vraga! Bo še marsikaterega glava bolela. Rajši bi naj doma sedeli pa se za svoje delo brigali in kak krajcar za stare dni prihranili!«

26

»Res je, res!« je potrdil župan. »Rekel sem jim, da so ponoreli, da je treba gosposko poslušati in ji biti pokoren, pa so vsi kakor podivjani konji, ko se odtrgajo od ojeta. E, taki so ljudje, kum Bolto, taki so ljudje.«

»Ali še polič, kum Janko?« je vprašal Kranjec, ko je videl, da je steklenica pred Jankom prazna.

»Eh, pa dajte, v božjem imenu! Ko je nedelja, si sme človek kako čašico privoščiti.«

Bolto je prinesel vino in sedel na klop zraven župana, ki mu je ponudil kozarec:

»Pijva, Bolto, za našo gosposko! Midva sva naša! Prav ste rekli. Ti boš svet popravili! Ti bodo odpravili davke in soldate! Jaz sem služabnik mestne gosposke, jaz sem za staro gosposko.«

»Jaz se za vse to ne brigam, ampak gledam na svoj posel. Zaradi mene naj vlada kdor koli, samo da je pravi! Jaz tudi volit ne grem. Svoj davek plačam pa me nič več ne briga.«

»To ste pametno povedali, kum!« je potrdil Janko. »Bog vas živi! Eh, midva sva stara, midva to razumeva. Ali tja ne bi šel, za nič ne. Tudi vino ni za nič, prava kiselica. Vaše — da, to pa je kapljica!«

Medtem ko je častivredni župan tako hvalil Boltovo vino, se je v drugi gostilni Mato širokoustil:

»Da, da, Martina ni! Pa da, on je bolj pameten, on je gospod, mi smo neumna živina! Na čast mu njegova gosposčina, nam pa ne bo komandiral! Jaz sem mu pokazal, da je tudi njemu še nekdo kos.«

»Umhu!« se je zarežal Mikica.

»Ali si mu poslal fiškala na vrat?« je vprašal kmet Grga.

»Umhu!« je ponovil Mikica in pokimal.

»Dajte mi mir!« se je zadržal Mato. »Ne govorite mi o tem fiškalu! Mene je Martin v srce razžalil, toda zaradi te komisije sem se skoraj kesal.«

»Kaj je, kaj je?« je vprašal Stjepan.

»Orobil je Martina, da so mu solze prišle, ali pa mislite, da sem jaz le krajcar dobil za svojo slivo? Kar je Martin plačal, to je fiškali požrl. Zdaj imam slivo.«

»Svojo pravico imaš,« je opozoril Mikica.

»Vrag te pobral s to mojo pravico! Pokaži mi jo, kje je?«

»Tega ti ne razumeš. To je v zakonu tako zapisano.«

»Hvala Bogu, da ne znam čitati!« se je nasmejal Grga. »Jaz bi ta zakon zažgal.«

»Da, da! Za vsakega od nas imajo gospodje drug paragraf, pa nobeden nas ne boža.«

»Norci ste vsi vkup,« se je razjezil pisar. »Zakaj neki smo danes tu? Da si popravimo, kar je hudega. Stari paragrafi so res zanič, toda novi gospodje bodo napravili boljše zakone.«

»Hm!« se je nasmehnil Grga, »Bog ve, če bodo res!«

»Ti si norec!« je vzrožil pisar. »Če ti jaz pravim, mora biti res. Jaz sem šolan človek. — He, poslušajte! Voz prihaja! Eh, to so naši gospodje. No, zdaj boste sami čuli.«

Vtem je hitel štajerski koleselj proti vasi, v njem pa sta bila dva moška: eden je bil oni slavni Matov advokat, drugi pa, ki je konje gnal, je bil debelušen, črno oblečen bradat človek. Lice mu je bilo zabuhlo, gledal je mrko, po vsem izrazu se je videlo, da ima več sile ko pameti. Okoli vratu mu je visela zlata veriga, na kratkih zalitih rokah pa se je bleščalo polno prstanov. Ta dobra gospoda sta prišla k ubogemu ljudstvu, da se z njim pozabavata in da dokazeta, kako bi mu moglo biti bolje; ta dobra gospoda nista zase zahtevala nobene koristi, nju je samo srce bolelo zaradi tega ubogega ljudstva...

(Dalje sledi)

Nov redilni prašek za prašiče. Za 1 prašiča zadostuje samo 1 zavitek za 6 din. Poštnina povzete za 1, 2, 3 ali 4 zavitke 6 din, od 5 zavitkov naprej 12 din.

Mostna esenca Mostin za izdelovanje prvovrstne zdrave domače pijače. 1 steklenica za 150 litrov 20 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 steklenici 15 din.

JABLIN

za izdelovanje domače pijače brez dodatka pravega sadjevca. Zavitek za 50 litrov 20 din, s poštnino 26 din.

Prašek za pitanje goveje živine. Pospešuje močno rast in hitro zdebelenje govedi in telet. Veliki zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 zavitek 6 din, za več zavitkov 12 din.

Prašek za pomnožitev in izboljšanje mleka pri kravah ter izvrstno hranilno in redilno sredstvo. 1 zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 zavitka 6 din, od 3 zavitkov naprej 12 din.

Konjin povečava pri konjih apetit, jih vzdržuje sveže in bistre ter preprečuje najpogostejše konjske bolezni, posebno katar 1 zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 zavitka 6 din, od 3 zavitkov naprej 12 din.

RUMOL

esenca za izdelovanje rumna z domačo slivovko. Steklenica za 2 l rumna 8 din. Poštnina 6 din.

Drogerija KANC,**Maribor,**
Slovenska ulica

Zaloga v Celju:

Trg. Loibner,
Kralja Petra cesta 17

Zaloga v Ptuj:

Drog. Skočir,
Slovenski trg 11

VESELE BOŽICNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO 1940 ŽELJO SVOJIM CENJ. ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM TVRDKI IZ

BRASLOVČE:

LJUDSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA BRASLOVČE

KMETIJSKA BLAGOVNA ZADRUGA BRASLOVČE

ŠVAJGER AVGUST
mehanik in ključavničar
BRASLOVČE

VIKTOR in IVANKA ROBIDA
brivec in šivilja
BRASLOVČE

SELIŠNIK LENKA
damska krojačica
BRASLOVČE

JOSIP BIZJAK
trgovina
LETUŠ-BRASLOVČE

KONRAD STROŽAR
modno krojaštvo
BRASLOVČE

MAROVČ FRANO
čevljar
TOPOVLJE, podružnica BRASLOVČE

ROJSEK KAREL
kolarstvo
BRASLOVČE

ROJNIK MARIJA
modna šivilja
SP. GORČE-BRASLOVČE

ŽALCA:

VIZOVIŠEK IVAN
trgovina z mešanim blagom
ŽALEC

JANIČ RUDOLF
gostilna in pekarna
ŽALEC

KUNST IVAN
gostilna
ŽALEC

MALA OZNANILA SLUŽBE:

Sprejme se močan, pošten dečko z dobrim šolskim spričevalom v trgovino z mešanim blagom pri Medik Francu, Velika Nedelja. 1874

Deklo, pridno in pošteno, sprejme župnišče na Ptujski gori. 1873

Viničarja, poštenega in marljivega, za boljše mesto, s 4—5 odraslimi delovnimi močmi, sprejem. Preac Ivan, Ptuj, Zg. Breg 31. 1849

Pridnega in poštenega viničarja s 4—5 delovnimi močmi in lastno živino sprejem. Vpraša se: Dr. Marín, Maribor, Razlagova 15, I. n. 1879

Sprejem pridnega, poštenega hlapca h konjem. Plača mesečno 200 din. Drogenik, Poljčane. 1822

Zasluzili bi radi? Pomagajte nam kot krajevni zastopniki pri ljudskem zavarovanju. Pogoji so za vsakogar ugodni, postranski zaslužek dober. Podrobnejša pojasnila dobite pri zavarovalnici »Drava« v Mariboru. 1785

Pridna, zdrava dekla in pastir dogovorno se sprejmeta. Župnišče Muta. 1880

Oženjen par, katere znata molzti, sprejme Posch, Sichoř, Rořpoh pri Kamnici, p. Maribor. 1881

Majerja s tremi delavci sprejem: Kořaki 39. 1821

Služitinjo, pošteno, čedno dekle, sprejme 1. januarja švicarija, Dobrna pri Celju. 1807

Kuharico, zanesljivo, vajeno hišnih del in nadzorstva vrta, sprejem. Ponudbe z navedbo dose-danjih služb na podružnico »Slovenca« Celje pod »Samostojna«. 1826

POSESTVA:

Cerkev sv. Petra pri Mariboru prodaja vinograd in posestvo v Metavi. Rok do 21. decembra. Pojasnila se dobijo v župnišču. 1878

Nova hiša z dobro idočo gostilno in trgovino se ugodno proda. Pojasnila: Klobučar, Maribor-Studenci, Krekova 32. 1875

Enonadstropna nova hiša, mesečni čisti donos 1300 din, se ugodno proda. Naslov v upravi. 1876

Prodam majhno posestvo blizu kolodvora Rače. Naslov v upravi. 1877

RAZNO:

Kište za sadje in krompir poceni dobite v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška c. 5.

Priporočam se Kupčičeva drevesnica in trsnica na Ptujski gori! 1600

Kupim takoj 200—300 kg konjskega reza iz ovse-ne slame. Feiertag, Betnavska 43, Maribor. 1800

Kmetje, pozor! Zaradi elektrifikacije posestva prodam bencinski motor 4 k. s. Ivan Ločičnik, Rořpoh, p. Maribor. 1882

Kože! Kupujem surove kože vseh vrst, kakor tudi smrekovo skorjo in hrastove ježice (Knopezn), vse po dnevnih cenah. Prevzamem v delo tudi različne kože, tako za podplate kakor notranje podplate, kože za gornje mazano usnje in kože za konjsko opremo ter jamčim za dober izdelek po solidni ceni. Se priporočam Franc Erjavce, usnjari, Slovenska Bistrica. 1825

900 dinarjev mesečno lahko vsak zasluži z izdelovanjem ali prodajanjem. Pošljite znamke za odgovor! P. Baltič, Ljubljana 7, Podhrib 5. 1863

Cepljene trte, korenjake, ameriške ključe in sadno drevje razpošilja v prvovrstni kвалiteti drevesnica Gradišnik, Šmarjeta pri Celju. 1867

Čevlarski stroj Hohlmaschine, zelo dobro ohranjen, je poceni na prodaj. Kumar, Maribor, Pobreška cesta 9. 1871

Prodam kobilu, težko, brejo, premovano, stara sedem let. Al. Toplak, Desenci, Sv. Urban pri Ptuj. 1872

Cepljeno trsje in korenjake prodaja Turin, Modraže, Studence pri Poljčanah. 1866

Veveričje, divjih zajcev, pižmovke, kunine, lisičje ter ostale kože divjačine kupujem po najvišjih dnevnih cenah. Sprejem v strojenje in barvanje. Peter Semko, Maribor, Tyrševa 7. 1858

Prodam čevlarski stroj Singer (Hollmaschine). Cena 1000 din. Feiertag Franc, Sv. Ana v Slov. gorici. 1850

Svinjske kože in vse poljske pridelke kupujejo trgovine Senčar, Mala Nedelja, Ljutomer in štrigova. Stalna zamenjava bučnic, sončnic in ripsa za prvovrstno olje. 1751

Cepljene trte, obvarovane od črvov (ogreov), lepo razvite in dobro ukoreninjene nudi, dokler traja zaloga, I. trsničarska zadruga v Sloveniji, p. Juršinci pri Ptuj. Cenik zastoj! 1768

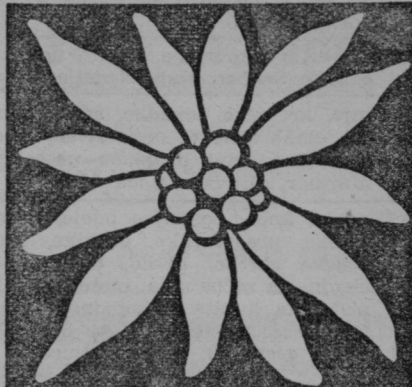
Pozor mizarji! Zaloga vezanih plošč in furnirjev po tovarniških cenah s posebnim popustom pri »Obnova« F. Novak, Jurčičeva 6. 1770

Prvovrstno cepljeno trsje naročite pri trsničarju Ivanu Kraner, Zamarkova, Sv. Lenart, Slovenske gorice. 1823

Nogavice vseh vrst; oblačila moška, ženska, otroška; najnovejše, najcenejše v trgovini — pletilnici »MARA«, Pongračič, Celje, Slomškov trg 1 (poleg cerkve). 1533

Jablus — Jabolčnik. Ako boste imeli pijače za domačo uporabo premalo ali če bo Vaš sadjevec kisel, si pomagajte, ako naročite staro preizkušeno snov »Jablus«, iz katere lahko napravite izboren jabolčnik ali hruškovec tudi brez naravnega sadjevca po navodilu rajnega g. dr. J. Vošnjaka. S poštnino stane 50 litrov 39.50, 100 litrov 69.—, 150 litrov 98.—, 300 litrov 198.— din. Cene veljajo, dokler stare zaloge. Že nad tisoč pohvalnih pisen! Glavno zastopstvo Franc Renier, Podčetrtek. 1883

MR. BAHOVEC

PLANINKA
ZDRAVILNI
ČAJ

Reg. br. 12.451/32

Repico (rips) kupim vsako množino. Ponudbe na I. Hochmüller, Maribor. 1789

POZOR! JESEN-ZIMA. Zavoljo preselitve trgovine prodajam zalogo po znižanih cenah, akoravno so cene zavoljo pomanjkanja volne in bombaža poskočile, Vam po lanskim cenah nudim in sicer: Paket Serija R 14—18 m kakor obče znano dobro uporabnih ostankov barhentov in flanelov za obleke in spodnje perilo 128 din. Reklamni paket serija K vsebina 18—22 m boljšega flanela v najlepši sestavi paket 130 din. Nadalje specialni paket ORIGINAL Kosmos D z vsebino 15—18 m Ia. barhentov in prvovrstnih flanelov za izjemno ceno 150 din. Paket serija Z 3—3.20 m dobrega sukna, za moško obleko, damski kostum, damski ali moški plašč in sicer: Z-1 130, Z-2 160, Z-3 200, Z-4 250, Z-5 300 din. Vsak paket poštne prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neodgovarjajoče zamenjam! Izrabite ugodno priliko in pišite takoj; navedene cene veljajo samo tako dolgo, dokler zaloga traja. — Pričakujem cenjena naročila in beležim s spoštovanjem Razpošiljalnica KOSMOS, Maribor, Kralja Petra trg. 1529

„Drava“

Zavarovalnica za malega človeka
Maribor, Aleksandrova 14-I

Zavaruje: za slučaj smrti, doživetja, dote in rente (penzije).
Zavarujte pri domači zavarovalni zadrugi!

*

Glavna podružnica:

SUBOTICA

Manojlovičeva 5 (lastna palača)

1861

RAZNO:

Papir za zavijanje (makulatur) dobite po 2 din za kg v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5.

Klobuke, vsakovrstne, dobite ugodno v trgovini Slavko Senčar, Mala Nedelja. 1750

Čunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljši: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 1000

Konjske koce, posteljne odeje, nogavice, perilo, obleke, predpasnike, dežnike, rute, blago za ženske obleke, perilo, posteljnino, volno za strojna in ročna dela, pletene obleke, vse vrste pletenine kupite najugodnejše v novi trgovini in pletilnici »MARA« A. Oset, Maribor, Koroška cesta 26 (poleg tržnice). 1486

Božiček kupi v trgovini

JURIJ KOKOL

Maribor, Glavni trg 24

nasproti glavne avtobusne postaje

kjer uživa še vedno znižane cene!

Fantovske obleke, hubertusi, zimske suknje, hlače, vsakovrstno perilo, nogavice, predpasniki, pletenine, odeje, vsakovrstna manufaktura — ceneno in praktično za Božič!

Kupujte pri naših inserentih!

Za Božič

priporoča vsake vrste špecerijsko blago po najnižjih cenah znana trgovina

Josip Weis

MARIBOR, Aleksandrova cesta 29

Blagoslovljene božične praznike ter srečno Novo leto 1940

želijo svojim cenjenim odjemalcem ter se priporočajo za obilen obisk sledeče tvrdke:

Karl Jančič

manufaktura

MARIBOR Aleksandrova cesta 11

Eksportna hiša

„LUNA“

MARIBOR NOVI glavni trg 24

Gustav Bernhard

trgovina s steklom in porcelanom

MARIBOR Aleksandrova cesta 17

BABOŠEK VLADKO

klobučarstvo

MARIBOR Vetrinjska 5

JOS. PIRICH

zaloga usnja in nakup surovih kož

MARIBOR Aleksandrova cesta 21

Kupujem vse vrste surove kože po najvišji ceni, posebno še svinjske

J. Šusterič nasl. J. KLOBASA

manufaktura in konfekcija

MARIBOR Glavni trg 17

MARTIN GAJŠEK, MARIBOR

manufakturna trgovina in izdelovanje posteljnih odej

JUSTIN GUSTINČIČ, MARIBOR

trgovina s kolesi, vozički, rabljenimi predmeti — mehanična delavnica

A. REČNIK

elektrotehnično podjetje

MARIBOR Pobreška cesta 6

Knjigoveznica Tiskarne sv. Cirila

RESTAVRACIJA — KAVARNA

A. SENICA, MARIBOR

Izborna kuhinja, najboljša vina. Se priporoča!

Modna trgovina

»VIDA«

MARIBOR Koroška cesta 10

I. TRPINOV TEKSTILNI BAZAR

MARIBOR Vetrinjska ulica 15

MAKS USSAR

kleparstvo in inštalacija

MARIBOR Gregorčičeva 17

MANUFAKTURA ČESKI MAGAZIN

Peter Burazin

MARIBOR Ulica 10. oktobra

SLAVAN RIBARIČ

trgovina galanterije, pletenine in papirja

MARIBOR Aleksandrova cesta 59

JAKOB LAH

MARIBOR Glavni trg 2

SREČKO PIHLAR

manufaktura in konfekcija

MARIBOR Gosposka ulica 5

FEIERTAG ANTON

parna pekarna

MARIBOR Betnavska 43

VINKO IN IVANKA ZORKO

trgovina z mešanim blagom, nakup deželnih pridelkov

Sv. BENEDIKT V SLOV. GORICAH

FRANJO ŽEBOT

glavni zastopnik ljubljanske »Vzajemne zavarovalnice«

MARIBOR Loška ulica 10

Anton Brenčič

trgovina z železnino, stavbnim materialom, barvami, laki, firneži in vsemi slikarskimi potrebščinami. — Zaloga orožja in municije.

Telefon interurban 21.

PTUJ Kremljeva ulica 2

KLANJŠEK FRANJO

trgovina z manufakturo, usnjem in špecerijo

MARIBOR Glavni trg

EDUARD RASTEIGER

obl. konc. instalater vodovodov, stavbeno in strojno ključavničarstvo — Telefon 25

PTUJ Aškerčeva ulica

FRANJO VRABL

trgovina z železnino, zaloga barv, firneža in lakov — Zaloga orožja in municije

PTUJ Srbski trg

IVAN CVIKL

manufakturna trgovina

PTUJ Krekova ulica

ALOJZ BRENČIČ

manufakturna trgovina, drobnarija, pletenine in krojaške potrebščine

PTUJ Nasproti pošte

MARTIN VRABL

trgovina z manufakturo

PTUJ Srbski trg

AL. PINOZA

urar, zlatar, optik

PTUJ Maistrova ulica 5

Tiskarna sv. Cirila, Maribor-Ptuj

LJUDSKA SAMOPOMOČ

zavarovalna zadruga z o. j. v Mariboru, Aleksandrova cesta 47 — v lastni palači — naznanja smrtne primere svojih članov v mesecu novembru 1939:

Letonja Marija, posestnica, Majski vrh
 Novak Adam, starinar, Ptuj
 Meršnik Marija, preužitkarica, Sv. Janž, p. Vuzenica
 Neuirth Anton, viničar, Grušova, Sv. Peter pri Mariboru
 Belihar Justina, trgovka, Loke, p. Trbovlje
 Turk Anton, preužitkar, žlebe, Preska-Medvode
 Fras Rozalija, preužitkarica, Meljski hrib, p. Maribor
 Praprotnik Matej, trgovec, Ormož
 Lužar Fortunat, ban. šolski nadzornik v pokoju, Ljubljana
 Hrastnik Marija, preužitkarica, Sv. Rupert nad Laškim
 Kropič Martin, strojnik, Celje
 Gole Jožefa, preužitkarica, Maribor
 Nikola Konrad, brivec, Ptuj
 Kožuh Franc, zasebnik, Košaki pri Mariboru
 Poršt Marija, posestnica, Bezena, p. Ruše
 Koller Franc, zasebnik, Maribor
 Goršič Franc, užitkar, Loperšice, p. Ormož
 Kralj Marija, zasebnica, Tržič
 Savnik Marija, užitkarica, Črnc, p. Brežice
 Brozovič Ana, zasebnica, Ljubljana
 Schlick Franc, orožniški narednik, Slovenska Bistrica
 Moder Josip, šolski ravnatelj v pokoju, Lipnica
 Rejc Jožef, rudar v pokoju, Retje, p. Trbovlje
 Kreft Alojzija, viničarka, Grabonoški vrh
 Štukelj Jernej, užitkar, št. Jošt, Smartno ob Dr.
 Stoček Ana, vdova po tkalskem delovodju, Maribor, Krčevina
 Vidic Ivan, posestnik, Krčevina pri Ptuj
 Krepek Genovefa, posestnica, Ptuj
 Kelemen Alojzija, pos. hči, Trgovišče, p. Velika Nedelja
 Jerovšek Jakob, čevljar, Dravograd
 Krajnc Ana, preužitkarica, Vojnik
 Vidovič Stanislav, posestnik in krojaški mojster, Maribor
 Piliš Jožef, svetilničar drž. žel. v pokoju, Maribor
 Kovačič Marija, užitkarica, Šibenik, Sv. Jurij ob juž. žel.
 Muška Karel, mestni stražnik v pokoju, Novo mesto
 Strehar Karolina, vdova po sodnem kancelistu, Šmarje
 Greifoner Mihael, posestnik, Spodnji Duplek
 Čremošnik Josipina, soproga zdravnika, Gornja Radgona
 Vrečko Matija, preužitkar, Golobinjek, p. Sv. Vid pri Planini
 Slemenšek Marija, vdova po učitelju, Podčetrtek
 Ambrož Helena, preužitkarica, Začret, p. Vojnik
 Schidlo Guido, vodja tiskarne v pokoju, Maribor
 Hrastnik Matija, preužitkar, Gornji Duplek
 Vikolinski Rozalija, vdova po strojevodji, Maribor
 Mercher Ivana, vdova po davčnem uradniku, Ljubljana
 Korošec Anton, hlapec, Spodnja Nova vas, p. Slov. Bistrica

Po vseh umrlih članih se je izplačala pripadajoča pogrebna v skupnem znesku

din 355.308.—.

Članom, ki so pristopili po 1. novembru 1933, se izplača polna podpora — brez odbitka!

Kdor še ni član »Ljudske samopomoči«, naj zahteva brezobvezno in brezplačno pristopno izjavo!

1851

Zadružno načelstvo.

Mariborčani in okoličani!

nalagajte svoje prihranke pri

Mestni hranilnici v Mariboru

ki je vaš pupilarno varen zavod. — Za vse vloge jamči mesto Maribor z vsem svojim premoženjem in z vso davčno močjo.

Uradne ure dnevno od 9 do 12.

OROŽNOVA ULICA 2

Ali se hočete svojega revmatizma, protina osvoboditi?

Trganje in zbadanje po udih in sklepkih, otekli udje, skrivljena roke in noge, trganje, zbadanje in ščipanje po raznih delih telesa, pa tudi slabost oči so čisto posledica revmatizma in bolečin v kosteh, katere je treba odpraviti, ker se sicer bolečine še stopnjujejo.

1647

Nudim Vam

sredstvo, ki raskraja sečno kislino, pospešuje izmenjavo snovi in izločevanje

domače zdravljenje s pijem.

Sredstvo je umetno pripravljeno strogo po naravi iz čudovitega zdravilnega vrelca, ki ga je podarila dobra mati narava.

Pišite mi takoj in dobili boste povsem zastoj poučno razpravo.

Poštno zbiralno mesto:

Ernst Pasternack, Berlin S.O.

Michaelkirchplatz Nr. 13, Abt. H. 288

Zahvala.

Ob bridki izgubi naše iskreno ljubljene skrbne in zlate mame, stare mame, sestre, tete, tašče itd., gospe

Neže Kroflič roj. Stante

pos. vdove

se najlepše zahvaljujemo g. dr. Janezu Lovšinu in primariju g. dr. Jožefu Flajsu iz Celja, ki sta se trudila, da bi nam še ohranila pokojnico pri življenju. Najlepša hvala preč. duhovščini za spremstvo. Vsem, ki ste nam bili v pomoč, hodili kropit, darovali vence in cvetje in spremljali na zadnji poti v tako obilnem številu našo nepozabno mamo do preranega groba, Bog plačaj!

Straža pri Teharjih, 14. decembra 1939.

Žalujoči sinovi in hčerka ter rodbini Kroflič in Stante.

Zalostnim srcem naznanjamo tužno vest, da je sinoči ob pol 11. uri za vedno zatisnil svoje trudne oči naš nad vse ljubljani oče in stari oče, gospod

Lovro Veranič

Pogreb dragęga pokojnika bo v nedeljo, 17. decembra, ob pol 4. uri popoldne na mestnem pokopališču.

Sv. maša zadušnica bo v ponedeljek, 18. decembra, ob 7. uri zjutraj v farni cerkvi.

Celje, 15. decembra 1939.

Žalujoča hčerka Roza Zamparutti in ostalo sorodstvo.

Iz lastne pletarne

dobite najcenejše otroške, ženske in moške jopice, rokavice, nogavice, kapice, spodnje perilo pri »LUNA«, Maribor, samo Glavni trg 24.

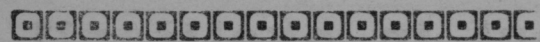
RAZPIS

Na podlagi sklepa občnega zbora razpisuje posojilnica na Frankolovem pri Celju oddajo mlina in gostilne. Pojasnila daje načelstvo zadruga vsako nedeljo ali pa na uradni dan v sredo. Pismene ponudbe je vlagati do 15. januarja 1940 na naslov načelstva. Prevzem objektov na podlagi novih ponudb dne 1. aprila 1940. 1870 NAČELSTVO.

Vse različne tiskovine

naročajte v

Tiskarni sv. Cirila — Maribor

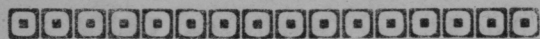
ZA ZIMO

damske in moške plašče, obleke,
klobuke, pletenine, trikotažo itd. v
veliki izbiri najugodnejše pri

JAKOB LAH

MARIBOR — GLAVNI TRG 2

Dokler zaloga, cene brez poviška!

TRTA

Cepljenke najodlič-
nejših vrst ter ključi
in korenjaki Kober
5BB, Teleki 8B, Chas-
selas 41B. Prvovrstna
kakovost, sorta za-
jamčena.

Velostrnica in drevesnica:

Prvi Jugoslovanski Loznjaci

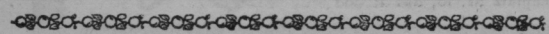
Ceniki zastoj in pošt-
nine prosto!

Davovar.

1713

Za Božič

se prodaja še po starih cenah manufaktu-
ra pri TRPINU, Maribor, Vetrinjska 15.

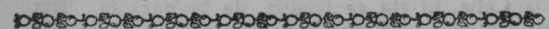

Dekleta, žene!

Ročno delo je najlepša zabava v dolgih zim-
skih večerih. Veliko izbire najlepših vzorcev
za vsakovrstne namizne prte, posteljna pre-
grinjala, kuhinjske garniture, posteljno in
drugo perilo najdete

v Cirilovi tiskarni, Ptuj, Slovenski trg 7,

kjer Vam jih predtiskamo na platno. Dobite
lahko tudi že predtiskane prtiče in vsako-
vrstno prejico za izšivanje istih.

HRANILNE KNJIŽICE, 3% OBVEZNICE

in druge vrednostne papirje kupuje in plača
najbolje 1780

BANČNO KOM. ZAVOD
MARIBOR, Aleksandrova cesta 40.

ABOZA-HUBERTUSI ABOZA-OBLEKE

ABOZA-prodajalne:

I. Preac, Maribor, M. Kotnik,
Glavni trg 13 Grajski trg 1

Darujte za Božič!

190:-

295:-

35:-

215:-

160:-

90:-

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 4%, na trimesečno odpoved pa po 5%.

Izplačuje točno vse vloge stare in nove.

Dovoljuje posojila in trgovske kredite.

Marija zaspi in rodi Jezusa

(Stara narodna iz Framo)

Zapejmo vsi kristjani
Od Marije vsem ljudem!
Marija, sveti Jožef
Mi gresta v Betlehem.
Od mesta se podata
Pod revno štalico.

Jožef je Mariji rekel:
»Tvoj čas je uže pritekel,
Ni povitja, ni odeje,
Ni druga ko veliki mraz!«

Marija se je ozrla,
Štalica se je odprla,
Marija Jožefa tišila:
»Jožef, ne maraj nič!

★

SLAVA BOGU NA VIŠAVAH
IN NA ZEMLJI MIR LJUDEM, KI SO
BOGU PO VOLJI
ČE SE BO V NAŠIH SRCIH RODIL
KRISTUS GOSPOD
NAM SIN HUDOBLJE NE BO MOGEL
ŠKODOVATI
Z ANGELI BOMO BOGA HVALILI
SLAVA BOGU NA VIŠAVAH
IN NAŠ DELEŽ BO / KAKOR GA JE
GOSPOD OBLJUBIL
MIR LJUDEM / KI SO BOGU PO VOLJI

★

Januš Golec:

Poverjenikov božični puran

Kratka slika g. poverjenika

Po hudem in dolgotrajnem trpljenju je poklical Gospod k sebi 27. marca 1923 komaj 52 letnega g. dr. Karla Verstovška, poverjenika za prosveto ter upokojenega profesorja.

Rajni se je že pred vojno posvetil požrtvovalnemu ter nesebičnemu političnemu delu. Leta 1909 je bil izvoljen za deželnega, leta 1911 pa za državnega poslanca. V zadnjih vojnih letih je veliko storil za naše slovenske kraje kot deželni odbornik. Ob prevratu je bil na mestu z vso neustrašenostjo ter večletno politično izkušnjo. Rešitev Maribora iz nemških rok je njegovo delo. Z vso vnemo se je lotil v težavni službi prosvetnega poverjenika ureditve poprevarnega šolstva v Sloveniji. To nalogo je rešil s še danes največjega priznanja vredno odločnostjo ter strokovno rutino. V zahvalo za vzorno ureditev šolskega vprašanja je moral na pritisk nasprotnikov od hude bolezni ves izčrpan nazaj v šolo za profesorja, da je otel svoji soprogi ter šesterim nedoraslim otrokom pokojnino nekoliko višje stopnje.

Dr. Verstovškovo delo, zasluge za slovenski narod in njegovo občudovanja vredno nesebičnost ter poštenost je najlepše očrtal ob pokojnikovem odprtem grobu dne 30. marca 1923 na veliki petek na mariborskem mestnem pokopališču naš voditelj dr. Anton Korošec z besedami:

»Nobeni zvonovi ne zvonijo pri pogrebu za Slovenijo toliko zaslužnega moža, a kljub tihoti velikega petka gre od vasi do vasi, od mesta do mesta tužna vest, da je legel k večnemu počitku naš prijatelj in dobrotnik vse Slovenije. Ker je bil rajni tako plemenit značaj in blaga duša, je rad in po svoji moči pomagal vsem, ki so prihajali k njemu v dolgih vrstah.

In na vse te, kateri so se zatekali k njemu v stiskah in potrebah, ni nikdar stavil vprašanja: od kod ter kam gredo, ampak pomagal jim je, ker so bili potrebni.

Ob dr. Verstovškovem grobu žaluje ves slovenski narod, kateremu je rajni v življenju toliko dal.

Dr. Verstovšek je bil sicer ubog v življenju, ubog je umrl, dolgovi gledajo za njim v grob, a kljub temu je dajal nepregledno bogato svojemu narodu, zajemajoč iz bogastva svoje duše in plemenitega srca.

Vsej Bog vže dobro ve
Za najne težave vse.
Vsej bo se rodil človek Bog,
ki bo nas rešil iz nadlog.«

Marija plašč razgrne,
Ga dene pod noge,
Na njega je pokleknila
No malo je zaspala,
Bogu se v roke dala.
Marija se mi pa vzbudi,
Jezus pa v plašču leži.

Sveti Jožef pa zavpije,
Hitro skrbi za luč,
Da bi dobil, da bi dobil
Od Boga si pomoč.

Devica Marija
Povila ga v plenice,
Sveti Jožef je pa suknjo dal,
Da je Jezus mu zaspal.

(Podobe narisal Fr. Golob)

G. poverjenik na božičnem trgu

Dobro leto pred mnogo prerano smrtjo je hodil g. poverjenik po Mariboru kot upokojenec v živem zanimanju za vse javno življenje, katerega se je po možnosti udeleževal ter sodeloval.

Pisec naslednje-
ga spomina je do-
bil v družbi blago-
pokojnega dr. An-
tona Jerovškega,
ravnatelja Tiskar-
ne sv. Cirila, g. po-
verjenika predbo-
žično dopoldne na
mariborskem pe-
rutninarskem tr-
gu. Poleg očeta je
stal eden od njego-
vih najmlajših z
božičnim drevescem v rokah, oče pa je ti-
šal k sebi pravkar kupljenega purana. Ko
je naju zagledal, naju je ves vzradoščen
klical k sebi ter mahal s palico v znak, naj
si ogledava njegovega božičnega purana.

Segli smo si v roke. G. poverjenik je
držal v eni roki purana, z drugo in palico
pa je kazal proti dr. Jerovškemu in mu raz-
lagal smehljajočega obraza:

»Ga vidiš, hrvaškega purana! Sam sem
moral na trg. Tako dolgo sem se pogajal
za ptica, katerega si bomo privoščili za
Božič, da sva se zedinila s Hrvatom za
zadnje kovače, dinarje in pare, ki so mi še
preostali od nakupa najbolj skromnih bo-
žičnih daril za družino. Če me trikrat pre-
obrneš, mi ne bo padla iz mojih žepov niti
ena para! Tako se godi nam bivšim slo-
venskim poslancem in meni poverjeniku!
Lahko vama, ker sta sama, skrbita zase,
a jaz moram hraniti dnevno po šest glad-
nih kljunčkov.«

G. poverjeniku je postal puran na roki
vendarle pretežek. Posadil je breme na tla,
da bi laže mahal kar z obema rokama ter
razlagal, kako je priboril družini z zadnji-
mi prihranki božičnega purana in s koli-
kim veseljem ter hvaležnostjo ga bodo
uživali za božične praznike.

Puran pa ni dolgo čepel na zmrzlih tleh
z zvezanima nogama. Neopaženo si je otre-
sel motvoz z nog in že je tekkel proč od
nas proti cesti na Glavnem trgu. Nesreča
je hotela, da je pribrzel ravno pod kolesa
tovornega avtomobila, ki so ga povozila,
da se je razletelo perje v kolobarjih na vse
strani in je ostalo na cestnem tlaku od
poverjenikovega božičnega purana samo
še nekaj krvavih madežev, vse drugo sta
sunek in pritisk raztepla bogznaj kam.

Pobeg in smrtna nesreča purana sta se
odigrala s toliko bliskavico, da bi ne bil
mogel še tako urni tekač dohiteti begunca
in mu rešiti življenje.

Pogled na razlet puranovega perja je za-
prl trenutno g. poverjeniku usta, prekri-
žal je roki na prsih in vzdihnil čez nekaj
časa: »Avtomobil je oropal mene in dru-
žino običajnega božičnega priboljška. Od-
kar sem oženjen in imam otroke, še ni bila
moja miza za božične praznike brez peče-
nega purana, letos pa bo!«

Dobri in pomilovanja vredni gospod je
segel v žep po listnico, odprl vse njene
predale ter zamahnil z njimi po zraku s
pripombo: »Iz prazne listnice ne morem
pričarati drugega purana. Kako pa bodo
sprejeli mojo nepazljivost žena z otroci, je
pa drugo vprašanje.«

G. poverjenik je odkrevsal od bolezni
sključeno, nekaj godrnjal v brke, nabijal
s palico po tlaku in izginjal počasi brez vo-
ščila veselih božičnih praznikov proti te-
danji Tattenbachovi cesti in svojemu stan-
ovanju v Wildenrainerjevi ulici.

Božični večer pri poverjenikovih

Božičnega purana oropani g. poverjenik
se je obema v srce zasmilil, ker sva ve-
dela, da res ne premore v gotovini toliko,
da bi nadomestil izgubo.

G. ravnatelj dr. Jerovšek je porinil spod-
njo ustnico daleč naprej in se je odločil za
pomoč v sili z običajnim: »No, ja! Hrva-
ški puran tudi še ni vse na svetu. Prijatelja
sva si, boter sem enemu fantu in zakaj bi
ne oskrbel potrebni ter dobri družini zaže-
ljenega prazniškega veselja.«

G. ravnatelj je dal v svoji kuhinji po-
trebna navodila in mi naročil, da ga spre-
mim na sveti večer k dr. Verstovšekovim.

Nikoli mi ne bo izginila iz spomina pri-
srčnost in ginjenost koj pri sprejemu. G.
poverjeniku so igrale solze hvaležnosti v
očeh, ko je stiskal prijatelju roko in kli-
cal otročiče:

»Gospod boter je prišel. Oni dobri boter,
ki nam je poslal za Božič in štefanovo pi-
tanega purana, za vsakega lepo darilo in
toliko steklenk vina.«

Pa so se primuzali poverjenikovi otroci
od najstarejšega do najmanjšega in sku-
šali botru poljubiti roko. Malčki so se kar
obežali na g. ravnatelja in ga vlekli za obe
roki proti jasicam z božičnim drevescem,
kjer so bila razložena darila z velikim bo-
žičnim puranom, ki je molel nogi kvišku iz
vrta vinskih steklenic.

Po ogledu božičnice ni bilo ne konca in
ne kraja pripovedovanja, kako se je vrnil
atek s trga ves potrj z oznanilom, da je
opravil pojedino božičnega purana avto-
mobil in bodo letos brez pečenike za naj-
bolj prisrčne ter krščansko družino osre-
čujoče praznike. Manjši kljunčki očeta niti
prav razumeli niso, starejši s soprogo vred
pa so tolikanj skesano nepazljivost radi
odpustili v veseli zavesti, da je le zbrana
vsa družina okrog staršev pod blagodejno
senco božičnega drevesca z jasicami.

Svetonočna prazničnost, veselje ter raz-
gibanost so oživele s potrjeno silo, ko je
oznanil oče tik pred prižganjem svečk na
drevesu, da boter ni samo nadomestil, kar
je ugrabila nesreča, ampak je celo poslal
vsakemu družinskemu članu čedno darilce.

Z malenkostnim obdarovanjem osrečena
poverjenikova družina je naju v blaženosti
zabavala do polnoči, ko smo si pred odho-
dom še enkrat stisnili roke na srečen Božič
in na dober tek pri božičnem puranu.

Na povratku od poverjenikovih do Ciri-
love tiskarne je stari g. dr. Jerovšek par-
krat našobil usta ter izpehal iz sebe svoj:
»No, ja!«

Pri odhodu mi je pa glasno rekel:

»Ubogi Karel! Bil je na več vodilnih me-
stih pod Avstrijo in v Jugoslaviji. Skrb za
ukrone, dobrotlost in najbolj globoko
ukoreninjen čut poštenosti so mu na obne-
mogla leta posušili žep, da še za purana
nima. Kako bo izhajala družina brez nje-
ga, ki je eden med zadnjimi preostanki
onih, kateri so izvedli program prevrata,
a si še toliko niso mogli prihraniti, da bi
oskrbeli svoji družini božičnico, do katere
imata pravico ter možnost delavec v mestu
ter kmetič na deželi!«

Lev Tolstoj:

Starca

1.

Dva starca sta se zaobljubila, da poj-
deta na romanje v Jeruzalem. Prvi je bil
premožen kmet z imenom Jefim, drugi,
Jelisej, je imel le majhno posestvo.

Jefim je bil častit kmet, ni pil žganja,
ni kadil in ni njuhal tobaka, svojih bliž-
njih ni nikoli obrekoval in je bil v vsem
pravičen. Dvakrat že je bil župan in je to
službo opravljal pošteno in vestno. Imel
je dva sina in oženjenega vnuka in vsi so
živeli skupaj. Bil je zdrav in šele, ko se je
približal sedemdesetemu letu, mu je brada
osivela.

Jelisej, star možiček, ki je bil prej kdaj
tesar, ni bil ne reven ne bogat. Ko so mu
prišla leta, je pustil tesarstvo in jel rediti
čebele. En sin mu je bil zdoma, eden pa
je živel pri očetu. Jelisej je bil dobra duša
in zmeraj židane volje. Rad je gojnil po-
žirek žganja, njuhal tobak in si katero
zapel. Bil je pohleven človek in je živel z
vsemi v miru. Postave je bil majhne, imel
je črno kocasto bradico, na glavi pa se
mu je, kakor njegovem patronu svetemu
Eliji, svetila pleša.

Dolgo je že bilo, kar sta se zmenila in
zaobljubila, da pojmeta v Sveto deželo, pa
Jefim nikoli ni utegnil: enkrat je ženil
vnuka, drugič spet je dejal, da mora po-
čakati, da se mu vrne najmlajši sin od
vojakov, zdaj pa si je spet novo hišo po-
stavljaj.

Na neki praznik sta se srečala in
usedla na kup lesa.

»Kdaj, boter,« je začel Jelisej, »bova
izpolnila obljubo?«

Jefim je nabral čelo v gube.

Zdaj je rad zaostal korak ali dva in je ponjuhal.

»Treba je še počakati,« je menil. »Le-
tos je zame huda. Lotil sem se hiše pa
sem mislil: nekaj čez sto rubljev me bo ve-
ljala; zdaj pa sem že pri tretjem stotaku
in še nisem gotov. Prej ko poleti ne bom
mogel, poleti pa, če Bog da, pojdeva.«

»Jaz pa menim, da nimava več kam od-
lagati. Zdaj je pomlad, pravi čas, da
greva.«

»Četudi je zdaj pravi čas, ampak sredi
dela sem.«

»Saj imaš sina! Sin bo vse opravil.«

»Kako bo opravil! Na njega se ne mo-
rem zanesti.«

»Ko bova umrla, bo tudi brez naju mi-
nulo, boter. Tvoj sin se mora navaditi.«

»Je že res; jaz bi pa le rajši povsod
sam zraven bil.«

»E, ljubi moj, nikoli ne moremo do
kraja opraviti. Oni dan so ženske pri nas

doma pomivale in čedile za praznik. To bi bilo še treba in to, pa ne morejo opraviti. Moja starejša snaha, pametna ženska, pa de: Hvala Bogu, praznik pride in ne čaka na nas, da bi vse opravile. Drugeče bi me ne bile nikoli gotove.»

Jefim se je zamislil.

»Dosti denarja sem zazidal. Na pot pa ni mogoče praznih rok. Sto rubljev — to ni majhen denar.«

Jelisej se je nasmejal.

»Nikar se ne pregreši, boter! Desetkrat toliko imaš kakor jaz pa o denarju govoriš. Povej, kdaj pojdeva! Nimam kar tako denarja, za pot pa ga bom imel.«

Tudi Jefim se je nasmehnil.

»Poglej ga, kako se postavljaš! Kje pa boš vzel denar?«

»Bom doma vse pomedel, deset panjev bom sosedu dal, me že dolgo prosi zanje.«

»Pozneje, če bodo dobro rojile, se boš kesal.«

»Kesal? Ne, boter! Se še svoj živ dan nisem ničesar drugega kesal kakor svojih grehov. Nič ni toliko vredno kakor duša.«

»Imaš prav. Vendar pa tudi ni dobro, če pri hiši ni vse, kakor bi moralo biti.«

»Še huje pa je, če v naši duši ni vse tako, kakor bi moralo biti. Bogu sva obljubila — pa pojdiva!«

2.

Jefim je premišljeval. Drugo jutro pa je prišel k Jeliseju.

»Pa pojdiva!« je dejal, »prav imaš. Božja volja je najbolja. Dokler človek more, treba iti.«

V enem tednu sta bila pripravljena za na pot.

Jefim je imel denar doma. Vzel si je sto in devetdeset rubljev, dve sto pa jih je pustil svoji stari.

Tudi Jelisej se je pripravil. Za deset panjev je dobil od sosedu sedemdeset rubljev, trideset rubljev je nabral doma; stara mu je dala svoje zadnje, kar je hranila za svoj pogreb, tudi snaha mu je dala, kar je imela.

Svoja opravila je Jefim izročil najstarejšemu sinu: skrbi za seno in za gnoj in za zidarje pri novi hiši — vsako reč je premislil in preudaril, da bi bilo vse prav.

Jelisej je stari samo to naročil, naj roje iz prodanih čebelnih panjev tudi pošteno da sosedu, ker sta se tako zmenila, o domačih opravilih pa se ni menil, saj bo itak sama vedela in znala, kaj je treba.

Oprtala sta si torej popotnico, domači so ju še nekoliko pospremili in podala sta se na dolgo pot v Jeruzalem in Betlehem.

Jelisej je bil dobre volje. Ko sta pustila vas za seboj, je pozabil na vse domače skrbi in je mislil le na to, kako bi tovarišu ustregel, da ne bi nikomur rekel žale besede in da bi v miru prišel do cilja in spet domov. Grede je šepetal kako molitev ali pa je ponavljal življenjepis kakega svetnika. Če sta srečala kakega človeka, ali pa, ko sta prišla na prenočišče, je bil z vsakim prijazen in je vsakemu voščil lepo besedo. Romal je in bil vesel... Le nečesa ni mogel pogrešati. Svojo škatlo s tobačnim prahom je pustil doma, da bi se odrekel njuhanja. Ali ves čas mu je nekaj manjkalo. Na potu mu je nekdo podaril malo takega trbaka. Zdaj je rad kdaj zastal korak ali dva, da bi tovariša ne zapeljal, in je ponjuhal.

Tudi Jefim je strumno korakal. Nič hudega ni storil, nič praznega ni govoril;

toda duša mu ni bila prav lahka. Skrbi za dom se ni mogel iznebiti. Zmeraj je mislil, kaj neki zdaj doma počnejo, če morda ni česa pozabil sinu naročiti, če bo sin res vse prav napravil. Ko je grede kje videl, da so krompir sadili ali gnoj vozili, zmeraj je moral na sina misliti. Mikalo ga je, da bi se vrnil — rad bi bil še kaj naročil in sam opravil.

Tako sta šla starca že pet tednov in sta prišla v deželo Ukrajincev. Doslej sta morala za prenočišče in kosilo zmeraj plačati, tu pa so ljudje kar tekmovali, kdo bo romarja bolje pogostil, in niso hoteli vzeti plačila. Dolgo pot sta že prehodila, tedaj sta prišla v kraje, ki so imeli silno slabo leto. Ljudje so ju sicer sprejemali in niso vzeli denarja za prenočišče, toda jesti jima niso imeli dati. Niti kruha niso imeli povsod, še za denar ga ponekod ni bilo dobiti. Lansko leto, so pripovedovali, ni nič rodilo.

Odrezal je še kos in ga dal starki.

Starca sta nekoč prenočevala v nekem trgu, kupila sta si petnajst funtov kruha in se odpravila že zgodaj zjutraj, da bi ušla vročini. Ko sta prišla do potočka, sta sedla, zajela v skledico vode, nadrobila kruha vanjo, jedla in se preobula. Jelisej je segel še po svoji škatlenci s tobakom in je ponjuhal. Jefim je majal z glavo.

»Zakaj nosiš to reč s seboj?«

Jelisej je mahnil z roko.

»Greh me je premagal,« je dejal. »Kaj naj počnem?«

Ko sta se okrepčala, sta šla dalje. Prišla sta skozi veliko vas in vročina je bila huda. Jeliseja je začelo dajati, hotel si je počiti in piti, Jefim pa je šel naprej.

»Pil bi rad,« je zastokal Jefim.

»Pij! Jaz ne bom.«

Jelisej je obstal.

»Ne čakaj me! Stopil bom samo v koč, da se napijem. Hitro te bom došel.«

»Dobro.«

Jefim je šel sam dalje, Jelisej pa je zastavil v koč.

Na dvorišču je videl suhega moškega na tleh ležati. Menda se je v senco ulegel, toda zdaj sije sonce ravno na njega in on leži in ne spi. Jelisej ga je zaklical in ga

je poprosil vode, toda moški mu ni odgovoril. Ta je bolan ali pa neprijazen, si je mislil Jelisej in je stopil k durim. V hiši je čul jok dveh otrok.

»He, gospodarji!«

Nihče mu ni odgovoril. Potrkal je vdruugo.

»Ljudje božji!«

Nihče ni odgovoril. Že je hotel oditi, tedaj je začul ječanje za vrati. Ali se ljudem pripetila nesreča? Pogledati bo treba. In Jelisej je šel v koč.

3.

Ni bila zaklenjena. Skozi lopo je stopil v sobo. Na klopi za mizo je sedela v sami srajci starka, glavo je naslanjala na mizo. Pri sebi je držala bledega dečka upadlih, ko vosek rumenih lic — za rokav jo je vlačil, se jokal in moledoval. Težek zrak je bil v koči. Jelisej je videl: na zapečku je čepela ženska in smrad je prihajal od nje.

Ko je starka zagledala tujca, je dvignila glavo.

»Kaj bi rad?« je vprašala. »Mi nimamo nič, človek božji.«

Jelisej je stopil bliže in dejal:

»Žejen sem pa bi rad pil, sestra v Gospodu.«

»Nikogar ni, ki bi mogel po vodo. Sam si pojdi ponjo!«

»Ali ni nikogar pri vas, ki bi mogel za to žensko počediti?«

»Nikogar. Mož umira na dvorišču, mi pa tu.«

Deček je utihnil, ko je zagledal tujca. Ko pa je starec spregovoril, je zopet zagrabil starko za rokav in začel mlati prositi:

»Kruha, babica, kruha, kruuuha!«

In spet se je začel jokati.

Pravkar je hotel Jelisej starko spraševati, ko se je privlekel kmet v koč. Opo- tekal se je ob steni in se hotel usesti na klop, pa je ni ujel in se je zvrnil na tla. Ni mogel vstati, jecljaje je dopovedoval:

»Bolezen... in lačni smo... ta... očlakote... umira...«

Pokazal je na dečka in se jokal.

Jelisej je vrgel culo z ramena na klop, razvezal jo je, vzel hleb kruha, odrezal kos in ga dal kmetu. Ta ga ni vzel, poka-

zal je na dečka. Deček je že stegnil obe roki — z obema rokicama je zagrabil in z vsem obrazom planil po kruhu. S peči je prilezlo dekletce in strmelo v kruh. Tudi njej je dal Jelisej. Odrezal je še kos in ga dal starki. Tudi ta ga je vzela in jela žvakati.

»Po vodo bi bilo treba,« je dejala. »Usta so se jim čisto posušila. Včeraj ali danes — že ne vem več kdaj — sem hotela vode zajeti; na vrh sem jo še privlekla, prinesla pa je nisem mogla — razlila se je — jaz pa sem padla. Komaj sem prilezla v hišo. Tudi vedro je tam ostalo — če ga ni kdo vzela.«

Jelisej je vprašal po vodnjaku. Starka mu je povedala. Šel je, našel vedro, prinesel vode in dal ljudem piti. Otroci so jedli kruh, pili vodo, tudi starka je jedla, toda moški ni mogel jesti.

»Ne morem, upira se mi,« je rekel.

Ženska na zapečku se je še zmeraj premetavala. Jelisej je šel v vas, kupil je jegličev, soli, moke, olja, poiskal je sekiro, nasekal drv in zanetil v peči. Dekle mu je pomagalo. Skuhal je kašo in dal ljudem jesti.

4.

Kmet je jedel malo, starka je jedla. Deček in deklica sta polizala skledo in sta z roko v roki zaspala.

Kmet in starka sta povedala, kako se jim je zgodilo.

»Živeli smo tudi prej že ubogo,« sta rekla. »Zdaj pa nič ni rodilo. Ko smo pojedli, kar je bilo, smo prosili pri sosedih in dobrih ljudeh. Sprva so nam dajali, potem so se naveličali. Tisti, ki bi bili še dali, sami niso imeli. Potem nas je bilo sram še prositi; vsem smo bili dolžni: denar in moko in kruh.«

»Iskal sem delo,« je pripovedoval moški. »Ta ni nikjer dela. Povsod se ponujajo ljudje v delo za samo hrano. En dan delaš, dva dni pa hodiš in iščeš dela. Stara se je napravila in je šla z dekletom beračit. Kaj malega sta dobili — kruha pa nikjer. Nekako pa je še bilo, upali smo, da bomo do nove žetve prebili. Od pomladi sem pa ne da nihče nič, še bolezen nas je zadela. Zdaj je prišlo hudo. En dan smo jedli, dva dni pa nič. Začeli smo travo jesti. Ali je bilo od trave ali od česa drugega, ženo je vrgla bolezen. Tudi jaz sem onemogel. In ničesar nimamo, da bi si mogli pomagati.«

»Jaz edina sem se še držala,« je dodala starka. »Ali brez jesti sem čisto oslabela. Tudi dekle je slabo in vse plaho. Še k sosedom si ne upa več. Predvčerajšnjem je prišla sosedja; ko pa je videla glad in bolezen, je naglo odšla. Pri njej je tudi hudo: mož je šel in nima, da bi dala otročičkom jesti. Tako smo ležali in čakali na smrt.«

Ko je Jelisej to vse čul, je sklenil, da ta dan še ne pojde za svojim tovarišem. Ostal je čez noč. Ko je drugo jutro vstal, se je lotil dela pri hiši, kakor da je njegova. S starko je primesil kruh in zanetil peč; z dekletom je šel k sosedom, da bi si izposodil, kar je bilo pri gospodarstvu najpotrebnejše — kajti manjkalo je vsega. Jelisej je oskrbel, kar je moralo biti, nekaj je napravil sam, nekaj kupil.

Tako je ostal prvi dan, ostal še drugega, še tretjega. Deček si je opomogel in se mulil okoli Jeliseja. Dekle je oživel in mu povsod pomagalo. Tudi starka je bila pri

njem: Dedek! Dedek! Starka se je tudi okrepila in je šla k sosedu. Tudi kmet je mogel zopet na noge. Le žena je še ležala na zapečku, pa tretji dan se je tudi ona zavedela in jela jesti.

»Nisem mislil, da se bom tako dolgo zamudil,« je menil Jelisej. »Zdaj bom moral pa iti.«

5.

Četrty dan je bil dan pred praznikom sv. Petra in Jelisej si je mislil: Jutri bom še z njimi jedel in jim bom za praznik kaj kupil. Proti večeru pa odidem.

Šel je spet v vas, kupil mleka, pšenične moke in zabela. Kuhali so in pekli. Zjutraj je šel Jelisej k sv. maši, se vrnil in

Jefim je čakal. Že je bilo sonce za gorami, Jeliseja še ni bilo nikjer.

jedel z ljudmi. Ta dan je vstala tudi žena. Kmet se je obril, oblekel je čedno srajco in mahnil k bogatašu v vas, da bi ga preprosila zaradi dolga; travnik in njivo mu je bil namreč zastavil. Žalosten se je na večer vrnil in se je jokal; kajti bogataš ni hotel o usmiljenju nič čuti; rekel je: Pri-nesi denar pa lahko kosiš in žanješ!

Jelisej se je spet zamislil. Kaj naj počnejo reveži? Drugi bodo kosili — ti pa ne bodo smeli, ker so travnik zastavili bogatašu. Drugi bodo želi — rž je letos dobro rodila — ti pa ne bodo smeli, ker so svojo žetev zastavili. Zdaj jih ne smem zapustiti.

Pomolil je in legel, pa ni mogel zaspiti. Po glavi so mu rojile misli. Iti bi že moral — mnogo časa in denarja je že zapravil — in ljudje se mu smilijo. Ampak vsem ni mogoče pomagati. Saj sem jim hotel le vode prinesiti in kos kruha dati, zdaj pa se je tako zapletlo. Če jim odkupim košnjo in žetev, jim moram kupiti še kravo pa še konja, da bodo mogli zvoziti. Jelisej, preveč si se zapletel in ujel, da ne veš zdaj ne na levo ne na desno.

Segel je po škaticli, da bi ponjuhal, morda mu tobak prinese pametno misel. Pa ni. Ležal je in ležal z odprtimi očmi, da so se že petelini oglasili, tedaj se mu je zazdelo, da je pripravljen na pot in da hoče skozi duri, pa so duri preozke, ni-

kakor ne more skozi nje. In zdaj — glej, dekletce ga drži: Dedek! Dedek! Daj kruha! — in za nogo se ga oklepa deček, z okna gledata starka in kmet. Jelisej se je prebudil in je dejal na glas: Jutri jim odkupim košnjo in žetev, konja jim bom kupil in kravo za otroke. Če greš čez morje Kristusa iskat, ga utegneš sam v sebi izgubiti: pomagati moram ljudem!

Potem je Jelisej spal do jutra, navsezgodaj pa je šel k bogatašu, odkupil je zastavljeno košnjo in žetev, grede je kupil še koso — kajti celo koso so prodali! — in jo prinesel kmetu. Velel mu je, naj gre takoj kositi. Sam se je napotil h krčmarju in tam zbarantal za konja in voz. Nato se je podal dalje, da bi kupil še kravo. Ko je šel tako po cesti, je dohitel dve kmetici. Šli sta pred njim in se pogovarjali. On pa je čul, kaj sta govorili.

»Sprva,« je dejala ena, »niti ni vedela, kdo je, mislila je, da je navaden romar. Prišel je pit in je ostal. Vse jim je kupil, pravijo. Sama sem danes pri krčmarju videla, ko jim je kupil konja in voz. Da so še taki ljudje na svetu! Grem tja, da se na svoje oči prepričam.«

Ko je Jelisej čul, da ga hvalijo, je sklenil, da krave rajši ne bo kupil. Vrnil se je h krčmarju, odštél denar in vpregel konja v voz ter se vrnil h koči. Ljudje so videli konja in so se čudili. Slutili so, da ga je zanje kupil, pa si tega niso upali reči. Kmet je stopil k lesi, da bi jo odprl, in je vprašal:

»Odkod ti je konj, očka?«

»Kupil sem ga. Je bil poceni. Vrzi mu trave!«

Kmet ga je izpregel, nakosil trave in je nesel v jasli. Potem so šli spat. Jelisej je legel zunaj, tja si je zanesel tudi svojo popotnico, in ko je bilo v koči vse tiho, je vstal, se obul, oblekel plašč in se napotil za Jefimom.

6.

Ko se je zdanilo, je Jelisej sedel pod drevo, da bi preštél denar. Ostalo mu je še sedemnajst rubljev.

Nu, si je mislil, s tem denarjem ne pridem čez morje. Da bi pa vbogajme prosil, to se mi zdi greh. Boter Jefim bo sam tudi prišel v Sveto deželo in bo tudi zame prižgal svečo v Jeruzalemu. Meni pa bo ostala obljava do smrti. Gospod Jezus je doberljiv in bo že potrpeľ.

Jelisej je vstal, se oprtal in podal na pot nazaj. Da bi ga ljudje ne videli, se je vasi izognil. Kmalu je prišel domov. Ko je z Jefimom šel na pot, se mu je zdela težavna in dolga. Zdaj mu je bila pol krajša in pol lažja.

Doma so ga bili veseli. Spraševali so ga, kako da sta se razgubila z Jefimom, Jelisej pa je dejal:

»Bog je tako hotel, grede sem denar izgubil in nisem mogel več dalje. Odpustite mi v božjem imenu!«

Dal je svoji stari, kar mu je denarja ostalo, in je vprašal po domačih opravkih. Vse je bilo v redu, božji mir je bil med domačimi.

Jefimovi so še tisti dan izvedeli, da se je Jelisej vrnil, in so prišli povpraševati.

»Tri dni pred sv. Petrom sva se razšla. Hotel sem ga dohiteti, pa sem denar izgubil. Kaj sem si hotel? Vrniti sem se moral.«

Ljudje so se čudili, da se je tako pametnemu možu moglo kaj takega pripetiti, čudili so se pa kmalu pozabili. Tudi Jelisej ni več na to mislil, lotil se je dela: s sinom sta šla v les drva napravljati, z ženskami je mlatil, pokril je skedenj in se briga za čebele. Deset panjev z novimi roji vred je obljubil sosedu. Njegova stara

Na najsvetejšem kraju je stal Jelisej, roke je širil in gledal gor ...

ni hotela prav z besedo na dan, ko je vprašal, koliko novih rojev je sosedovih. Jelisej pa je vedel, kaj je prav: namesto desetih je dal sedemnajst panjev.

7.

Ves dan, ko je bil Jelisej v koči pri bolnikih, ga je Jefim čakal. Že je bilo sonce za gorami, Jeliseja še ni bilo nikjer. Morda ga je vzel kdo na voz in me je prehitel pa se nisva videla? si je mislil. Preudarjal je, ali naj se vrne, vendar si je mislil, da se tako še prej utegneta zgrešiti. Šel bom dalje, si je dejal; v vasi se gotovo snideva.

Ali zaman je spraševal po plešastem starcu, zaman je naročal ljudem, naj mu pokažejo pot za njim. Jefim se je čudil in je šel sam. Na ladji se snideva, je menil in ni več počakoval.

Srečno je prišel do Odese, tu pa je moral tri dni čakati na ladjo. Z njim je čakalo mnogo romarjev iz raznih krajev. Zopet je spraševal po Jeliseju, ali nihče ga ni videl.

Za vožnjo čez morje je plačal štirideset rubljev, kupil si je tudi kruha in slanikov in je šel z drugimi romarji na ladjo. Vožnja je bila mirna. Ves čas je čepel v kotu na krovu in skrbno držal svojo culo.

V Jafi so romarji stopili na suho, vso dolgo pot do Jeruzalema pa so napravili peš in dospeli na večer. Cerkev Božjega groba je bila že zaprta; zato so šli v svoja romarska prenočišča.

Drugo jutro so šli romarji k sv. maši na grobu Gospodovem. Kaj pobožnega ljudstva je vrelo vkup! Mimo turške straže je šel Jefim z ljudstvom na kraj, kjer so Kristusa sneli s križa, in prižgal tu svečo. Potem je krenil na desno gor na Golgoto,

kjer je stal križ, in opravil tu svojo pobožnost. Pokazali so mu tudi kraj, kjer se je zemlja do pekla odprla, kjer so Gospodu zabijali žebelje v roke in noge, pokazali so mu tudi Adamov grob, kjer je Gospodova kri tekla na njegove aosti. Vodniki so hoteli še več pokazati, ljudstvo pa je sililo h grobu Gospodovemu.

Jefim je šel z množico, ali sredi pobožnosti ga je vznemirila misel, da bi ga utegnili romar, ki se je smukal vso pot tesno okoli njega, okraši. Kakor senca je legla ta misel na njegovo molitev.

Ko se je preril v kapelo Božjega groba, je zastrmel čez množico na oltar, kjer je nad grobom našega Gospoda Jezusa Kristusa gorelo šest in trideset svetilk. Tik pod svetilkami pa — o čudež! — kot prvi pred vsemi je stal starec, ki je bil čisto podoben — Jeliseju.

Jelisej! se je zavzel Jefim. Toda saj ni mogoče! Pred menoj ni mogel priti, na naši ladji ga ni bilo, pred to pa je šla ladja že teden dni poprej.

Starec pred oltarjem je opravil svojo pobožnost in se je trikrat priklonil: enkrat pred Bogom, potem pa na levo in desno pred svojimi brati v Kristusu. Ko je obrnil glavo na desno, ga je Jefim spoznal. Da, res je Jelisej! To je njegova črna koca bradica, njegov obraz — res je Jelisej, Jelisej.

Jefim se je razveselil, da je tovariša spet našel, obenem pa se je čudil, kako je mogel pred njim priti v Jeruzalem.

Med vso mašo je gledal Jefim v Jeliseja, da ga ne bi izgubil iz vida. Ali maša je bila že pri kraju, romarji so se stiskali, da bi poljubili svetišče, in so odrinili Jefima. Ves v skrbeh je stiskal svojo mošnjo in se je skušal preriti. Ko je prišel iz gneče, se je zaman oziral po Jeliseju; ni ga našel. Iskal ga je po romarskih zavetiščih, ali nikjer ga ni bilo.

Drugo jutro je šel spet v kapelo Božjega groba. Rad bi bil prišel spred, pa so ga odrinili. Obstal je pri stebru in molil. Gledal je naprej in glej, tik ob Božjem grobu prav spredaj je stal Jelisej in širil roke kakor duhoven ob oltarju. Zdaj ga pa ne izpustim iz oči, si je dejal Jefim. Posrečilo se mu je, da se je zrinil spred, toda — Jeliseja ni bilo več.

Tudi tretji dan je šel Jefim k maši in zopet je videl: na najsvetejšem kraju, vsem viden, je stal Jelisej, roke je širil in gledal gor, kakor da vidi nekaj nad seboj, in gola glava se mu je svetila čez in čez. Nu, si je mislil Jefim, zdaj ga ne bom prezrl, pri durih se bom postavil, zdaj se ne bova razgubila. Jefim je šel ven in je čakal, da so šli vsi mimo — ali Jeliseja ni bilo.

Šest tednov je ostal Jefim v Sveti deželi, poromal je v Betlehem in v Betanijo in na Jordan, na grobu Kristusovem si je dal novo srajco žigosati, da bi ga v njej pokopali; nabral si je na svetih krajih prsti in svečk, v steklenico si je zajel jordske vode, razdal je denar in si ga le malo še ohranil za pot domov.

8.

Sam je hodil Jefim po isti poti proti domu. Čim dalje je prišel, tem bolj ga je jelo skrbeti, kako je doma. V teh skrbeh je prispel na tisti kraj, kjer sta se lani z Jelisejem razšla. Ljudje tu so bili zdaj čisto drugi. Lani so živeli v najhušji b-di, letos jim je bilo dobro. Žetev je bila obilna. Vsi

so si opomogli in so pozabili na minulo trpljenje.

Ko je prišel Jefim v vas, je priskakljalo iz neke kočice dekle v beli srajci.

»Dedek! Dedek! Stopi malo k nam!«

Jefim je hotel naprej, toda dekle mu ni dalo, prišlo ga je za suknjo, ga vlekle v kočico in se smejalo. Tudi kmetica in deček sta prišla na prag in sta ga povabila:

»Stopi v hišo, očka, večerjaj z nami in prenoči tu!«

Jefim je vstopil. Povprašal bom po Jeliseju, si je mislil. Saj to je tista hiša, v katero je šel pit.

Kmetica mu je snela nahrbtnik, nalila mu je vode, da se je umil, in ga povabila za mizo. Prinesla je mleka, kolačev in kafe. Jefim se je zahvalil ljudem, da so romarjem tako prijazni.

Žena je zmajala z glavo.

»Kako bi drugače mogli!« je dejala. »Romar nas je naučil pravega spoznanja. Pozabili smo bili Boga in Bog nas je kaznoval, da smo pričakovali smrti. Lani poleti je bilo tako, da smo vsi ležali — nismo imeli jesti in bolni smo bili. Umrli bi bili, toda Bog nam je poslal starca, kakor si ti. Sredi dneva je vstopil, da bi pil, in nas je videl, zasmilili smo se mu pa je ostal. Dal nam je piti in jesti, postavil nas je na noge in nam je rešil zastavljeno zemljo, k njemu in voz je kupil in nam ju pustil.«

V kočico je stopila starka in je prevzela ženi besedo.

»Sami ne vemo,« je rekla, »ali je bil človek ali angel božji. Vse je ljubil, vsi so se mu smilili in je šel in ni povedal, kdo je, tako da ne vemo, za koga naj molimo.«

Še dekle se je oglasilo, potem je prišel gospodar in beseda se je ves večer sukala okoli čudnega starca, ki je prišel ko od Boga poslan.

»Ko bi ne bil prišel,« je dejal kmet, »mi vsi bi bili v grehih umrli. Bili smo obupani, godrnjali smo zoper Boga in ljudi. On pa nas je postavil na noge, po njem smo spoznali Boga, po njem smo zopet našli vero v dobre ljudi. Kristus Jezus mu bodi plačnik! Prej smo živeli ko živina, on je napravil iz nas spet ljudi.«

»Sami ne vemo,« je rekla starka, »ali je bil človek ali angel božji.«

Jefim se je ulegel. Ni mogel zaspiti. Jelisej mu ni šel iz glave, kako ga je trikrat videl čisto spredaj pred jeruzalemskim oltarjem.

Tukaj torej me je prehitel, si je dejal. Ali je Gospod sprejel moj dar, tega ne vem — njegov dar je Gospod sprejel.

Zjutraj se je poslovil. Dali so mu še za popotnico kruha in kolačev in šli na svoje delo.

9.

Leto dni je minilo, kar je Jefim šel na romanje; prav tedaj na pomlad se je vrnil. Zvečer je bilo. Sin je bil v gostilni in je pijan prišel domov. Jefim ga je spraševal in je kmalu videl, da je mnogo denarja zapravil in da je gospodarstvo zanemaril. Oče se je kregal, sin mu je surcovo odgovarjal.

»Sam bi bil prijel za delo!« se je zadržal nad očetom. »Pa si šel, ves denar si zapravil, zdaj pa hočeš od mene denarja.«

Starec se je razjezil in je sina udaril.

Ko je Jefim zjutraj šel k županu, da mu vrne potni list, je prišel mimo Jelisejevega doma. Jelisejeva stara je stala na pragu.

»Pozdravljen, boter! Ali si srečno romal?«

Jefim je obstal.

»Hvala Bogu,« je rekel, »srečno sem obhodil! Tvojega starega sem grede izgubil, pa sem čul, da se je vrnil.«

In stara je začela pripovedovati — rada je namreč klepetala.

»Vrnil se je, boter, kmalu po Gospojnici. Kako smo bili veseli! Delo mu sicer ne gre več tako — so pač že leta — ampak glava je naša in če je doma, smo brez skrbi. In sin — kako se ga je ta razveselil! Brez očeta, je rekel, mi je kakor oko brez luči. Kako ga imamo vsi radi, našega očka!«

»Nu, zdaj je doma?«

sončnih žarkih povijale zlate čebele v vence, rojile so okoli njega in nobena ga ni piknila.

Jelisejeva žena ga je poklicala:

»Boter je prišel,« je dejala.

Jelisej se je obrnil, previdno je pobral čebele iz brade in je šel veselega srca bوترu naproti.

»Ali si zdrav, boter, zdrav, dobri človek? Ali si srečno romal?«

»Noge so šle in vode sem ti iz Jordana prinesel s seboj. Pridi k meni in si jo vzemi! Ali pa je Gospod našo žrtev sprejel...«

»No, hvala Bogu, hvaljen bodi Jezus Kristus!«

Po kratkem molku je Jefim spet povzel besedo.

»Z nogami sem bil v Sveti deželi,« je dejal, »ali pa sem bil tudi z dušo, ali pa kdo drugi...«

»To je božja reč, boter, božja reč.«

»Ko sem se vračal, sem stopil v koč, kjer si ti zaostal...«

Jelisej se je prestrašil.

»To je božja reč, boter, božja reč. Stopi v hišo, ti bom strdi prinesel.«

Jelisej je pretrgal razgovor in se je začel o domačih stvareh meniti.

Jefim je vzdihnil in ni govoril ne o ljudeh v koči niti o tem, da ga je v Jeruzalemu videl. IN RAZUMEL JE, DA JE BOGU LE TISTA ŽRTEV PO VOLJI, KI JO PRINAŠAMO Z LJUBEZNIJO IN Z DOBRIMI DELI.

*

Januš Golec:

Priznanje in razočaranje

Karlek

Nad Logarjevo vasjo ob Sotli si je kupil Rebersšakov Karlek malo kočarijo. Nikdo ni povpraševal, odkod ga je zaneslo v spodnje kraje. Ženske so kmalu uganile, da ima čeden fant pod svojo streho svojo mater, ki mu je vse na svetu in za katero požrtvovalno ter s pravo sinovsko vdanostjo skrbi. Moški svet je prav toplo pozdravljaval naselitev tujca, ki je bil izučen kolar in tudi sodarsko je razumel, kar je bilo za tamošnje vinorodne kraje velikega pomena. Dekliška srca si je osvojil lepo zrasli, z vsemi prijazni in prikupljivo z očmi potrepljajoči Karlek prvo nedeljo, ko je božal njegov mehki tenor s cerkvenega kora ušesa dekličev, za katere je brhki fant pevec vendar vse na tem ljubem svetu. V najkrajšem času sta govorili vas in fara o priseljencu, katerega je poslal med zaspane ter dolgočasne Logarjevečane sam ljubi Bog, da zanesse nekoliko življenja med odraslo žensko mladino.

Mladi Rebersšak si je osvojil naklonjenost vseh iz Logarjevega, ker je bil dober ter vesten delavec in je po potrebi prijel za vsako kmečko delo in rad pomagal vsakemu, če se je mudilo na polju ali travniku.

Pri naštetih vrlinah mladega človeka, kateri prebiva z materjo pod lastno skupno streho, se ne smemo čuditi, da sta si ga pozelela marsikateri gospodar in gospodinja za zeta. Karleku so bila odprta vrata v vsako najbolj trdno gruntarsko hišo. Samo meziniec bi bil pomolil, pa bi bila pograbila zanj premoženjsko najtežja nevesta v župniji.

Rebersšak pa je bil s starimi ter mladimi ne samo prijazen, ampak celo vesel kot

... in je po potrebi prijel za vsako kmečko delo...

škrjanček nad njivo. Nikdo ga ni videl, da bi bil le količkaj prekoračil mero dostojnosti in dajal eni ali oni zakonaželjni prednost, iz katere bi se dalo sklepati, da bi se iz tega izcimila ljubezen. In ravno s strogo nepristranostjo je priklenil nase duše mater, ki so častile v njegovi vzdržnosti gorečo ljubezen do matere, katera mu je bila več nego fantovska zaljubljenost, ponočevanja ter plesi in veseljačenja, katera se tako rada zaključujejo s pretepi in poboji.

Celo med vaškimi fanti in stepuhi ni imel nasprotnika, kaj še le sovražnika! Nobenemu ni bil tekmeec v ljubezni, povrh pa je še rad dal za pijačo v pošteni, veseli pevski družbi. Ker ni pohajkoval in voglari v nočeh, so ga tudi ponočnjaki cenili kot mirnega tovariša, ki ima za vsakega le dobro in ne sklepa posebnih fantovskih prijateljstev ter si ne skuša ustvariti kakih posebnih skupine ali tabora.

Rebersšakov Karlek je bil v kratkem času središče in zatočišče obsotlskega Logarjevega. Vaščani so imeli za sveto, če je kaj obljubil, ker je gotovo izpolnil, poslušali so njegove nasvete, rabili njegovo obrtno pomoč ter spretnost in povrh je še bil pri vsem svojem delovanju in nehanju brezskrbno vesel kot ptica pod nebom.

Želje Vodopivčeve Barke in njene mreže

Ob južnem koncu Logarjevega je posedala čedno domačijo že bolj priletna Vodopivčeva Barka s svojo edinko Nežiko. Ženskama se je prav dobro godilo na kmetiji, katero sta skrbno obdelovali s pomočjo dobrih sosedov in dninarjev. Zgodaj vdovela gospodinja Vodopivka se je ponašala v mlajših letih z ljubkim imenom Barbka. Ko se je pa z leti odebelila ter razlezla, so jo začeli splošno klicati za Barko.

Vodopivčev dom je bil na dobrem glasu. Mladina ni bila Barki naklonjena, ker je bila stara preveč radovedna in je razkrinkala vsako še tako tajno in prikrito ljubezensko vez.

Sicer dobri in skrbni Vodopivki je močno prirasel k srcu Rebersšakov Karlek. Fanta njegovega kova še ni videla in po skrbnem opazovanju je sklenila, da mora postati pri vsej hvalevredni nepristranosti njen zet. Vodopivkina Nežika ni bila kaka zakotna bunka, ampak deklič od

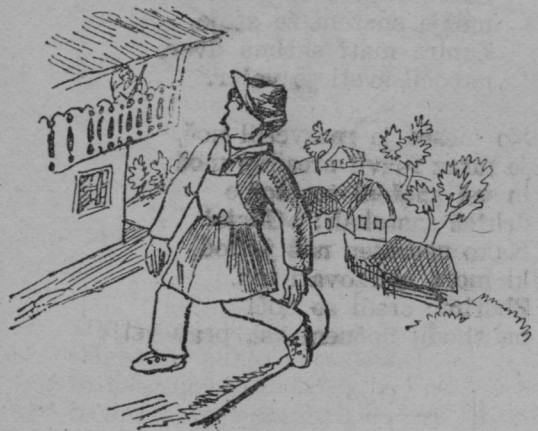
Jelisej je držal roke razpete in je gledal gor, kakor je stal v Jeruzalemu pred grobom Gospodovim.

»Doma, doma, pri čebelnjaku, roje ogrija. Dobro so rojile, pravi. Tako moč je dal Bog čebelam, da kaj takega še ne pomni. Bog nam ne šteje grehov, pravi. Pridi, boter! Kako se bo stari razveselil!«

Jefim je šel čez dvorišče proti čebelnjaku. Jelisej je stal gologlav, niti rokavic ni imel, roke je držal razpete in je gledal gor, gola glava se mu je svetila čez in čez, prav tako, kakor je stal v Jeruzalemu pred grobom Gospodovim, nad glavo pa so se mu v

fare in povrh še edinka na s suhim denarjem podprti domačiji.

Barka je bila toliko previdna, da ni trosila izbire za svojo hčerko okrog po vasi, pač pa je prosila dnevno ljubelega Boga, da bi ji naklonil priliko, ko bi zamogla nevidno vreči svoje mreže in jih počasi zadrgniti krog Karleka, kateremu je želela najboljše v prepričanju, da bo tudi kot njen zet to, kar je svoji materi na kočariji nad vasjo.

»Karlek, ali greš na sprehod tako zgodaj...?«

Nekega jutra je videla zgodaj s hodnika ob hiši, katerega je pometala navsezgodaj, da jo maha Karlek skozi vas brez običajne lesene oprtače, v kateri je nosil s seboj na delo razno orodje. Zvižgal in hitel je praznih rok s klobukom po strani, kakor bi se mu posebno mudilo. Starko je uščipnila radovednost v živo, zadrnila si je razrahljano ruto in vprašala s hodnika:

»Karlek, greš na sprehod tako zgodaj in v delavnik, pa še palice nimaš v roki?«

Prijazno ogovorjeni se ni obregnil ob radovednico, ampak je obstal pod hišo na kolovozu. Voščil je Vodopivčevi teti dobro jutro in ji pojasnil, da gre bolj na žensko delo, pri katerem rabi samo gole roke. Pri Sotlšekovih na Vrhu bodo pipali lan in se mora oddolžiti, ker mu je gospodar zastonj pognojil ter zoral njivo.

Slučajno izgovorjeno vljudno Karlekov pojasnilo je rodilo v starki na mah načrt, kako treba začeti, da zvabi zeta na svoj dom.

Barka je čisto pravilno sklepala: ako bo pomagal pri pipanju lana, ga bo tudi na jesen sušil nad žerjavico, ko ga bodo terice trle. Med terice bo vrnila Nežiko in ni zlodej, da bi ne obvisel pogled na terici, kakor bo njena edinka!

Bridko priznanje in razočaranje

Prav vse se je zgodilo tako, kakor se je Barki posvetilo ono jutro v glavi. Pri Sotlšekovih so na jesen imeli terice, med katerimi je bila najmlajša Vodopivčeva Nežika in Karlek je bil sušač.

Slovenske terice so veselo poglavje zase in jim menda ni kos glede razigranosti, prešernosti, veselosti in nedolžnih norčij noben drug narod. Terica si upa ter zmore vse. Le Sotlšekove terilje niso mogle pri vsem zvitem prizadevanju potegniti sušača Karleka iz stroge nepripravnosti. Ni bil z nobeno kaj bolj priprazen, če se mu je še tako nastavljala, ponujala ter ga drezala. Le toliko je odlikoval med drugimi Vodopivčevo Nežiko, da jo je spremljal po večerji v Logarjevo, ker ju je družila skupna pot.

Med veselim kramljanjem ter Karlekovim ljubko donečim ukanjem sta se približala Logarjevemu od juga, kjer ju je že čakala mati Barka na lesenem hodniku in vabila Rebersšaka v hišo na kavo kot zahvalo za spremstvo.

Karlek povabila ni odklonil. Starka je bila prepričana, da ga bo nocoj ogrela za izbiro njene hčerke, četudi bi mu jo morala kar očitno ponuditi.

Miza je bila belo pogrnjena in je vabila z belim kruhom ter vinom, ko je stara odracala v kuhinjo v nadi, naj si mlada sama potrdita pod streho, kar sta si povedala med potjo.

Barka je zavlekla kuho kave, a iz sobe ni bilo slišati ljubezenskega šepeta, ampak Karlekov krhki smeh in vse mogoče vesele pesmice o luštnih tericah.

Slednjič je nalila kavo s sklepom, da sproži sama pri mizi, kar jo že dalje časa gnjavi radi negotovosti.

Pozni gost je srkal vročo kavo. Nežika je stopila od mize k peči in škilila izpod očesnih vek proti Karleku, kateremu nasproti je sedla mati.

Vodopivka je začela z običajnim ženskim vojnim pohodom ob takih prilikah. Potožila je Rebersšaku dolgoletno osamljenost vdovstva, katerega ni prelomila samo iz ljubezni do svojega edinega otroka. Sto in stokrat bi se bila lahko dobro omožila, a se ni, da bi se domačija ne razletela zaradi izplačila dot na deco iz dveh zakonov. Po tolikih letih se je postarala, noge in moči jo zapuščajo, mesto nje se je že Nežika okrepila in ji je treba samo še dobre moške opore, kakor jo je imela ona, dokler je živel prezgodaj umrli rajni.

S svoje lastne domačije je prišla premetena starka na Rebersškova kočarijico, kateri tudi ne bo vedno kos Karlekova mati, ki dneve in dneve sameva, ko mora skrbni sin za delom za vsakdanji kruh. Takemu fantu kakor je mladi Rebersšak ni treba jesti vsak dan pri drugi mizi. On je dobrodošel zet pri vsaki hiši v Logarjevem in po celi okolici daleč naokrog. Ako bi bila ona, stara Barka, v letih, v katerih poskakuje njena Nežika, bi bil Karlek njen, pa če bi bil z debelimi verigami priklenjen na mater.

Preveč odkrita materina ženitvena ponudba je preplašila Nežiko, da se je zmuzala skozi vrata v kuhinjo, odkoder jo bosta že poklicala, ko bo šlo za njen radevoljni pristanek.

Barka in Karlek sta ostala sama za belo pogrnjeno mizo, ko je padla beseda o presekanju debelih verig, s katerimi je prikovan najboljši sin na materino srce.

Naravnost izzvani in napadeni Rebersšak je vzdihnil iz globočine svojega srca. Iz vsakega oka mu je kanila po ena debela solza na beli namizni prt. Uprl je od strani v solzah okopane oči v starko in priznal žalostnega glasu:

»Vodopivčeva teta in mati, za božjo voljo in pet ran Križanega, jaz vendar nisem priklenjen ter prikovan na srce matere — ampak zakonske žene!«

Stara je še bila krepkih živcev in srca, da je ni oplazila kap, ko ji je bobnilo v uho zatrdilo, da pri Rebersšaku ne gre za dobro mater, pač pa — staro ženo! Trikrat je odprla usta, a ni mogla dvigniti jezika, dokler je ni vzdramila iz popolne osuplosti ponovna Karlekova zatrditev:

»Tako je, tetka, če mlad fant iz hvaležnosti vzame v zakon postarano žensko, pač tudi mora nositi ta križ, dokler ne poseže vmes majka smrt. Takle križ starostne zakonske polovice bi bil težak, ako bi ne lajšal njegovega bremena z veselostjo, delom, pesmijo ter dobro voljo.«

Barko je iztreznila druga Rebersškova razlaga toliko, da je kar v par trenutkih prestavila pogovor od ženitvene ponudbe na zaspanost zaradi pozne ure in na običajno dela, katero jo čaka drugi dan.

Starka je začela na široko zdehati, se očohavati po obilnem telesu ter očitno kazati, da sta opravila s tolikanj občudovanjem Karlekom za zmiraj.

Rebersšak se je zahvalil za vino, kruh ter kavo, želel lahko noč in čul iz kuhinje jok Nežike, katera je točila glasne solze iz sočutja ali iz jeze, ker je bila tako bridko razočarana v sicer prikritih — a trdnih upih...

Dva tabora

V današnjih hudih časih je brzina po radiu v javnost poslanih vesti še nič proti temu, kako je podkurila stara Vodopivčeva Barka Rebersškovega Karleku radi tega, ker je znal pretentati celo Logarjevo, da gre pri njem za najnežnejšo ljubezen do matere in ne do starikave žene! To je bilo ugibanja po Logarjevem na vse strani, ko je švigalo po vasi, da je od vseh milovani, občudovani in ljubljani Karlek vlek par let za nos s čednostnim obnašanjem in življenjem tolikokrat zlobni, radovedni in vsaki skrivnosti do dna prodirajoči ženski svet.

V očeh mož ter fantov dobri Karlek ni zakrivil prav ničesar, ker je tako dolgo molčal, dokler mu ni bil nastavljen nož in izsiljeno priznanje zla, katerega ni prenašal samo z občudovanja vredno vdanostjo, da, celo z vsem vidnim veseljem!

Prav kmalu po opisanem razgovoru pri stari Vodopivki sta se ustvarila v Logarjevem sama od sebe dva tabora. V enega so se stisnile na lep in naravnost čednosten način potegnjene in razočarane neveste in njihove matere; v drugega pa neprižadete gospodinje, katerim je bil Karlek vzor zakonskega moža, ter možje in fantje, kateri so se naslajali od srca na dejstvu, da je znal vsaj eden tekom pamtveka speljati v debelo potegavščino zamenjave matere z zakonsko ženo.

Nežika je točila glasne solze...

S priznanjem resnice, ko je bil naravnost vprašan po njej, pa Karlekov ugled v Logarjevem in po okolici ni trpel. Ravno nasprotno! Rebersšak je imel kot priznan zakonski mož več miru od strani ženskega spola, več dela ter toliko zaslužka, da si je pri stari ženi v par letih spremenil kočarijo v prav lepo kmetijo!

Januš Golec:

Radeckijeva parada v Ljutomeru

Zopetna vojna vzbuja stare spomine

Letošnje poletje smo obhajali najbolj žalostno 25 letnico izbruha svetovne vojne. Ni zatonil ta bridki jubilej, že je presenetila Nemčija svet s ponovno morijo, katera grozi, da se spremeni v svetovno zlo ter gorje.

V časih zopetne evropske vojne se je začel mlajši svet zopet zanimati za vojne doživljaje, katere prav pridno obujajo naši veterani ter invalidi na prošnjo radovednežev ob dolgih zimskih večerih pri gorko zakurjeni peči. Da bi zadostil veteran »Slov. gospodar« radovednosti bolj odrasle mladine, hoče zaupati čitateljem eno iz ust starega Radeckijevega vojaka, ki je pa doživel v izredni starosti celo konec svetovne vojne.

Pouk o stari paradi iz ust Radeckijevega veterana

Pred božičnimi prazniki vojnega leta 1917 je pisec naslednjih vrst oskrbel adventno sv. spoved za rezervni bataljon

bivšega avstrijskega 97. pešpolka, kateri je bil nastanjen v vaseh po okolici Ljutomeru. Po opravljeni spovedi je bilo skupno sv. obhajilo v ljutomerski župni cerkvi. Službi božji je sledila nekaka parada ali mimohod bataljona mimo poveljnika zunaj cerkve. Korakali so kolikor mogoče zravnanih teles in v predstojnika zasajenih oči starejši možje, kateri bi bili spadali po večini v zapeček in ne v paradno vrsto! Svetovna vojna pač ni prizanesla skoraj nobenemu, ki je imel dvoje oči, obe roki ter nogi. Kretali so se na rezka ter zadrezasta vojaška povelja celo izgarrani možje, katerim se niti sanjalo ni, da bodo morali na starost plesati, kakor so jim žvižgali na vežbališčih mlečnozobi podoficirji in oficirji.

Med gledalci klaverne ljutomerske parade je bil star možic, kateri je bil od starosti tako sključen ter grbast, da je imel neimenovani del telesa kakor tornistro na hrbtu, a je še stal brez palice ter tiščal v zobeh pipico brez ustnika in puhhal dim, ki je smrdel po navadnem listju. Starikavi dedec je glasno godrnjal nad mimo korakajočimi četami in delal zadrezaste opazke, katerih nisem razumel.

Ko je bila parada končana, je spakedrani grbec potegnil pipino cevko iz brezzobih ust, pljunil, da je zaropotalo po zmrznjenih tleh, spravil fajfo v žep in pogledal v smeri, kjer je stal rajni g. ljutomerski dekan Ozmec v razgovoru s častniki. Stari jo je korajžno urezal proti

nam, pocukal stotnika za rokav plašča in zahrešal vanj z vprašanjem:

»Vi ste komendant?«

Nagovorjeni je med smehom pokimal radovednemu starcu, ki je nadaljeval:

»Kaki so ti vaši soldati. Stopajo kakor stare krave, če jih izpustiš iz hleva na pašo. Pri moji duši, 14 let sem služil maršala Radeckega na Italijanskem. Celih 14 let smo stali pri vsaki paradi ravno kakor sveče na oltarju in marširali smo mimo maršala, da je kar grmelo od naših krepkih korakov.«

Veteranu je pošla v sveti jezi sapa, za katero se je opomogel z globokim posegom v notranjost sključenih pljuč. Ko si je opomogel, se je zravnal pred nami, počil s petami, da je glasno odjeknilo, vrgel nasršene oči v nas, dvignil koleno noge čisto pod svoj nos in se pogнал v paradni korak proti cerkvenim vratom.

Grbasti starec v dolgem paradnem koraku nas je tako presenetil s svojo živahnostjo in obenem smešnostjo, da smo se od smeha pokali z rokami po nogah in se krohotali iz polnih grl.

Naš krohot je zavrl Radeckijevemu veteranu korak, postal je, se obrnil proti nam in nam zabrusil:

»Po liki sveča zravnani postavi in pravem paradnem koraku je presojal maršal Radecki udarnost svojih bataljonov in polkov. Moštvo, kateremu poveljujete vi bi bil napodil od prve parade domov stare ženske stražit. Takle vaš soldat služi ko maj par let, pa ne zna niti prav stopiti mimo svojega poveljnika, kaj še le, da bi se znal postaviti napram sovražniku s puško in bajonetom! Štirinajst let smo stali kakor sveče in marširali, da se je tresla italijanska zemlja. Kar je maršal Radecki obranil z nami pred Italijani, to boste vse zapravili še pred koncem vojne!«

S temi besedami je končal veteran pouk o strumni paradi, se še enkrat skušal zravnati v ravnost sveče, vrgel pogled nas od leve in odkorakal mimo v paradnem koraku proti trgu...

Nad devetdesetletni junak iz Rinčet grabi

Starčeva parada nam je bila v naj večjo zabavo. Nobeden ni zameril Radeckijevemu junaku, ker si je spustil svojo jezo nad nami. Vsi smo tiščali v gospoda dekana z vprašanji: Odkod je stari? Ali je resnično služil na Italijanskem pod Radeckijem?

Gospod župnik nam je pojasnjeval, da nas je počastil s poukom nad devetdesetletni prevžitkar Joža Lapuh iz Rinčet grabe pri Ljutomeru.

Izredno stara korenina je bil resnično 14 let vojak in v vseh bitkah, katere je bil maršal Radecki s Pijemontezarji ter Italijani. Za hrabrost je bil večkrat odlikovan in nosi hrabrostne ter spominske kolajne ob večjih praznikih ter posebnih slavnostnih dnevih. Šele proti osemdesetemu letu sta ga sključila ter zgrbančila delo in trpljenje, a kljub starostni pohabljenosti rad javno pokaže Radeckijev paradni korak v pravi vojaški zravnosti, ki je enaka sveči na oltarju!

MARIBORSKI AVTOBUS

Iz Maribora vozi avtobus 1 uro 30 minut do Konjic, nazaj v Maribor z isto brzino le 90 minut. Kako je to mogoče?

(Читати 06 = читати 08 в м 1 : 1000000)

Sveti večer sneženih mož

Prišel je spet božični čas, sneg debel krije tiho vas. Pri peči topli ded sedi in stare greje si kosti. A deca živo: »Ven na plan!« kriči in že zapušča stan. »Pred hišo sleherno moža napravimo brž iz snega!«

Zatone sonce za gore; možje sneženi že stoje. Zapira mati skrbna dver, napočil sveti je večer.

Ko mesec je razsvetlil noč, je mraz razvil presilno moč in vsi sneženi so možje drhteč zastokali: »Gorje! Kako nesrečen naš je rod, ki mora zmrzovati tod. Zberimo sredi se noči na shodu nočnem vsi, prav vsi!«

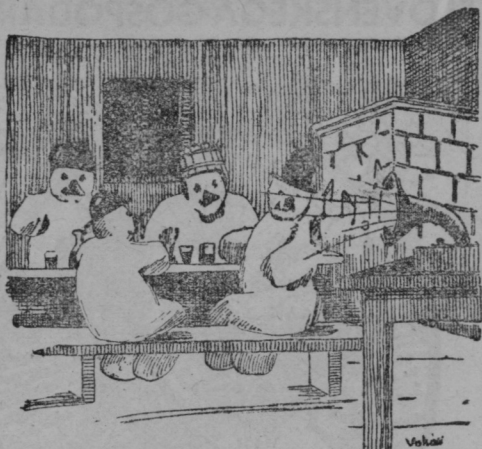
Od ust do ust hiti šepet, soglasno sprejme se nasvet. Na vaški trg na zbor takoj se dvigne sneženjakov roj.

GOSTILNA

»Pozdrav vam, bratje, vsem iskren!« se oglasi možak snežen. »Zahteva naj sestanek ta, da svet nam zadoščenja da in vaški da župan nebroj pravic popravi še nocoj. Izprašajmo vaščanom vest, do zvezd kipi naj naš protest!«

Vsa množica se vzvalovi,
navdušenju kar konca ni.
Ko pa zagovornik ves razgret
oddahne si, povzame spet:

»Poglejmo, bratci, vsak svoj nos!
Odgovor: puhle repe kos.
In usta naša in oči?
Iz lica oglje nam štrli.
Je pokrivalo lepo mar?
Neraben, počen lonec star.
Orožja v naših pa rokah
še psov in vrabcev nič ni strah.
In ko počivat gre vaščan,
pred vrati čuvamo mu stan.
Od mraza noč in dan drhteč
le mislimo na toplo peč.
Zato se moj predlog glasi,
ki naj ga zbor naš odobri:
Ta noč možem sneženim naj
prinese muk ledenih kraj!«

K županu vsi se napote
in mu pred hišo prihrume.
»Gospod župan, odprite koj!
prav v dušo zebe nas nocoj.«

Glavar občine je krčmar,
ki mu je dobrih gostov mar.
Ko belih mož zagleda roj,
prestraši se in krične: »Joj!«
Nato pa v sobo vse može
povede in tako jim de:
»Kako vesel sem, da nocoj
prišli pod skromni krov ste moj!
Pred vsem pa: tu je topla peč.
Točajka, hej, gospodom streč!
Kaj je po volji: vino, čaj?
Zastonj jim, Micka, vsega daj!«

Župan to rekši odhiti,
ker novi gosti so prišli.
Možje sneženi pa molče,
zgledujejo se in jeze.
Kar oglasi se gramofon:
»Ko polnoč bo oznanil bron,
bo stopil zopet božji Sin
v dolino solz z neba višin:
miru in zadovoljstva spet
deležen bo vesoljni svet.«

»Kam nesel si župana spak?«
premišlja mož sneženih vsak.
»Kako ta peč strašno žari!
Ne bom preživel te noči.«

»Tovariši, hladit se grem,
vi ostanite, jaz ne smem!
Ves znojen sem, že se topim,
kaj bo, če pljučnico dobim?«

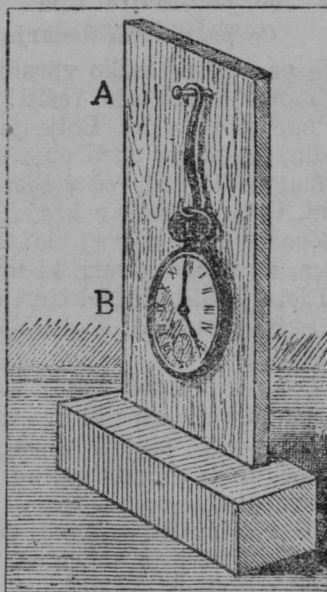
»Mi tudi!« vse vprek zakriče,
po kaj prišli so, kdo še ve?
In drug za drugim vstajajo
in vzdihujoč odhajajo.

Ko zvon polnočni zadoni,
so že možje sneženi vsi
na svojih mestih kot poprej
in zadovoljni so odslej.

URA NIHA

Morda veste iz šole, da pri uri nihalo,
če je dolgo 1 meter, vsako minuto natanč-
no šestdesetkrat sem in tja nihne. Čim
krajše je nihalo, tem hitreje niha, čim
daljše je, tem počasneje. V navadnih žep-
nih urah nihne nihhalno kolesce 240 krat

sem in tja; če bi imela žepna ura namesto
tega kolesca nihalo, bi moralo biti $6\frac{1}{4}$ cm
dolgo.

Nihanje tega kolesca v žepni uri pa lah-
ko prenesemo na nihalo, če obesimo žep-
no uro na kavelj, ki ima obliko S, in sicer
tako, da je med A (kjer je ura obešena)
in med B (kjer je osište onega kolesca v
uri) natančno $6\frac{1}{4}$ cm razmaka. Če jo tako
obesimo, bo žepna ura tako dolgo sem in
tja nihala, dokler je navita. Poskusite!

Čarobna moč božične noči

Mnogi ljudje pripisujejo božični noči
čarobno moč. Praviijo, da se v tej noči go-
dijo čudovite stvari.

Tako pripovedujejo, da se je neki drvar
vračal v božični noči domov. Že od daleč
je slišal, ko je stopal po gozdu, kako va-

bijo v domači vasi
zvonovi k polnoč-
nici. Tedaj mu je
padlo, ne da bi se
tega zavedel, ne-
kaj praprotnega
semena v čevlji.
Ko je dospel do-
mov, so se ravno
domači vračali od
polnočnice. Nihče
ga ni ogovoril,
ker je bil zaradi
praprotnega seme-

na neviden. Komaj pa si je sezul čevlje,
so ga na mah vsi zagledali ter ga začu-
deno vprašali, odkod se je tako nenadoma
pojavi. Tedaj se je zavedel čudeža, a bilo
je že prepozno. Ču-
dodelno seme je iz-
ginilo.

Če kdo v božični
noči kosi, ne sme v
času od polnoči do
ene z delom prene-
hati. Ako bi prene-
hal, ga pokosi smrt,
ki hodi ob tem času
neprestano za njim.

Iz studencev teče
v božični noči tudi
mleko, samo pravi
čas — na minuto
točno — je težko
zadeti.

Kdor gleda med
polnočnico skozi
okno v kako sobo,
vidi domačina, ki
bo v sledečem
umrl, ležati na
mrtvaškem odru. Ne-
ki hlapec je tako
hotel zvedeti, kdaj
bo umrl in se je po-
dal med polnočnico

proti domu. Ko je nekaj časa hodil, sta
mu dva kozla zastavila pot. Bodla sta se
z rogovi, da so
kar iskre švigale.
Mož ni poznal
strahu in je mirno
čakal, da sta se
kozla pripravila
za nov naskok.
Hitro je švignil
med njima naprej
in je srečno pri-
spel do hiše. Tam
je pogledal skozi
okno. V sobi je
ležal gospodar na
mrtvaškem odru. In res je naslednje leto
umrl.

Drugemu radovednežu je zastavila pot
med polnočnico trd-
no zavita bela žena.
Mož jo je tako uda-
ril, da se je zvrnila
po tleh. Zdaj je imel
prosto pot. »Če bi
bil zbežal, bi te bila
raztrgala na koma-
diče,« je rekla pe-
klenska pošast in iz-
ginila. V sobi je vi-
del mož potem na
mrtvaškem odru domačo hčer z otrokom.
Ne dolgo potem sta mati in otrok umrla
za nalezljivo boleznijo.

Pravilnik brezplačnega zavarovanja celoletnih naročnikov »Slovenskega gospodarja« Dosedaj smo izplačali že 319.000 dinarjev zavarovalnine

Osem let je sedaj, kar smo vpeljali zavarovanje celoletnih naročnikov »Slov. gospodarja« po 1000 dinarjev za primer požarne nesreče. V teh osmih letih smo izplačali lepo vsoto 319.000 din, torej 319 naročnikom, ki jih je zadela nesreča. To zavarovanje je bilo prostovoljni dar uprave »Slov. gospodarja« v težkih gospodarskih časih. Niti za dinar nismo zvišali naročnine in je to povsem čist dar!

Nekateri so bili mnenja, da naj bi se to izplačevanje ustavilo, češ da je nevarnost, da bi kdo isto zlorabil. Da bi kdo zaradi 1000 din svojo hišo zažgal, smo odgovorili, je popolnoma izključeno. Res so v preteklem letu poskušali nekateri na drug način priti do zavarovalnine, ki jim ni šla, zato smo morali v tem letu primere bolj natančno preiskovati. Ogromna večina pa je bila res nesrečna in podpore potrebna ter jo je tudi pri upravičenosti dobila.

Zato smo odločili, da bomo zavarovanje tudi v bodoče obdržali, in sicer po pravilniku, ki ga danes objavljamo.

Prečitajte pravilnik dobro! Zavarovalni odsek se bo v teku leta strogo držal pravilnika! Vaša glavna skrb bodi, da bo naročnina pravočasno, to je do konca januarja 1940, plačana za vse leto 1940. To je, da plačate 32 din letne naročnine.

Pravilnik zavarovanja

§ 1. »Slov. gospodar« prostovoljno zagotavlja, da po svojem zavarovalnem odseku celoletnemu naročniku, ki je vplačal 32 dinarjev tako, da ima pred koncem januarja 1940 plačano naročnino do konca leta 1940, zavaruje v letu 1940 njegovo stanovanjsko hišo, kamor »Slov. gospodar« prihaja, za 1000 din. Gospodarska poslopja niso zavarovana.

§ 2. Podpora se izplača, če pogori hiša tako, da ni mogoče v njej stanovati.

§ 3. Preživetkar, član družine ali nameščenec ni deležen zavarovanja.

§ 4. Lovski, gozdne in viničarske kočice niso zavarovane.

§ 5. Podpora se ne izplača, ako je naročnik požar sam povzročil, ako je povzročitelj požara že poravnal sam vso škodo, ako je bila hiša višje zavarovana kakor je bila vredna, ako bi požar nastal zaradi upora, vojne, eksplozije. Vsak spor rešuje samo zavarovalni odsek in je vsako sodno postopanje izključeno, ker je ta podpora povsem prostovoljna.

§ 6. Prijava požarne nesreče se mora izvršiti vsaj v teku enega meseca po nesreči. Poznejše prijave se sploh ne bodo mogle vzeti v pretres. Da bodo prijave točne, bo dobil vsak od zavarovalnega odseka posebno polo, na kateri bo treba vse vpisati in dati potrditi.

§ 7. Podpora se izplača v gotovini po pošti. Vsak naročnik, ki je dobil zavarovalnino, pa je dolžan pridobiti vsaj dva celoletna naročnika.

§ 8. Oni, ki je podporo prejel, je dolžan dati oznaniti z občinskimi naznanili pri cerkvi, da je podporo »Slov. gosp.« prejel.

§ 9. Podpora je samo enkratna.

Zavarovalni odsek.

Kdo je dobil zavarovalnino?

Vseh 319 celoletnih naročnikov, ki so že prejeli zavarovalnino, smo s polnim imenom objavili v žepnem koledarju »Slov. gospodarja« na straneh 107 do 113. Tam jih najdete, preberite in vprašajte! Če ste o tem ali drugem slišali, da ni dobil, je bila vsakokrat njegova krivda, da ni imel celoletne naročnine plačane! Ponavljamo, da le tisti pridejo v seznam zavarovanih, ki so do konca januarja plačali naročnino. Nato se seznam zaključuje!

Kako si pomagam?

Če imam položnico, pa je ne znam spisati:

Nesi jo v nedeljo, ko greš k službi božji, s seboj, prosi v župnišču ali v hranilnici ali prijatelja, da ti jo napiše. Nekateri pošte imajo tudi prostor, kjer se lahko to napiše.

Če nimam položnice:

Na vsaki pošti morajo biti na razpolago splošne položnice. Kupi jo za 25 par in jo izpolni tako kot našo položnico. Dodati moraš le našo čekovno številko 10.603.

Če tudi teh položnic ni,

piši dopisnico na upravo »Slov. gospodarja«, Maribor, Koroška cesta 5, da naj ti pošljejo položnico! Ko jo dobiš, ne shranjуй je, kar na pošto z njo!

Če pa nimam denarja!

To je pa že bolj težko vprašanje, ki ga mi ne moremo kar tako rešiti! Imamo pa nekaj nasvetov za to: Bolje je izposoditi si 32 din, kakor pa naročnino plačati šele po januarju, ko nisi več v seznamu zavarovanih. Gotovo imaš v kraju znanca, ki bi ti posodil, ali ti naprej plačal za mleko, za jajca, za druge stvari, ki mu jih sicer v teku leta prodajaš. Nekateri dobijo celo denar naprej za delo, ki ga bodo opravili spomladi.

Ne odlašaj!

Lansko leto sta odpadli dve izplačili, ker sta dotični osebi plačali teden dni pozneje, misleč, da je to itak vseeno. Pa ni vseeno. Zavarovalni odsek mora strogo po pravilniku zaključiti seznam zavarovanih, ki so plačali vsaj do konca januarja 1940 celoletno naročnino 32 din.

Novim naročnikom

Zelo nam ustrežejo novi naročniki, ki napišejo na položnico na srednjem delu zadaj: sem nov naročnik. Na tem prostoru sme vsakdo napisati, kar hoče: ni mu treba za to nič posebej plačati! Lahko tudi po dva ali trije skupaj plačajo, vendar morajo na drugi strani položnice napisati točne naslove.

Za vse velike žrtve vsaj besedo za »Slov. gospodarja«!

Gotovo zasluži »Slov. gospodar«, da mu za te velike žrtve, ki jih daruje svojim nesrečnim naročnikom, ne samo ti, ki so dobili zavarovalnino, zastavijo primerno besedo za »Slov. gospodarja«, pač pa tudi vsi drugi! V januarju naj bo predmet vaših razgovorov: Ti, si že plačal? Da ne boš zamudil! Pa še sosedu, ki ga še nima, reci, da naj se letos vendarle naroči!

KOLENDAR SLOVENSKEGA GOSPODARJA

1940

Žepni koledar je vezan v celo platno, ima svinčnik, žep za denar, torej služi tudi kot denarnica, veliko praznega papirja za beležke. — Cena koledarja je 10 din, s poštnino 11 din. — Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in Ptuj.

Nesreča nikdar ne počiva!

Celoletni naročniki »Nedelje«

so zavarovani za primer smrtne nesreče za 1000 din, ki jih izplačamo svojcem. Dosedaj smo izplačali 21.000 din zavarovalnine.

Pravilnik zavarovanja

Vsak celoleten naročnik »Nedelje« je za primer smrtne nesreče zavarovan za tisoč dinarjev po sledečem pravilniku:

§ 1. Celoleten naročnik »Nedelje« se smatra oni, ki je vplačal do konca januarja 1940 din 24 kot celoletno naročnino za 1940.

§ 2. Vsak, ki je vplačal 24 din do konca januarja 1940, je za primer smrtne nesreče zavarovan do dne 31. decembra 1940 za čistih 1000 din, s katerimi lahko tudi testamentarično razpolaga.

§ 3. Poleg tega osebnega zavarovanja je v vsaki družini zavarovan družinski oče, ki za družino dejansko skrbi. Ako se ta ponesreči, pa je bila na »Nedeljo« naročena žena ali kak otrok, tudi dobi družina 1000 din izplačanih.

§ 4. Smrtna nesreča se smatra, ako je bil kdo povožen, ubit ali sicer na kak način tako poškodovan, da je zaradi tega takoj ali pa kmalu umrl. Smrt zaradi bolezni ali kapi se ne smatra za smrtno nesrečo.

§ 5. V primeru smrtne nesreče se mora predložiti upravi »Nedelje« kolka prost mrljiški list in kolka prosto zdravniško izjavo v teku enega meseca po nesreči.

§ 6. To zavarovanje je povsem prostovoljni dar uprave »Nedelje«, ki ga za njo izplačuje Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani. Vsak eventualni spor rešuje končno veljavno uprava »Nedelje«. Vsako sodno postopanje se izključuje.

Seznam doslej izplačanih zavarovalnin dobite z natančnimi naslovi in tudi z opisom nesreče v Koledarju »Slov. gospodarja« na strani 101 in 102.

Shranite pravilnika!

UJEL SE JE

Sodnik (obtožencu): »Torej niste ukradli te zlate ure?«

Obtoženi: »Ne, nisem.«

Sodnik (naglo): »Ob kolikih pa je bilo, ko ste jo vzeli?«

Obtoženi (nedolžno): »Ne vem... ni bila navita.«

DVA PRAVA VOZNIKA

V Podklancu so imeli gasilci veselico. Gradišnik in Kotnik sta bila tudi tam in sta se v mesečni noči vračala na vozu precej nakajena proti domu. Kar iznenada je stal konj z vozom sredi potoka.

»Gradišnik!« je dejal Kotnik. »Meni se zdi, da si cesto izgubil.«

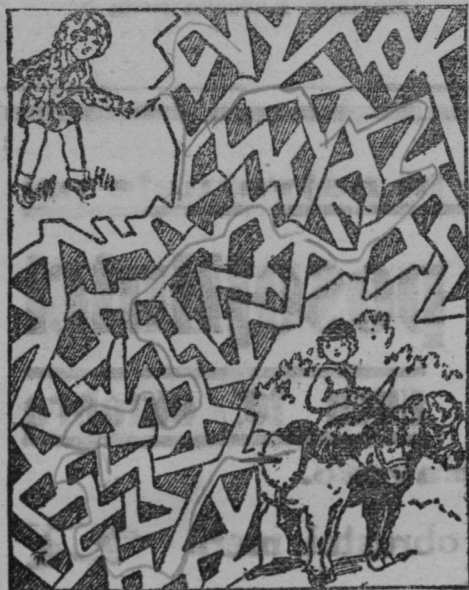
»Huk!« je odvrnil Gradišnik. »Ali jaz? Jaz — huk — sem ves čas mislil, da ti voziš.«

TAKO JE, ČE JE PREVEČ ŽGANJA!

»Čul sem, da so se pri vas fantje hudo pobili. Kako pa je bilo?«

»Tako, da eden leži, eden pa sedi.«

POT NA HUDE OVINKE

Pokažite deklici pot k bratcu! Tam jo čaka konjiček.

LEP RAZGLED

To se je zgodilo na Uršlji gori. Gospod iz Zagreba in nališpana njegova gospa sta se ustavila pri mežnarju, ki je pri svoji koči drva zlagal.

»Tu imate pa zares lep razgled,« je gospod načel pogovor.

»Res!« je dejal mežnar.

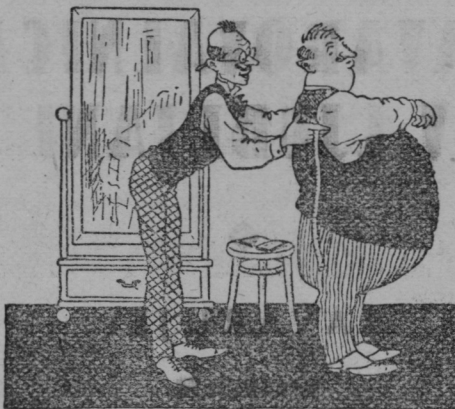
»Ob lepem vremenu se celo v Ameriko vidi,« se je hotel gospod ponorčevati.

»O, še mnogo dalje,« je odgovoril mežnar.

»Kako je to mogoče?« se je vtaknila gospa v besedo.

»Če se megla razkadi, se vidi celo gor do meseca.«

NIKAR PRESIROKO!

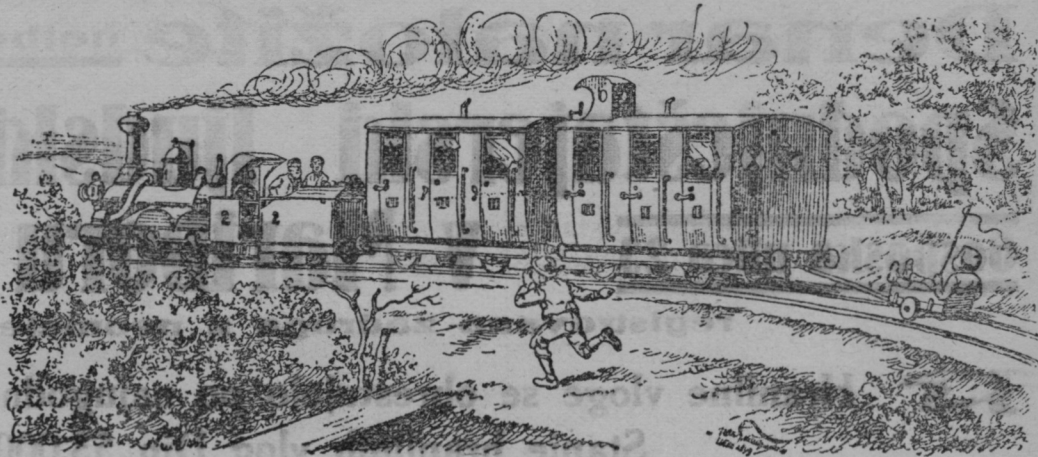
Gospod Pipan (krojaču, ki mu mu novo obleko pomerja): »Nikar mi je preširoko ne napravite! Prihodnji teden bom dobil od davkarije položnico; se bom tako zjezil, da bom gotovo za pet kil shujšal.«

SKRIVALNICA

Kje je mandarin? (Mandarin je kitajski dostojanstvenik.)

KONJIŠKA ŽELEZNICA V STARIH ČASIH

»He, gospod železničar, tu zadaj se vam je eden zraven obesil!«

SKRIVALNICA

Kje ima Janez konja?

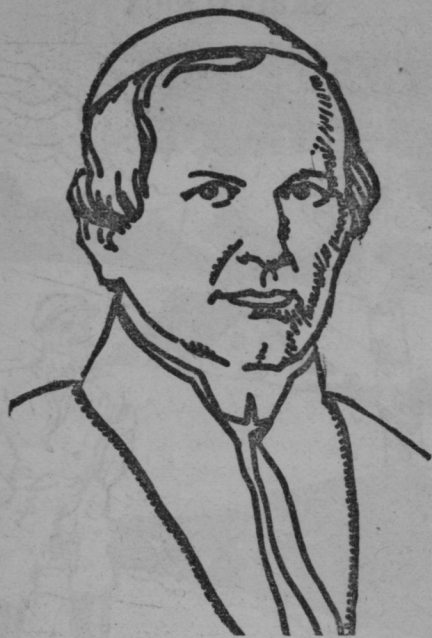
PREVIDEN

Za prihodnjo nedeljo so v Blatu pričakovali bana. Že nekaj dni sem so se pripravljali. Župan je prijel Naca, občinskega policaja, ki se je navadno le za veliko noč umil, češ: »Glej, da se mi v soboto zvečer umiješ in svoje kuštre počeseš!« Nac je županu vse obljubil, čez nekaj časa pa je postal zamišljen, počohal se je za ušesi in menil: »Tje, hm... Kaj pa, če gospod ban morda navsezadnje še pride ne?«

PRI VAŠKEM PADARJU

Padar: »Boštjan, najprej plačaj! Te bo potem manj bolelo.«

Širom naše Slovenije je polno čestilcev Slomškega, ki se mu priporočajo in za uslišanje zahvaljujejo. Mnogi od teh pa še ne vedo, da izhaja poseben list »Kraljestvo božje«, ki ima posebno to nalogo, da prinaša med naš narod pravega Slomškega duha. List ima lepe povesti in slike. Posebno važno za nas pa bo, da bo prikazoval Slomškega, kako je rasel v milosti pred Bogom in nas pridobival za delo, da bi zrastel še v tej milosti, da bi bil povišan na naše oltarje.

Vabimo zato vse, posebno pa naše Marijine družbe, da naročajo in širijo list »Kraljestvo božje«. Naročnina znaša letno 15 din. Naroča se v Mariboru, Koroška cesta 5.

**Vsi, ki potujete,
ne pozabite na
vozni red!**

veljaven od 28. oktobra 1939

Vozni red v lepi žepni izdaji stane samo 2 Din (po pošti je poslati naprej Din 2.50 v znamkah). Preprodajalci dobijo primeren popust. Naročila sprejema:

TISKARNA SV. CIRILA, MARIBOR.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

**POZAR
VLOM
STEKLO
KASKO
JAMSTVO
NEZGODE
ZVONOVE
ŽIVLJENJE
KARITAS**

Vsak slovenski gospodar zavaruje sebe, svojce in svoje imetje le pri naši zavarovalnici.

No, no, gospodarji, ali res ne boste pripravili veselja svoji ljubi ženki ali svoji pridni hčerki, da tako tiščite v žepu teh 20 dinarjev za naročnino lista »Kmečka žena«?

Zadnji dan plačevanja naročnine za list »Kmečka žena« je 24. december 1939, da se lahko udeležite žrebanja nagrad.

Pa malo pohitite z naročanjem! Do letošnjega Božiča plačana celoletna naročnina jim bo dala še pravico do žrebanja, ki je pripravilo 500 lepih darov, med temi žensko kolo, šivalni stroj itd.

Naročilnice smo zadnjič priložili — če jo še imate, pošljite jo, če je nimate več, pa naročite list po dopisnici na naslov:

„Kmečka žena“

Maribor, Koroška cesta 5.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri
Spodnještajerski ljudski posojilnici
Gosposka ulica 23 v Mariboru Ulica 10. oktobra

registrirana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog Din 53,000.000.—.